

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

Rettigheder

Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på
www.tekniskkulturarv.dk/about

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

Wald. Köller

Præctisk Raadgiver

for
Kunstnere og Professionister
1856.

661.81
gl

Practisk Raadgiver

for

Kunstnere og Professionister.

Efter Dr. C. S. Schmidts
„Practischer Rathgeber“.

af

Wald. Møller,
Tradslateur.

B. U. M.

Hobro, 1856.

Boghandler Chr. Wadums Forlag.

Trykt hos H. D. Johansen.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1917

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Indhold.

Side.

Forste Capitel.

Almindelige Bemærkninger	1.
At forfærdige godt Glaspapir	2.
At gjøre Liim vandtæt	-
Stærk bindende Liim, der modstaaer Fugtighed	3.
At polere Overfladen af blødt Mahognie eller andre porøse Træarter	-
At aftage gammel Finering	4.
At tilberede en Klister til at paaklæbe Klæde, Læder, Bordtæpper o. besl.	5.
En Liim til at indlægge Messing- og Sølvtræde, Mon- stre o. s. v.	6.
At gjøre sort Bor	7.
At gjøre grønt Bor	-
At reengjøre og polere gamle Mobler	-
At reengjøre Korfstole o. besl. samt gjengive dem deres Elasticitet	-
At tage Fidt- eller Diepletter af Klæde	8.
At tage Borpletter af Klæde eller Silke	-
Middel til at tage Pletter af Fyrreræ	-

Andet Capitel.

Almindelige Bemærkninger	9.
At give Bogetræ en Mahogniefarve ved Beitsning	-
At beitse sort	-
Efterligning af Rosentræ	10.
En anden Maade	-
Rød Beitse, af Farvetræ, blandet med andre Farvesub- stantier	11.
Bed Beitsning at give Horn Udseende af Skildpadde	-

	Side.
En anden Maade	11.
En anden endnu bedre Maade	12.
At beitse Been eller Elfenbeen rødt	-
At beitse Been eller Elfenbeen violet	13.
At beitse Been eller Elfenbeen sort	-
At beitse Been eller Elfenbeen blaat	-
At beitse Been eller Elfenbeen grønt	-
At beitse Been eller Elfenbeen guult	14.
En anden Maade	-
At blødgjøre Elfenbeen	-
At blege Elfenbeen	-
Smukt Carmoisinrødt	15.
At beitse Purpurrødt	-
At beitse smukt Sort	-
At beitse smukt Grønt	16.
At beitse Lysegult	-
At beitse Buxbom brunt	-

Tredie Capitel.

Tilberedning af Farnisfer	17.
Ildsted til Røgning	19.
Gummi-Ildsted	-
Gummikjedel	20.
Syde- eller Røgekjedel	21.
Røberstæer og andre Redskaber	-
Førholdsregler ved Olie's Rensning	22.
Førholdsregler ved Tilberedning af Farnis i mindre Partier og med færre Redskaber	23.
Almindelige Bemærkninger og Forsigtighedsregler, som man har at iagttage ved Farnistilberedning	26.
Om Copalgummi	29.
Om Anime	30.
Om Rav	-
Om Sandarak	31.
Om Mastix	-
Om Balg af Linolie	-
Om Terpentinelie	32.
Om Balget af de Stoffer, der tilsættes Farnissen til Tørring	-

III

	Side.
Asphalt	35.
Copalfernis til fine Malerier	36.
Kunstnerens Jomfrucopalfernis	37.
Møbelfernis	38.
Bedste Kæretfernis	-
Umindelig Kæretfernis	40.
Hurtigtørrende Kæretfernis	-
Bedste Underpognsfernis	41.
Paneelfernis	-
Guldbgrund for Lakere	42.
Bedste sort Lakfernis	45.
Klar Lakfernis	46.
Bedste brunsviger Sværte	47.
Isensværte	-
En billig briunsviger Sværte	-
En anden brunsviger Sværte	48.
Grundfætninger, iagttagne ved Tilberedning af Copal- fernis	49.
Viin Mastix eller Stilverisfernis	55.
Krystalfernis	56.

Fjerde Capitel.

A. Viingeist=Lakfernis. Bedste vandklar og haard Viin- geist=Lakfernis, efter Sibbons	57.
Venetiansk Lakfernis	-
Durabel Lakfernis, der glindser som Glas	58.
Skjon hvid Lakfernis til fine Gjenstande	59.
Glindsende og fast Lakfernis	-
Lakfernis for Violiner m. M.	-
Farvet Lakfernis af Viingeist	60.
Bellugtende Lakfernis af Viingeist	-
Hvid Viingeistfernis	61.
Lakfernis til at overtrække Landkort med	62.
Meget smuk Gulblaf	-
En anden smuk Gulblaf	63.
Gulblaf efter en anden Recept	-
Fortræffelig Gulb- og Lakfernis	64.
Gulblaf paa Messing, efter Sibbons	-
Gulblaf efter en anden Recept, efter Sibbons	65.

	Side.
Fortræffelig Gulblat paa Mæssing efter Sibbons . . .	65.
Copal-Lakfærnis ved Digestion. (Efter Sibbons.) . . .	66.
B. Terpentiniolie-Lakfærnisser	-
Reen Terpentiniolie-Lakfærnis	-
Reen Terpentiniolie-Lakfærnis efter en anden Recept . . .	67.
Terpentiniolie-Lakfærnis til dermed at overstrynge Male- rier, Tegninger, Kort o. s. v. (Efter Sibbons.) . . .	-
Fast Terpentiniolie-Lakfærnis paa mange Slags Arbeide . . .	68.
Gulblakfærnis af Terpentiniolie	69.
Copal-Lakfærnis af Terpentiniolie med Terpentin som Medium	-
Terpentiniolie-Lakfærnis af Rav. (Efter Sibbons.) . . .	70.
C. Fede- eller Linolie-Lakfærnisser	71.
Fæd Rav-Lakfærnis	-
Fæd Rav-Lakfærnis, efter en anden Recept	72.
Fæd Copal-Lakfærnis	73.
Blandet fæd Lakfærnis	-
Fæd Gulb-Lakfærnis	74.
Fiin Gulb-Lakfærnis efter en anden Forskrift	75.
Lakering paa Træarbeider med allehaande Farver . . .	-
Lakfærnis til musikalske Instrumenter	76.
Lakering af Mæssing, Tin, o. s. v.	77.
At overtrække fine Jerngjenstande med en sort Færnis . . .	78.
Copal-Lakfærnis til enhver Metalart	-
Copal-Lakfærnis til alle Slags Lædertoi	79.
Grøn Lakfærnis	80.
Hvid Lak til Læder, som faaer Udseende af japanst Por- cellain	-
Blaa Lakfærnis	81.
Rød Lakfærnis	82.
Lakfærnis af Seglak	-

Femte Capitel.

Almindelige Regler, som komme i Betragtning ved at paastrynge Færnisser og Lakfærnisser	83.
a. Lakering paa alle slags Gjenstande af Træ, med og uden Farver	86.
b. Lakering paa allehaande Gjenstande af Metal	90.
c. Lakering paa Læderværk	91.
d. Lakering paa Paparbeider	92.

	Side.
Maaden at tørre de paaførte Fjernisser paa	94.
a. Afpuksning af lakerede Træarbeider	95.
b. Afpuksning af lakerede Metalarbeider	96.
c. Afpuksning af lakerede Læderarbeider	-
d. Afpuksning af lakerede Paparbeider	-
Franssk Maade at polere Træarbeide paa	97.
At polere Messingforzjiringer, der ere indlagte i Træ	-
Politur paa lakerede Metalarbeider	-
At polere Elfenbeen, Been, Horn og Skilbpadde	98.
At polere Elfenbeen	-
At polere Perlemoerarbeide	99.
Polering med fransk Lakpolitur	99.
Ægte fransk Politur	100.
En forbedret Politur	-
Bandtæt Politur	101.
Glindsende Politur	-
Præpareret Spiritus	-
Politur, som man anvender i udskaaret Træarbeide	102.

Sjette Capitel.

Almindelige Bemærkninger	-
Om Anvendelse af Båndfarver	104.
Om Anvendelse af Oliefarver	105.
Paastrygning af hvid Båndfarve	106.
Paastrygning af hvid Oliefarve	107.
Paastrygning af hvid Oliefarve, der udholder den frie Luft og Veiret	-
Hvid glindsende Oliepaastrygning	-
Eysgraa eller perlegraa Farvepaastrygning	108.
Oliegrønt til Gjenstande, der ere udsatte for stærk Fric- tion, saasom Vognhjul og desl.	-
Hvid Paastrygning paa Bægge i Bærelser	109.
Grøn Paastrygning paa Hævedør, Jaloufier, Gelæn- dere o. s. v.	-
En durabel hvid Fjernis	110.
Sort Paastrygning paa Jern, Messing, Kobber, Tin og ethvert Metal, der kan taale Hede	-

Syvende Capitel.

Almindelige Bemærkninger	111.
Nødvendige Reqpisiter	112.

Af tilberede Liim til at grunde Skilberirammer med, der skulle forgyldes	113.
Forelobig Behandling af Rammer og Træværk	-
Kridtgrundens Polering	-
Guldgrund eller Poliment	114.
Fortrinlig Poliment til Glandsforgyldning	-
Af sætte Poliment paa Skilberirammer o. s. v.	-
Af paasætte Guldet	115.
Guldbets Polering	116.
Matforgyldning	117.
Glandsforgyldning paa Steen	-
Matforgyldning paa Steen	118.
Af forgyldes eller forfølde Papir eller Pergament	-
Af forgyldes Læder	-
Den græske Forgylbning paa Metaller	119.
Forgylbning paa Jern og Staal	-
Forgylbning ved Hjælp af Navfernis	120.
Af forgyldes lakerede Blikarbejder	121.
Ottende Capitel.	
Træbrønde, efter Sibbons	122.
Af bronzere Billebhuggerarbejde af Træ	-
Af forfærdige Guldbronzepulver	123.
Solvbronzepulver	-
Kobberbronzepulver	124.
Tinbronzepulver	-
Jernagtig Bronze paa Gidsagjenstande	-
Af bronzere Buste og andre Gjenstande af Støbejern	125.
Af give Bronze saavel som Kobber en bruun Farve, efter Buttig	-
Chinesernes Maade at bronzere Kobberkar paa	-
Efterlignelse af Bronze paa Træ- og støbte Jerngjen- stande	126.
Af bronzere Messingfigurer eller Zirater	127.
Bruun Anstrøgning paa Jagtgeværer	128.
En anden Methode, efter William Greener	-
En anden Maade, hvorefter man i Birmingham betjener sig, for at give Geværlob af ringere Dvalitet Udseende af de bedste	129.

Forste Capitel.

Anviisning for Kunst- og Meubelsnedkere til at bringe deres Arbejder til den størst mulige Fuldkommenhed.

Almindelige Bemærkninger.

Da Skjønheden af Kunst- og Meubelsnedkerens Arbejder afhænger af den Omhu, hvormed han frembringer disse, vil det ikke være overskødigt, her at anføre nogle Forholdsregler, som kunne bidrage overordentlig til disse Arbejders Forffjønnelse og give Arbejderen nogle nyttige Vink til at fuldkommengjøre sin Kunst. Kunstsnedkeren pleier i Reglen blot at afflibe sine Arbejder med Skavjernet og med Glaspapir, hvilket i mange Tilfælde, i Særdeleshed naar Træet er nogenlunde blødt, ikke frembringer den Glathed, der udfordres til en god Politur med Box eller Olie. At denne Fremgangsmaade ofte mislykkes, har desuden en anden Grund deri, at det altid er vanskeligt at faae godt Glaspapir, der, er Kunstsnedkeren uundværligt i dette Niemed.

At forfærdige godt Glaspapir.

Man tager et Quantum ituslaaet Binduesglas, helst saadant, som har et grønagtigt Stjær. Dette stødes i en Jernmorter, og maa man anskaffe sig to eller tre Sigter af forskjellig Tiinhed, for at have disse i Beredskab til Afbenyttelse; man tager derpaa et godt fast Papir (fiint Karduspapir egner sig bedst), og, efterat have med en Pimpsteen borttaget Ujevnhederne paa begge Sider, befæster man sammes fire Kanter paa et Brædt, og overstryger det derefter let med god klar Liim, der er fortyndet med omtrent $\frac{1}{3}$ mere Vand, end man sædvanlig bruger til Træværk, og maa man see til, at man med Penselen kommer ligemeget overalt. Derefter sigter man det støbte Glas ganske tyndt paa den med Liim bestrøgne Overflade, saa at der kommer ligemeget overalt. Saasnart Limen er tørret, aftager man Papiret fra Brættet, hælder det overslødige Glas atter i Sigten, og lader Papiret fuldkommen tørres i Skygge. Efter to eller tre Dages Forløb kan man allerede bruge det til Slibning. (Dette Papir er langt bedre, end det, man i Almindelighed faaer tilkjøbs, idet der hyppigt er blandet Sand med Glasjet, og paaafat en Farve, for at stusse Kjøberen.

At gjøre Liim vandtæt.

Man brygger almindelig Liim i koldt Vand, indtil den deri bliver ganske blød, men dog beholder sin oprindelige Form, og opløser den i raa Linolie med mild Varme. Naar dette er skeet, anbringer man den

paa de Gjenstande, der skulle limes. Den tørres saa at sige oieblikkeligen, og opløses ikke af Vand.

Stærk bindende Liim, der modstaaer Fugtighed.

Opløs i 2 Potter affkummet Mælk $\frac{1}{2}$ Bund af den bedste Liim, og see vel til at det ikke koger over; man erholder da en meget bindende Liim, der modstaaer Fugtighed.

At polere Overfladen af blødt Mahognie eller andre porøse Træarter.

Efterat man paa sædvanlig Maade har anvendt Skavjernet og Sandpapiret, tager man en Svamp og befugter med samme Overfladen, saa at Træslibrerne hæve sig; derefter aftrækker man Træet med en siin, fra alle stenige Dele befriet Pimpsteen, langs med Stregerne i Træet, og holder dette bestandig befugtet med Vand. Saasnart Arbeidet er blevet tørt, vil man finde Aarerne i Træet langt glattere og ikke saa fremtrædende. Paa denne Maade kan man give det almindelige bløde Hondurass Mahognie en ligesaa smuk Overflade som det bedste Mahognietræ fra St. Domingo.

Skulde denne Fremgangsmaade ikke ganske lykkes efter Ønske, saa kan man faae Overfladen endnu langt smukkere ved at anvende Pimpstenen med kold Linolie, paa samme Maade som tidligere med Vand, hvorved Overfladen faaer et saare smukt og durabelt Udseende. Man kan derefter endvidere polere eller lakere den.

(Mahognietræet fra St. Domingo og fra Jamaica ansees for det bedste, har den smukkeste Farve, og er derhos haardt, tæt og durabelt. Honduras = Mahognie staaer det nærmest i Godhed, men er dog ikke saa fast som hiint. Det har i Almindelighed sorte eller graae Pletter, og egner sig især godt til Massinarbejder. Cuba = Mahognietræet er en ringere Sort, der har et temmelig blegt Udsende. Providence = Mahognietræet er den ringeste og billigste Sort.)

At aftage gammel Finering.

Naar gamle Skabe eller andre Meubler skulle repareres, befinder Snekkeren sig hyppigt i Forlegenhed, hvorledes han skal bortskaffe saadanne Smaablærer, der ere synlige paa Overfladen, eftersom Limen paa den underste Side af Fineringen ikke har heftet overalt. Da nu disse Smaablærer ofte befinde sig paa saadanne Steder, hvor man ingen Lim kan bringe under Fineringen, uden først at tage den ganske af, saa opstaaer i dette Tilfælde den store Vanskelighed, at aftage hele Fineringen, uden at beskadige samme, idet den endnu paa mange Steder hefter saa fast, at man ikke kan løsne den, uden at træffe den i Stykker. Vi ville derfor her vise, hvorledes man uden al Vanskelighed kan udføre denne Operation, og tillige holde Fineringen heel og ubeskadiget, saa at man er istand til at lime den paa igjen, lig en ny Finering.

Først maa man vaske Overfladen med kogende Vand og et grovt Klæde, for at bortskaffe alt Smuds

og fedtagtige Dele; bring den derefter til Ilden, eller hold den varm med et varmt Strygejern, gnid derpaa Overfladen med Linolie, bring den atter til Ilden, og Barmen vil da bevirke, at Olien trænger ganske gennem Fineringen, og opbløder Limen under samme. Nu letter man Randen af Fineringen, medens den endnu er ganske varm, med en Meisel, dog uden at anvende Magt, og den vil da fuldstændig løsne sig fra sit Underlag; man maa dog ikke anvende for megen Magt, da man ellers forseiler Maalet. Skulde Fineringen, under Forsøget paa at aftage samme, være bleven kold, saa maa man komme mere Olie paa og gjentage denne Fremgangsmaade, indtil Fineringen ganske har løsnet sig. Man kan da afvaske den gamle Lim og paany lægge Fineringen paa.

At tilberede en Klister til at paaflæbe Klæde, Læder, Bordtæpper o. desl.

Til $\frac{1}{2}$ Pot af det bedste Hvedemeel sætter man meget fint pulveriseret Violinharmonik, rigeligt to Spisekeer fulde, og een Skeefuld Allun; dette blandes godt sammen, bringes i en Pande og tilsættes lidt efter lidt blødt Vand eller Regnvand, og maa man omhyggelig røre denne Masse, indtil den bliver som en tynd Belling. Nu bringer man den i en lille Pande over en stærk Queild, og vedbliver fremdeles at røre i Massen, for at den ikke skal klumpe sig. Saasnart den er bleven ganske stiv, saa at Skeen bliver staaende lodret i samme, har man gjort nok. Man behøver nu blot at

øje Massen i en Kande og tildække den, indtil den er affjølet, for at den nemlig ikke skal sætte nogen Skorpe paa Overfladen, der gjør Klisteren klumpig og ubrugelig. (Man vil finde denne Klister ganske fortræffelig for det ovennævnte Diemed, idet den klæber overordentlig godt. For at anvende den til Klæde eller uldent Tøi, bestryger man Bordbladet dermed ganske glat og jævnt, lægger Klædet derpaa, trykker og glatter det med et lige Stykke Træ, lader det derefter tørres og bestjærer det i Kanterne. Anvender man denne Klister paa Læder, maa man først besugte Læderet, og derpaa overstrøge det med Klisteren. Man lægger det derefter paa Bordbladet og guider det glat og jævnt med en linned Klud, hvorefter Kanterne bestjæres. Mange betjene sig i dette Diemed af Liim istedetfor Klister, og maaskee egner Limen sig bedre for Klæde, dog ikke paa Læder, idet den gjerne vil trænge igjennem. Bruger man Liim til Klæde, maa man ikke gjøre den for tynd, og guide Klædet godt med et tykt, ved Ilden opvarmet Stykke Træ; thi Limen bliver strax kold.)

En Liim til at indlægge Messing- og Solv- traade, Monstre o. s. v.

Til $\frac{1}{2}$ Pot almindelig Liim tage man omtrent 2 Spisesteker fulde af siin, pulveriseret Harpir og et lignende Quantum siin Trippelse, hvilket æltes godt sammen. Denne Masse vil holde Metallet langt fastere, end den almindelige Liim.

At gjøre sort Bor.

Tag 2 Unzer Bor, $\frac{1}{2}$ Unze Burgunder Beeg, smelt dette sammen, og sæt $1\frac{1}{2}$ Unze ganske flint, revet og tørret brændt Elfenbeen dertil.

At gjøre grønt Bor.

Tag 2 Unzer Bor, og sæt dertil, naar det smelter, 1 Unze Bjerggrønt. Potten maa imidlertid være fuldkommen stor, idet Blandingen strax begynder at stige. Rør godt om og sæt $\frac{1}{4}$ Unze Harpix til, og Boret vil blive tilstrækkelig haardt og anvendeligt.

At reengjøre og polere gamle Meubler.

Til en Pot suurt Ol eller Edike sætter man en Haandsfuld Kjøffensalt og en Spisesteeefuld Saltsyre, og lader denne Blanding koge et Dvarteer, hvorpaa man opbevarer den i en Glaske. Naar man vil gjøre Brug af denne Blanding, saa varmer man den først.

At reengjøre Korstole og desl. samt gien- give dem deres Elasticitet.

Man vender Stolens Bund om, og vasker derpaa Korstetningen med hedt Vand og en Svamp saaledes at Tsetningen ganske gjenemtrækkes af Vandet. Er den smudsig, maa der tillige bruges Sæbe; naar man derefter har tørret den i Luften, vil man finde den ligesaa tæt og fast som ny Korstetning, forudsat at denne ikke i Forveien har havt noget Bræk.

At tage Fidt- eller Oliepletter af Klæde.

Man drypper paa Pletten noget oleum tartari, eller Kali, der har staaet paa et fugtigt Sted saalænge indtil det er bleven flydende. Derefter vasker man strax Pletten med lunken Vand, derpaa med koldt Vand, og Pletten vil forsvinde. (Af denne Recept vil Meubelsnedkeren hyppig have Leilighed til at gjøre Brug, idet Skrivepulte og Billarde, der betroes til hans Reengjørelse og Afspudsning, ofte ere beplettede med Fidt.)

At tage Rørpletter af Klæde eller Silke.

Læg et Stykke blødt Sæbe paa hver Plet, og bring da den beplettede Gjenstand i Solen, eller varm den ved en ikke for stærk Ild. Noget derefter vasker man de paagjældende Steder med blødt Vand, og Pletten vil være forsvunden.

Middel til at tage Pletter af Fyrretræ.

Der bruges nu ikke lidet Fyrretræ til Meubler; da dette imidlertid indeholder Terpentinen, der samler sig i Knasterne, saa opstaaer der snart Pletter. For at tilintetgjøre disse, anvender man i England en Blanding af lige Dele lædsket Kalk og Minie og det fornødne Vand, for at danne en tynd Belling, som man kommer paa alle Knasterne i Træet. Under Tørringen indsuges Terpentinen; man fradser den af og gjentager denne Fremgangsmaade, hvis man vil end mere sikkres mod Pletterne. Efter Afkradsningen bliver Træet først bonet.

Andet Capitel.

Om at beitse Træ, Horn, Skildpadde og
Elfenbeen.

Almindelige Bemærkninger.

Beitsning bruges fornemmelig hos Snedkeren, og naar den udføres godt, og overtræffes med en Laffernis, saa har det beitsede Træ et smukt Udseende, og er ikke let udsat for Beskadigelse.

At give Bogetræ en Mahagonifarve ved Beitsning.

Man tager 2 Unzer Drageblod, brækker det i Stykker, og kommer det i en Pot rectificeret spiritus vini; man sætter Glasfen paa et varmt Sted, ryster den hyppigt, og naar Opløsningen er foregaaet, er Beitsen færdig til Brug.

At beitse fort.

Tag et Pund Blaatræ, kog det i 4 Potter Vand, sæt 2 Haandfulde Valnødsfaller til, lad dette atter opkoges, tag Blaatræspaanerne fra, og sæt $\frac{1}{2}$ Pot bedste Edike til, Blandingen er da færdig og benyttes sydende heed. (De beitsede Gjenstande faae et endnu langt smukkere Udseende, naar man, efterat de ere af tørrede, overstryger dem med en Opøsning af Zernvitriol i Vand, i et Forhold af 1 Unze Zernvitriol til 1 Pot Vand.)

Efterligning af Rosentræ.

Man tage $\frac{1}{2}$ Pund Blaatræ med $1\frac{1}{2}$ Pot Vand til det faaer en ganske mørkerød Farve, og sætte derefter omtrent $\frac{1}{2}$ Unze Sal Tartari til, og naar dette er sydende hødt, saa overstryge man Træet dermed 2 eller 3 Gange, dog maa man lade hver Overstrygning tørres temmelig, inden man begynder den næste. Derefter gjøres med en stiv, bred Pensel, hvoraf man betjener sig ved Overstrygningen, for at efterligne Træets Aarer, med den ovennævnte sorte Beitsse, nogle Streg, som, naar de udføres med Omhu, give Udseende af merkt Rosentræ.

En anden Maade.

Man beitses hele Træet sort, og danner, efterat det er tørret, med en Pensel, der er dyppet i Tinsolution, røde Aarer, som ligne Rosentræets. Naar denne Fremgangsmaade udføres af en duelig Haand, faaer Overfladen et meget smukt Udseende. (En Pensel, der fortrinlig egner sig for dette Niemed, kan man skaffe sig, naar man tager en bred Pensel, saaledes som man bruger den til Vernisser, afklipper de skarpe Haarspidser, og gjør den nederste Kant uregelmæssig, idet man hist og her afklipper nogle Haar. Paa denne Maade faaer man et Redskab, hvormed man uden al Vanskelighed er istand til med stor Noiagtighed at efterligne Rosentræets Aarer.

Rod Beitse, af Farvetræ, blandet med andre Farvesubstantier.

Man bruger 8 Lod fine Fernambukspaaner med 3 Pund Regnvand, kommer 1 Qvintin Viinsteensalt deri, og koges Alt til en Farve. Endelig sies man det gjennem et Klæde, kommer dertil $1\frac{1}{2}$ Qvintin Cochenille, der er revet fint, og gyder lidt efter lidt noget Brændevin deri; da vil Farven forvandles til yndigt Carmoisinrødt. Vil man endnu mere forskjønne Farven, kan man dryppe og omrøre nogle Draaber Vitriolspiritus deri.

Bed Beitsning at give Horn Udseende af Skildpadde.

Man tage et lige Qvantum ulædset Kalk og Minie, hvilket man blander med stærk Sæbesyderlind, og kommer paa Hornet med en Pensel saaledes at Skildpaddepletterne efterlignes; naar den paaKomne Masse er bleven tør, gjentager man Arbeidet 2 eller 3 Gange.

En anden Maade.

Man river 1 Unze Blyglet med $\frac{1}{2}$ Unze ulædset Kalk og et tilstrækkeligt Qvantum Sal Tartari, og kommer dette paa Hornet med en Pensel, for at efterligne Skildpaddepletterne, og efter 3 a 4 Timer vil den forønskede Virkning være frembragt; man kan da afvadske den paastrøgne Blanding med reent Vand.

og gjentage denne Fremgangsmaade, hvis Massen ikke er trængt dybt nok ind.

En anden endnu bedre Maade.

Man tage et Stykke Helvedessteen, saa stort som en Ert, rive det med Vand paa en Steen, og blande dermed en tilstrækkelig Portion Gummi arabicum. Dette Fluidum stryger man nu paa Hornet med en Pensel, for derved at efterligne Skildpaddeaarerne. — (Det var maaskee rigtigt, at sætte hertil en Portion Minie eller andet Pulver, for at gjøre Masse mere fast. Naar denne Masse behørigen anvendes, farves Hornet heelt igjennem, uden at beskadiges i sin Bonitet; kun maa man paasee, at Hornet, naar det har faaet den fornødne Beitsning, lægges nogle Timer i reent Vand, inden man polerer det og lægger den sidste Haand derpaa.)

At beitse Been eller Elfenbeen rødt.

Naar Been eller Elfenbeen, efterat være beitsjet nogle Minuter med meget fortyndet Tinopløsning, lægges i et kogende heft filtreret Decoct af Fernambuktræ, saa antager det en fortræffelig rød Farve, som man endnu kan forstjønne ved Tilfætning af Cochenille. Guultræ gjør Farven mere guul, jo mere man deraf sætter til Fernambuktræ. Lægger man det rødtsfarvede Elfenbeen i en meget svag Opløsning af Potasse, saa bliver det Kirsebærtræ.

At beitse Been eller Elfenbeen violet.

Man erholder denne Farve, naar man først anvender foranmeldte Beitse af Tinopløsning, og derefter nogle Diebliske en heed Decoct af Blaatræ. Er dette Sidste, fortyndet med Vand, saa opstaaer Lilla. Lægges det violette Elfenbeen i Vand, som man blander med nogle Draaber Skedevand, bliver det smukt purpurrodt.

At beitse Been eller Elfenbeen sort.

Man lægger Elfenbenet i flere Timer i en fortyndet Dopløsning af krystalliseret salpetersuur Solvoryd, hvorpaa det ved Dagslysets Indvirkning antager en sort Farve, der falder noget i det Grønne.

At beitse Been og Elfenbeen blaat.

Svovlsuur Indigoopløsning, fortyndet med Vand, frembringer en smuk blaa Farve paa Elfenbeen, naar man lader dette ligge deri, indtil den forønskede Schat-tering kommer tilsyne. Er Dopløsningen for stærk, saa angriber Svovlsyren Elfenbenet, blødgjør det og gjørdets Overflade ujevn og knudret.

At beitse Been eller Elfenbeen grønt.

En meget smuk grøn Farve erholdes, naar det blaat farvede Elfenbeen lægges nogle Diebliske i meget fortyndet Tinopløsning, og derefter i en reent gennem-igtet heed Afkogning af Quultræ.

At beitse Been eller Elfenbeen gult.

Man tager en stærk Oplosning af Alun i Vand, lægger Benet eller Elfenbenet deri, og holder det en Tidlang nær ved at koge; derpaa bringer man det i en heed Blanding af Gurskemeie og Vand, og holder Blandingen nær ved at koge i omtrent $\frac{1}{2}$ Time, hvorefter Elfenbenet vil have antaget en smuk gul Farve. (Ved Beitsningen maa man lade Stykkerne tørres ganske langsomt, da de ellers gjerne ville blive fulde af Ridsler.)

En anden Maade.

Man lægger Elfenbenet nogle Minuter i Vand, hvori man har blandet en saltsuur Tinoplosning, og strax derefter i en heed Decoet af Guultræ, der er filteret gennem Lærred. Farven bliver orangegul, naar man under Afkogningen sætter nogle Fernambukspaaner til Guultræet.

At blodgjøre Elfenbeen.

Skjær et Pund Alunrod i Stykker, og kom det i en Pot god Edike. Sætter man denne Edike med Elfenbenet 48 Timer paa et varmt Sted, da er man i Stand til at boie Elfenbenet efter Behag.

At blege Elfenbeen.

Lag 26 Haandfulde Kalk, lædst det ved at besprøite det med Vand, sæt derefter $1\frac{1}{2}$ Pot Vand til, og rør det godt. Naar man da har ladet Kalken sætte

fig i 10 Minuter, hælder man Vandet fra og lægger Elfenbenet 24 Timer i dette Vand; derefter koger man det i stærkt Alunvand, og tørrer det i Luften.

At beitse musikalske Instrumenter.

Smukt Carmoisinrødt.

Tag 1 Pund godt Brasilietræ, og kog dette en Tidlang i 3 Potter Vand, sie det derefter, og sæt 1 Unze Cochenille til. Naar dette er skeet, lade man Blandingen koge $\frac{1}{2}$ Time, og den vil da være tjenlig.

Skal Farven falde mere i det Skarlagenrøde, saa koge man $\frac{1}{2}$ Unze Safran i en Pot Vand en Time, og grunde med denne Decoet den paagjældende Gjenstand, inden man paasætter den røde Beitse.

At beitse Purpurrødt.

Et Pund godt, skrællet Blaatræ koges i 3 Potter Vand, hvorefter tilsættes 4 Unzer Perleaske og 2 Unzer stødt Indigo, og man vil faae en god purpurrød Beitse.

At beitse smukt Sort.

Naar musikalske Instrumenter skulle have en sort Farve, pleier man i Reglen at japanere dem. Efterat Instrumentet først er behørig bleven forsynet med Guldgrund og Lampesvarte overstryger man det med japanst Svarte, og derefter med Fernis, som man polerer.

At beitse smukt Grønt.

Tag $1\frac{1}{2}$ Pot stærk Edike til 4 Unzer godt stødt eller fintrevet Grønspaan, $\frac{1}{2}$ Unze Irisgrønt og $\frac{1}{2}$ Unze Indigo.

(Maasfee vil destilleret Edike være endnu bedre.)

At beitse Lyseguult.

Man behøver aldeles ikke at beitse Træet; thi naar man blot sætter lidt Aloe til Færnisfen, saa giver dette en god Farve og har den forønskede Virkning.

At beitse Buxbom brunt.

Det Buxbom, eller rettere det deraf forfærdigede Arbeide, der skal beites, holdes til Ilden, for at tildeles en mild Barme, hvorpaa man tager en Tjæder eller en Pensel, og bestryger vedkommende Gjenstand saalange med Skedevand, indtil den har antaget en smuk brunn Farve, hvorhos man bestandig maa holde den til Ilden; derefter kan man indgnide og polere den med Olie.

(Til musikalske Instrumenter, saasom Violiner, Guitarrer o. s. v., egner sig fortrinlig det vilde Egenstræ, som, naar det er uden Feil og overtrukken med Laffernis, har et prægtigt Udseende.)

Credie Capitel.

Om Tilberedning af Lakffernisser, efter J. Wilson Neil's mangeaarige Erfaringer.

Tilberedning af Fernisser.

Vi meddele her Hr. Wilson Neil's mangeaarige Erfaringer og Forsøg, der tilkjendtes den gylbne 3sis Medaille af Society for Encouragement of Arts etc.

Hr. Neil giver foreløbig enhver Praktiker, der vil begynde at tilberede Fernisser, det Raad, at holde sig en Dagbog, hvori han indfører Dag, Maaned og Aar, Dvantitet og Dvalitet af den anvendte Gummi eller Harpix, hvormegen Olie, Terpentin og tørrende Substantser man har brugt, hvormange Timer det Hele har været i Kog, hvormegen Fernis man har produceret, Nummer og Tegn for det Fad, hvori Fernissen opbevares; endvidere om Veiret var fugtigt, koldt og tørt, eller meget varmt og tørt o. s. v.; endelig Dagen, da man har afgivet den til Brug. Af saadanne Tagtagelser udledes de vigtigste Erfaringer.

Den, der vil tilberede Fernis efter en hensigtsmæssig Maalestok, bør udsege sig passende Localiteter i Nærheden af en By. Bygningen eller Hytten, hvor Fernissen beredes, bør, for Ildsbaades Skyld, være isoleret fra andre Bygninger.

Man bør opføre eller opføre en Bygning 18 Fod lang og 16 Fod dyb. Den bageste Muur bør være 18 Fod høi, den forreste 9 Fod, saaledes, at Halvtaget

har Fald til Forsiden. I den forreste og i hver af begge Sidemurene anbringes en 4 Fod bred Fløider, for at tilveiebringe frit Lufttræk gjennem Bygningen. I Nærheden af Kjedlen, og til dennes Belysning, dog ikke lige over samme, anbringes 3 aldeles vandtætte Lyshuller i Taget. Skulde Regn trænge derigjennem, kan det have de alvorligste Følger.

Naar Bygningen er saa vidt færdig, graver man i det venstre Hjørne ved Bagmuren et Fundament paa 4 Fod i Firkant, og 2 Fod dybere, end det for Hytten bestemte Grundlag. Den første Række Muursteen lægger man over hele Gladen, dog med særdeles Omhu der, hvor Afsekkullet skal være. Man tegner den øverste Rand af Kjedlen, og 9 Tommer til Mellemrummet mellem Kjedlen og Muren, paa Fundamentet. Naar Kjedlen er 30 Tommer vidt foroven, saa opfører man Afsekkullet med Steen, 4 Rækker høit, lægger bagved tværs over samme et fladt Stykke Jern, og et andet stærkere foran, i 2 Fod 2 Tommers Afstand fra det første; paa disse lægger man da Riststængerne, 2 Fod lange, foroven $1\frac{1}{2}$ Tommer brede og 2 Tom. høie, og flade i Guderne, saa at der, naar Stængerne slutte tæt sammen ved Guderne, bliver Abningen paa Risten af $\frac{1}{2}$ Tommes Bredder. Da Afsekkullet faaer en Vidde af 16 Tommer, vil der saaledes udfordres 7 Riststænger. Den lille Dør for Abningen bliver 1 Fod bred og 9 Tom. høi. Ildrummet bygges 3 Lag høit af gode ildfaste Steen, saaledes at det udvider sig noget ovenil og der bliver et Hul til Høire, 8 Tommer bredt og 6 Tommer

høit. Paa det tredie Lag Muursteen lægger man et fjerde, hvis indre øverste Kant er aspiffet, for at Rjeden kan hvile derpaa, og bør dette Lag Muursteen rigtigst lægges i Rit; den indre Rand maa gribe om Rjedlens øverste Rand eller Fals, og maa Overfladen helde noget indad. Den saaledes indrettede Rjedel tjener til at syde Olie, japanst og brunsviger Sværte m. M. i.

Ildsted til Røgning.

Bed Hyttens Bagmuur, ligeoverfor Døren paa Forsiden, graver man et Fundament, 4 Fod i Fiirkant, og 2 Fod dybt; man lægger et Lag Muursteen i Muurkalf, som forommeldte, og murer Afkehullet ganske som tidligere beskrevet, kun at der mellem Muren og den bageste Ende af Afkehullet bliver en Afstand af 1 Fod. Saasnart Afkehullet er opmuret 4 Lag høit, lægger man 7 Jernstænger derover som Rist, og sætter den lille Dør op foran. Man bygger da et rundt Ildrum af 21 Tommers Gjennemsnit, af 4 Lag ildfaste Steen; det øverste Lag maa omhyggelig udjevnes, idet den støbte Jernplade maa passe dertil, som holder 35 Tommer i Fiirkant og 1 Tomme i Tykkelse, samt har i Midten et rundt Hul af 17 Tommers Diameter. Bagved maa der være en Abning i Muurværket til Afstræk, af 8 Tommers Vidde og 6 Tommers Høide; som gaaer ud i Skorstenen.

Gummi-Ildsted.

Bed Hyttens Bagmuur, i høire Hjørne, grave

man en Grube, 3 Fod i Tiirkant, og 2 Fod dyb. Et Grundlag af Muursteen lægges i Muurkalf, og Afsebullet gjøres 16 Tommer i Bidde, 26 Tommer langt, i 16 Tommers Afstand fra Bagmuren, og 9 Tommer fra Sidemuren, og opføres 5 Lag høit med det øvrige Muurværk, der bliver 30 Tommer langt og 37 Tommer bredt. Naar nu dette Muurværk er stampet fast sammen, lægges et fladt Stykke Jern bagved og to lignende foran, paa hvilke de 7 Riststænger ligge, men som i det Hele kun ere 13 Tommer lange. Over dette opføres et rundt Jldrum, 9 Tommer i Bidde (uden nogen Abning), af isdfaste Steen lagt i Leer. Over det tredie Lag Muursteen lader man blive bagtil et Hul af 8 Tommers Bidde og 6 Tommers Høide. Paa de 3 nederste lægger man endnu 2 Tommer Muursteen, saaledes, at Jldrummet udvides noget. Paa dette Muurværk kommer en støbt Jernplade til at ligge 3 Tomme tyk og 30 Tommer i Tiirkant, med et cirkelrunt Hul af 11 Tommer Diameter; dette maa imidlertid ikke være i Midten, men 6 Tommer fra den ydre Rand. Over Afsebullet lægges et bevægeligt Gitter. Dønnene maa fyres langtsomt igjennem en heel Dag, for at udtørres.

Gummifjedel.

Man forstaafe sig en Kobber-Gummifjedel, der passer i det sidstbeskrevne Jldsted, og er 2 Fod 9 Tommer høi. Bunddelen maa ikke være nittet, men reent drevet i Kobber. Den øverste Deel af Rjedlen

kan forfærdiges af Kobberblik af $\frac{3}{4}$ Tommes Tykkelse, og maa have en Bidde foroven af 10 Tommer samt have en cylindrisk Hvide af 14 Tommer. Der maa befastes et $1\frac{1}{2}$ Tom. bredt Jernbaand, hvortil er sveiset et Jern-Haandgreb.

Syde- eller Kogekjedel.

Man anskaffe sig fremdeles en Kobberkjedel, der passer i Kogeildstedet. Bunden maa være drevet i Kobber, som ved Gummikjedlen. Det ydre Gjennemsnit af Bunden er 20 Tommer, og Bundstykkets Dybde 7 Tom. Kjedelens cylindriske Deel bliver 2 Fod 10 Tom. høj, og maa være befastet til Bundstykket med stærke Kobber-Nitnagler, saaledes at Kjeden hænger paa disse i Jernpladen. 7 Tom. under Kjedelens øverste Rand befastes man to stærke Jern-Haandgreb, eet paa hver Side.

Kobberskeer og andre Redskaber.

To Kobberskeer ere nødvendige, som hver holder noget over 2 Potter, og ere nittede til $3\frac{1}{2}$ Fod lange $\frac{3}{4}$ Tom. tykke Kobberskaster, der ende i 7 Tommer lange Træ-Haandgreb. To andre Skeer af Kobber- eller Jernblik udfordres til den Pag. 19 beskrevne Kjedel. Indeholder Kjeden 160 Potter, og derover, maa Skeerne kunne tage omtrent 3 Potter. Grebet maa være 5 Fod langt, helst af Asketræ. — Endvidere udfordres:

To Kobberskeer til at røre om med, forfærdiget af $\frac{3}{4}$ Tom. tykke, $3\frac{1}{2}$ Fod lange Kobberstænger.

En stor, stærkt Traght til at filtrere sydende Olie eller Fernis.

En Kobber= Oliekande, der holder 8 Potter, til at overgyde heed og sydende Olie med.

En Messing= eller Kobbersigte, af 3 Tommers Gjennemsnit, med 60 Traade paa Tommen, til at sigte den første Fernis med.

En Messingsigte af 9 Tommers Gjennemsnit, og 40 Traade paa Tommen, til at sigte Guldgrund, Terpentin, sydende Olie, Fernis o. s. v.

En lignende Sigte til japanst og brunsviger Sværte.

En Zinkande, der holder omtrent 12 Potter, og som kan bruges til at gyde Terpentinolie i Fernis.

En Zinkrulle, holdende omtrent 12 Potter, med et stærkt Haandgreb og en bred End. I denne udvaskes Gummifjedlen.

En lille Vidsker med et 3 Fod langt Skaf. Denne bruges til at udvaske Gummifjedlen med, og maa altid holdes reen og dyppet i Terpentinolie.

En Jern= Tresod, 12 Tommer høi, med en rund Jernsatning for oven af 14 Tommers Gjennemsnit, og 4 smaa Krydstænger. Denne tjener til at sætte Gummifjedlen paa nogle Diebliske efter hver Smeltning.

Forholdsregler ved Oliens Rensning.

Man maa anskaffe sig en Kobbertjedel, ganske som en almindelig Bassertjedel, som kan tage fra 176 til 300 Potter. Naar denne skal bruges, sættes den paa Røge=Jldstedet, og fyldes indtil 5 Tommer fra Ran-

den med Olie. — Den derunder antændte Ild maa passes saaledes, at Olien opvarmes langsomt i de 2 første Timer. Derefter forøges Heden til en lempelig Syden, som man fremdeles holder vedlige i 3 Timer. Den Skum, der imidlertid viser sig, aftages med Kobber=skæerne. Derpaa sættes til den sydende Olie bedste calcineret Magnesia i smaa Portioner, — 1 Unze til 4 Potter Olie — idet man af og til rører op i Olien. Naar det hele Quantum Magnesia er sat til, saa lader man Olien syde stærkt i en Time. Dette vil være tilstækkeligt. Imedens Ilden flyttes bort og udslukkes med Vand, dækkes Olien til, for at intet Stov skal falde deri. Derefter afdækkes atter Olien, som man lader staae til næste Morgen; med Oliekanden kommer man den i Tin= eller Bly=Gisterner, da Træfade ikke ere tætte nok. 3 3 Maaneder maa den i det mindste blive staaende saaledes, indtil Alt har sat sig. Magnesiaen absorberer al Syre og Sliim, og falder til Bunden medens Olien ovenpaa staaer klar, gjennemsigtig og færdig til Brug. Ved at tage den ud maa man vogte sig vel, at man ikke rører op i Bundsatsen, hvilken kun duer til sort Farve.

Forholdsregler ved Tilberedelsen af Ferris i mindre Partier og med færre Redskaber.

Først maa man anskaffe sig en Gummifjedel, dernæst en Træfod, i hvis øverste Kreds Rjeden passer, og hvis 16 Tommer lange Fodder nedentil staae videre

fra hinanden. Trefoden sættes i et Hul i en Gaard, Have, Mark eller Udhuus, hvor ingen Ildsfare kan befrygtes, og om Trefoden bygges en temporair Døn med løse Muursteen, saaledes som Blystøberne pleie at bruge; man fyrer godt med Steen- eller Trækul, hvilke sidste ere at foretække, og sætter Gummikjedlen paa med 3 Pd. Copalgummi deri, hvorved maa bemærkes, at naar Ilden ved Kjeden brænder høiere op, end den er fyldt med Gummi, fanger den meget let. Saa snart Gummien begynder at smelte og ryge, maa Massen fordeles og omrøres vel med den dertil bestemte Kobberske, for at fremme Smeltningen; viser den sig klumpet og ikke flydende, og hvis den stiger høit i Kjeden, hæver man den fra Ilden og vedbliver at røre den indtil den atter sætter sig. — Ilden maa imidlertid holdes godt vedlige. Da sætter man Kjeden atter paa Ilden, og vedbliver at røre om, indtil Gummien bliver ligesaa flydende som Olie. Saa ofte Gummien stiger til Midten af Kjeden, og endnu ikke viser sig ganske flydende som Olie, maa Kjeden flyttes og omrøres, indtil Massen sætter sig; Ilden maa imidlertid brænde rask. Men saasnart Gummien er i aldeles flydende Tilstand, saa maa man give Medhjælperen et Tegn, at han holder sig parat. Denne griber da med begge Hænder Oliekanden med renset Olie, og holder Tuden omtrent $1\frac{1}{2}$ Tomme over Kjedlens Rand; men han maa holde den stille og vogte sig for at spille eller hælde til for tidlig, hvilket kunde sætte det Hele i Flamme. Naar Gummien er steget indtil 5 Tommer fra den øverste

Hand, maa man give Medhjælperen et Tegn, at han kan hælde til; under fortsat Omrøren hælde Denne da, i Forstningen langsomt, Olien i Gummien.

Naar man nu vedligeholder en stærk og regelmæssig Ild, saa vil Olien i 8 til 10 Minuter ganske opløse Gummien, og blive klar. Dette mærker man, naar man bringer en Draabe Vernis paa et Stykke Binduesglas. Vernissen maa nu fremdeles sydes indtil den flæber mellem Fingrene. Dette kommer man til Kundskab om, naar man hvert Minut kommer en Draabe paa Glasset, og tager noget deraf mellem Tommelfingeren og Begesfingeren. Naar Vernissen er sydet nok, saa maa den flæbe og lade sig trække i Traade ligesom Buglelim. Saasnart den er sydet tilstrækkelig, bringer man den fra Ilden paa Afsehbogen, og lader den staa i 15 a 20 Minuter, eller saalænge indtil den er kold nok til at blandes. Et tilstrækkeligt Quantum Terpentinoslie maa være forhaanden til at fylde Kanden med. Nu gyder man Terpentinoslie, i Forstningen i ringe Quantum, dertil, og naar Vernissen stiger hurtig i Rjedlen, maa man røre om foroven, for at bortskaffe Blærerne, men man maa paa det omhyggeligste undgaae, at Rørstæken kommer til at berøre Rjedelbunden, da ellers en Deel af Terpentinoslien vil forvandles til Damp, og Vernissen viedliffelig løbe over. Derfor maa der til samme Tid røres om og hældes i. Man maa tillige have en Kobberstee ved Haanden, og naar Vernissen skulde stige saa vidt, at man ikke mere ved Omrøring kan bringe den til at sætte sig, saa maa

Medhjælperen søge at svale den med Skeen. Saasnart Fernissen er blandet, bringer man Fernissigten paa Kobbertragten, og sigter Fernissen siebliffelig. Man kommer samme i aabne Kruffer, Kander eller Gisterner og lader den sætte sig. Jo længer den der bliver staaende, desto bedre. Naar man siden vil tage deraf, maa man vogte sig, at man ikke rorer ved Bundfaldet.

Almindelige Bemærkninger og Forsigtighedsregler, som man har at iagttage ved Fernistilberedning.

Inden man begynder at tillave Fernis, maa man drage Omhu for, at alt Unødvendigt er fjernet fra Hytten. Men alle nødvendige Redskaber maa være tilstede, fuldkommen rene og i god Orden. I smukt Veir sigte man udenfor Hytten, tør Aske gjennem en fin Sigte, for at frembringe et Askeleie. Dette gjør man noget større, end Bunden af Sydekjedlen, $1\frac{1}{2}$ Tom. dybt, og lige paa Overfladen. Paa dette Leie sættes Sydekjedlen hvergang man maa tage den af. Omtrent 4 Fod fra Askeleiet sætte man 4 Lag Muursteen løse op i en Kreds, saaledes, at Gummikjedlen kommer til at sidde paa samme, og staaer med sin Bund omtrent 6 Tommer fra Hyttegulvet. Paa denne Muursteens-kreds sætter man Gummikjedlen hvergang man maa høre den fra Ilden, for at røre i den. I en Afstand af 4 Fod derfra stilles Tresoden, paa hvilken man sætter Gummikjedlen omvendt hvergang man har vasket den ud; paa denne Maade bliver den reen, affjøl

efterhaanden og besyttes ved denne langsomme Afkjøling
 for hurtig Drydering. Ved Tresoden maa Vidskeren
 og en viid Kande staae parat, hvori Udvaskning med
 Terpentin kan foretages. En Kobberskee maa tillige
 være forhaanden, og en Tinfleske med omtrent 12 Pot-
 ter Terpentinolte, for at kunne foretage Udvaskninger.
 Naar Alt saaledes er i Orden, og saavel Sydekjedlen
 som Gummikjedlen skal bruges, saa maa Medhjælperen
 gjøre Ild under Sydekjedlen, efterat samme er bleven
 fyldt med 32 Potter Olie. Ved Gummikjedlen maa
 der holdes Gummi i Beredskab i Portioner paa 8 Pd.
 fyldt i Poser. En Portion paa 8 Pd. bringes i Kjed-
 len, og man gjør Ild under. Er Ilden stærk, begynder
 Gummien efter faa Minutters Forløb at smelte og ryge,
 og man behandler den nu som ovenfor antydet. 8 Pd.
 Copalgummi behøver 15 til 20 Minutter til fuldkommen
 at smelte; iøvrigt retter dette sig efter Heden og Syderens
 Opmærksomhed. I de første 12 Minutter maa Medhjæl-
 peren give nøie Agt paa Olien, som hverken maa være
 for heed eller for kold, men maa see ud saaledes som om
 den vilde begynde at koge. Er den paa det Point, maa
 Begge hurtigt gribe Kjedelen og flytte den fra Ilden
 til Afseleiet. Syderen vender hurtigt tilbage til Gummi-
 kjedlen, idet Medhjælperen gyder 3 Skæfulde Olie i
 Oliekanden, og sætter denne bagved Gummikjedlen paa
 Pladen, for at Olien kan holde sig varm, indtil den skal
 bruges. Naar Syderen finder, at Gummien er næsten
 ganske smeltet, og inden faa Minuter vil være beqvem
 for Olien, saa giver han Medhjælperen et Tegn, og

denne griber da Oliekanden med begge Hænder, nemlig den ene om Grebet, den anden ved Bunden, og bier nu indtil Syderen giver ham Tegn til at hælde i. Sydningen fortsættes som ovenanført, indtil Gummien og Olien tilborlig ere blandede, og en Draabe viser sig klar paa et Glasfaar. Gummifjedlen sættes da paa Muursteenskredsen til Medhjælperen har bragt 3 Skeefulde heed Olie i Oliekanden, og desuden 3 i en Reservelande.

Syderen griber nu med den høire Haand Gummifjedlens Haandgreb forneden, og med den venstre Enden af Grebet, hæver Rjedlen op, og gyder dens Indhold i Sydefjedlen; Gummifjedlen holdes en Tidlang saaledes omvendt over Sydefjedlen. Naar Syderen begynder at hælde Indholdet ud, maa Medhjælperen staaeparat med et Stykke gammelt Teppe, som ingen Huler har, og som er stort nok til at tildække Sydefjedlens Åbning, om denne skulde fænge, hvilket let kan skee, naar Gummien er meget heed; skulde der komme Ild i Gummifjedlen, behøver man kun at vende den ganske om, og Ilden vil strax slukkes af sig selv; men skulde Sydefjedlen fænge, maa Medhjælperen fæste Teppep derover, og holde det ned rundt omkring, og i saa Diebliske vil Flammen være dæmpet.

Saa snart Syderen har tømt Gummifjedlen, gyder man omtrent 2 Potter Terpentinosie deri, vasker den godt ud med Vidseren, gyder denne Olie i en hofstaande Tinkande, vidsker den derpaa tør, og sætter den med fremdeles 8 Pund Gummi paa Ilden. Med denne Smeltning gaaer man da tilværks ligesom ved

den foregaaende, og derefter ligeledes med den tredie og sidste.

Føraanstaaende Anviisning gjælder for Tilberedning af alle Arter Copalfernis, kun at Bestanddelenes Mængde maa tages noget forskjellig, som vil vises i efterstaaende Forskrifter.

Om Copalgummi.

Der gives 3 forskjellige Sorter Copalgummi. Den bedste kommer fra Sjerra Leone i Afrika, og er, saaledes som den indføres, af Størrelse som en lille Kartoffel, men ganske bedækket med et ujevnt Lag Støv, eller en leeragtig Substant. I denne Tilstand kjøbes i Almindelighed Copalen af Fernisberedere, Gummihandlere og Materialister, som skraabe den. Dette skeer ved Qvinder, der snarere affkrælle den Stykke for Stykke med skarpe Pennenive eller Barbeernive, end blot befrie den fra Støv. Den sorteres da i 3 Klasser, af hvilke den simpleste tjener til Guldbgrund og japanst Svarte.

Den anden Sort Copalgummi kommer fra Sydamerika, seer omtrent ud som den afrikanske, men er meget større. For Den, der ikke er Kjender, forekommer denne Sort den bedste, skjøndt den virkeligen ikke er den tredie Deel saameget værd, som den afrikanske, idet den, efter al anvendt Møie paa at skraabe og sortere den, endnu indeholder megen fremmed Saft og Syre, og ikke $\frac{2}{3}$, ja maaske neppe $\frac{1}{3}$ deraf lader sig smelte. Mange Tønder indføres, som virkelig ikke ere en Hvid

værd. Den erfarne Kjender kan dog imellem finde mangt et ret godt Stykke, der kan være tjenligt til billige Vernisforter.

Den tredje Sort Copalgummi bliver ikke særlig indført, men findes blandt Anime. Denne Gummi er meget stor, klar, haard og gjennemsigtig, smelter og hefter godt, og giver en fortræffelig Vernis.

Om Anime.

Animegummien kommer fra Ostindien. De Kister, der indeholde de klareste og største Stykker, betales altid dyrest, især naar disse allerede ere skræbete. Store Partier indføres under Navn af: beitset Animegummi, idet den ved længere Tids Henliggen i stærk Alkali, ved Feining med Roste og ved siden at vasses i Vand er bleven befriet fra Smuds. Denne Sort er imidlertid ikke saa god, som den, der er skræbet med Knive, og er ogsaa i Almindelighed $\frac{1}{2}$ billigere. Ved at sortere Animen udsøger man først de smukke, store og gjennemsigtige Stykker, hvorpaa man sorterer Resten saaledes, at man i Alt faaer 3 forskjellige Sorter. Jevrigt kan man faae alle Sorter Gummi udsøgt og sorteret hos Gummihandlerne.

Om Rav.

Der gives 2 Sorter Rav, der i Dvalitet ere meget forskjellige fra hinanden. Den bedste bringes fra Preussen og Polen, hvor den findes i Gloder og Grave. Det er meget tyndt, fast, klart, gjennemsigtigt og haardt,

og er det fornemmelig denne Sort, der forarbeides til Perler og andre Curiositeter. Den giver den haardeste og varigste Fernis, saavel ublandet, som blandet med Gummi. Den anden Sort kaldes Havrab, og kommer fra forskjellige Steder i Europa. Denne Sort er meget dunklere, end hiin, smelter ikke saa let, er mindre flydende, afgiver ved Smeltning mestendeels Salt, Gas og Syre, og efterlader en betydelig Deel Jordsubstantser, imedens den bedste Sort lader sig fuldkommen opløse.

Om Sandarak.

Dette Legeme er saa vel bekjendt, at en Beskrivelse deraf vilde være overflødig. Man har meest Fordeel af at skaffe sig de største og reneſte Stykker.

Om Mastix.

Denne Harpix er ligesaa bekjendt, og kan faaes hos enhver Materialist. Naar der forlanges en meget god Mastixfernis til kostbare Malerier, spreder man Mastixen ud paa et Bord, og udsøger de reneſte og smukkeſte Stykker, saa at kun de gule og smudsige Stykker blive tilbage, hvilke kunne tjene til ringere Sorter Fernis.

Om Valg af Linolie.

Valget af Linolie er af eiendommelige Følger for Fernisfyderen, idet Fernisſens Varighed og Skjonhed i høj Grad beroer paa Oliens Qvalitet. Olie, der er tilvirket af grønt, umodent Trø, indeholder en Mængde

slimige, vandagtige og fyrlige Dele. Oliens Qua-
litet lader sig bestemme paa følgende Maade. Man
fylde en Glasflaske med Olie, og holde den for Lyset;
er Olien slet, saa faaer den et dunkelt og tykt Ud-
seende, en sur, bitter Smag, og en harst og skarp
Lugt; en saadan bør casseres. Olie af smukt, modent
Trø viser sig derimod lys, klar og glindsende i Glas-
set, har en blød, sød Smag og kun en svag Lugt,
er specifikt lettere, end ureen Olie, tørres, naar den er
rectificeret, hurtig, og forandrer ikke synderlig Færnis-
sens Farve, men gjør den klar og glindsende.

Om Terpentiniolie.

Terpentiniolie, der er bestemt til at blandes i Fer-
nis, bør vælges saa reen, stærk og fri for Syre, som
den vel kan faaes. En Deel Terpentiniolie faaes af
grønne Træer, og indeholder derfor ikke lidet Træsyre
af svæden Lugt, som ved Destillation gaaer over med
Terpentiniolien. Den er af en skarp, bitter Smag, og
feer meelagtig ud, især paa Bunden af Fadet, naar
Terpentiniolien staaer en Tidlang. Jo længer derfor Ter-
pentiniolien opbevares, inden man bruger den, desto re-
nere og mere fri for Syre bliver den foroven i Fadet,
da alle Ureenligheder synke til Bunden.

Om Valget af de Stoffer, der tilsættes Fer- nissens til Tørring.

Anvendelsen af Stoffer ved Tilberedning af Fer-
nisser, for at give disse den Egenskab, at tørres hurtig,

er hidtil skeet uden Omhu og uden Overlæg, paa den skadeligste Maade; Minie, almindelig Blyglet, Bly-sukker, Zinkvitriol, raa tyrkisk Rav o. s. v. har man altid brugt at tilsætte i stor Mængde, uden at tage fornødent Hensyn til den passende Qvantitet eller Qvalitet, hvilket har de skadeligste Følger for zarte Farver, der overtrækkes med sliq forðærvet Færnis.

Naar Blysukker sættes til Færnisfen, bør det være tilberedt af Blyhvidt, og ikke af Blyglands, da det af Blyhvidt forfærdigede Sukker er smukkere, renere og gjennemsigtigt. Alt Blysukker indeholder 14, 2 P. G. Kryslalisationsvand, saa at det er meget skadeligt, at bruge det i denne Tilstand, eftersom Vandet forhindrer en fuldkommen Forening af Gummien, Olien og Blyet. Det er derfor nødvendigt, at støde Blysukkeret til Pulver, lægge det paa en Tørreovn, og omrøre det bestandigt, at det ikke smelter sammen, indtil det efterhaanden er bleven tørt. Blysukkeret er i denne Tilstand fint og zart at føle paa, ligesom Haarpudder. Derpaa sigtes det gjennem en Sigte, — der har 40 Traade paa Tommen, og opbevares i et tørt Steensfad til Brug, for at den ikke atter skal tiltrække Fugtighed i Luften.

Zinkvitriol, som fornemmelig kommer fra Tydskland, bruges i Almindelighed som tørrende Tilsætning til Færnisfen, og er i utørret Tilstand endnu mindre brugbar, end Blysukker, da den giver Færnisfen en anden Farve, og angriber Olien, hvis Elasticitet og Barighed derved forringes. Hvad der endvidere kan bemærkes

mod Brugen af Zinkviteriol i utørret Tilstand, er, at Vernissen maa opbevares i flere Maaneder, for at den klares, og hvis Vernissen ikke gøres meget tynd, saa vil Vitriolen aldrig fuldkommen sætte sig paa Bunden af Fadet. Det er derfor nødvendigt, at støde og tørre den, som nys berørt ved Blyfukkeret. Det er det stærkeste og virksomste Stof til hurtig at gøre Vernissen tør, saafremt den selv er forsvaerlig tørret og sigtet, da den er ganske fri for Vand. Paa Grund af sin sammentrækkende Egenskab trækker den strax, naar et tilstrækkeligt Quantum er forhaanden, alle Vanddele til sig, hvad enten disse hidrøre fra Gummien, Olien eller Terpentinosien. Dens sammentrækkende og absorberende Egenskab er saa stor, at, om der endog var blandet Vand med Vernissen, vilde Vitriolen dog strax bemægtige sig det og dermed synke tilbunds. Vitriolen forener sig heller ikke paa nogen Maade med Olien, som Blyoxyden.

Blygletten maa vælges saa reen og fri for fremmede, jordagtige Dele, som mulig. Den, der dannes af det blødeste, bedste Bly, er den bedste, bærer Tegnet: „wind-blown“ eller „W. B.“ Den bestaaer i store, brede Blade, seer meget glindsende ud, og forekommer blød mellem Fingrene. De fletteeste Qualiteter kjender man derimod paa, at de have et mørkt, jordagtigt Udseende, stor Ureenhed, og frille Fingrene ved Berørelse. En saadan Qualitet bør altid casseres saavel som enhver malet Blyglet. Det er let at begribe, hvilken Skade ureent Bly-, Zern- og Jorddele kunne tilføie en Vernis.

Minien burde, ligesom Blygletten, vælges saa fri for Jorddele som muligt. Meget Minie forfaltes med Jord, Olier o. s. v., hvorfor man maa søge at forskaffe sig det rene. Reenheden kjender man paa dets Vægt, eller; om det lønner sig Umagen, ved Analyse. God Minie besidder i høi Grad en tørrende Egenskab.

Tyrkisk Nav betragtes af Mange som en tørrende Substant. Hr. Neil var saaledes i flere Aar af denne Formening, indtil han ved flere Forsøg fandt, at det aldeles ikke tørrer, idet det kun er en Blanding af Leer, Vitriol, Zern, Zink o. s. v. Dets bedste Egenskab er, at det absorberer.

Asphalt.

Der gives saa mange forskjellige Arter Asphalt (Jordbeeg), at det er meget vanskeligt, at skjelne mellem det gode og det flette. Man faaer Asphalt fra China, Egypten, Frankrig, Neusschatel og Neapel, ligesom der ogsaa nu tillaves flere Arter i England.

Den bedste, efter Hr. Neils Erfaring, er den rene ægyptiske; den er glindsende sort, tung og smelter let paa hedt Zern. Den udbreder en ubehagelig Lugt, liig Hvidløg. Den lader sig hverken opløse i Olie, Vand eller Terpentinsolie. Saaledes, som den indføres, er den i Almindelighed bedækket med Støv eller Leer og blandet med Smaasteen eller Sandgrus. Denne ægyptiske Asphalt maa smeltes før den bruges, hvilket vil nærmere blive omtalt i det Følgende.

Den næstbedste er den neapolitaniske, som i det Ydre har Lighed med det foregaaende. Den er mere fri for Støv og lader sig opløse i Olie; dog giver den aldrig, med samme Quantum Olie, den intensive Svarte, som den ægyptiske. Der gives forskjellige Varieteter af neapolitanisk, fransk og tydsk Asphalt, som alle lade sig opløse i Olie, og ere kun lidet forskjellige i Dvalitet. Efter Hr. Neil's Jagttagelser har den blødeste og meest flydende altid havt Fortrinet. Iøvrigt har man i den nyere Tid tilberedt Asphalt i England, navnlig i London, hvilken ikke staaer tilbage for de bedste Dvaliteter af den franske, tydske og neapolitaniske. Det er det, der bliver tilbage, naar man brænder Beeg, Colophonium eller Linolie, ved Tilberedning af Lampesvarte. Naar Linolie brændes for sig, bliver der kun et lille Quantum tilbage, men brændes den med Colophonium, efterlader den en meget smuk Asphalt, som ikke er af ringere Dvalitet end den bedste ægyptiske. Men Asphalt af Beeg er meget ringere; den er grov, sandig og hærdes aldrig godt.

Efterat have beskrevet Apparaten og de nødvendige Ingredienser, samt disses relative Dvalitet, vil det være nødvendigt, at vise hvorledes de forskjellige Færnisser tilberedes, hvortil de fornemmelig anvendes.

Gopalfernis til fine Malerier.

Man smelte 8 Pund af den reneeste, blege afrikaniske Gopalgummi, og naar samme er ganske flydende, saa gydes 8 Potter heet Olie dertil; man lade det da

koge, indtil det flæber stærkt; efter en 15 Minuters Forløb gyde man 12 Potter Terpentinosie deri. Maaskee vil der under Blandingen bortdunste en betydelig Qvantitet Terpentinosie, men Vernissen bliver da saameget mere glindsende, gjennemsigtig og flydende; den lader sig lettere bruge, tørres hurtig, og er meget fast og varig. Hvis Vernissen, efterat være sigtet, skulde være for tyk, kan man hælde et tilstrækkeligt Qvantum varm Terpentinosie deri, forinden Vernissen bliver ganske fald.

Kunstneres Zomfrucopalfernis.

Af et udsøgt Parti skrabet afrikansk Copalgummi tage man de smukkeste, meest gjennemsigtige Stykker, der have et rundt og klart Udseende, ligesom Krystaldraaber. Disse trækkes itu, og tørres ved en langsom Ild, eller i Solen. Naar Gummien atter er affjølet, stødes det til et grovt Pulver. Man forskaffe sig nogle Glasfe eller Glasfaar, disse koges i blødt Vand med Soda, og stødes da til et grovt Pulver, ligesom Gummien; Glasfet koges da anden Gang, og Vandet sigtes fra, idet man gjentagne Gange udvasker Glasfet med reent Vand, indtil det er ganske reent og frit for alt Fedt; derefter tørrer man det i en Dvn. Naar det er ganske tørt, blander man 2 Pund Glaspulver med 3 Pund Copalpulver, kommer dette i Gummifjedlen, og smelter det under bestandig Omrøren. Glasfet forhindrer Gummien fra at flæbe sammen, og en svag Ild bringer det til at flyde. Naar det er tilstrækkelig smeltet, gydes 12 Potter heed, flaret Olie

deri, man lade det da syde, indtil det flæber mellem Fingrene. Tilføetningen af 20 Potter gammel Terpentiniolie maa foretages i heidere Tilstand, end ved Raretfernisfen, idet et lille Quantum bliver snarere koldt; Fernisfen maa derfor strax sigtes, og opbevares i aabne Kruffer eller Glasfer, tilgjængelig for Luften og Lyset, men ikke for Solen og Tugtighed, indtil den er gammel nok til at bruges. Denne er den smukkeste Copalfernis til fine Malerier og Kobberstik.

Mobelfernis.

Man smelte 7 Pund meget smuk afrikansk Copalgummi, og blande den med 2 Potter renset Olie. Efter 3 eller 4 Minuters Forløb, naar Fernisfen er flabende at føle paa, sætte man den udenfor Døren, eller i en anden Bygning, hvor der ingen Ild er, og blande den med 12 Potter Terpentiniolie; derpaa sigtes den, og hensesættes til Brug. Naar denne Fernis er rigtig afkogt, tørres den i 10 Minuter; er den imidlertid kogt for stærkt, lader den sig ikke blande med Terpentiniolie. Ofte, naar den er bleven kogt med Terpentinen, blander den sig vel sammen, men lader sig dog ikke forene med en mindre kogt Fernis. Desaarfsag er en delicat Behandling nødvendig, som kun læres ved Øvelse. Denne Fernis er fortrinlig bestemt for Lakere, Mobelf- og Raretmalere o. s. v.

Bedste Raretfernis.

Denne Fernis er bestemt for Tædninger til Raretter og andre Bogne, der skulle poleres. Man smelte 8 Pd.

fin afrikansk Copalgummi; blande den med 8 Potter rensset Olie, og koge den langsomt i 4 a 5 Timer, indtil Vernisen bliver klæbende. Man sætter 14 Potter Terpentinoxie til, affigte den, og bringe den i en Gistene.

Efterat disse Verniser have undergaaet Sydning i Gummifjedlen, uden alle tørrende Substantser, saa ere de klarere, end om hver Smeltning var bleven gydt i Sydekjedlen, og da afkogt. Vernis, der udelukkende er tilberedt af afrikansk Copal, er mere flydende, høielig og blød, end Vernis, der for en Deel eller ganske er tilberedt af Animegummi; ogsaa har den Første den Egenskab, at den beholder sin Farve, ja bliver endog blegere efter Brugen, imedens den Sidste altid bliver mørkere. Rgte Copalverniser tørres noget langsomt, og blive i flere Maaneder saa bløde, at de ikke antage nogen Glans, forinden de udsvede Tugtigheden og blive haarde; men da holde de godt og beholde deres Politur. Da de imidlertid tørres for langsomt, afhjælpes som oftest dette Unde af Bogusfabrikanter, Malere og Vernisberedere derved, at de blande 2 Kjedler fuld af ovenmeldte Vernis med een Kjedel fuld af følgende Indhold:

8 Pund smul, klar Animegummi,

8 Potter rensset Olie og

14 Potter Terpentinoxie,

som koges i 4 Timer.

Efterat denne Blanding er sigtet, sættes den i heed Tilstand til de 2 andre Kjedler, og blandes godt. Denne

Tilfætning bevirker Fjernisfens hurtigere Tørring, ligesom ogsaa denne viser langt tidligere Politur.

Almindelig Karetjernis.

8 Pund bedste afrikansk Copalgummi,

12 Potter renset Olie.

14 Potter Terpentinoxie,

kogt i 4 Timer indtil det klæber, og sigtet, giver omtrent 22 Potter Fjernis.

8 Pund bedste Animegummi,

8 Potter renset Olie,

14 Potter Terpentinoxie

koges som sædvanlig, blandes og sigtes i heed Tilstand, og gydes sammen med den foregaaende Kjedel fuld af afrikansk Copalfjernis.

Man kan komme 2 Kjedler fulde af Animefjernis og een Kjedel Copalfjernis sammen; denne Fjernis vil tørre hurtigere og fastere, end den bedste Sort Karetjernis, men den er ikke af saa lang Varighed som denne.

Hurtigtørrende Karetjernis.

8 Pund bedste afrikansk Copalgummi,

8 Potter renset Olie,

$\frac{1}{4}$ Pund tørret Blysulfer,

14 Potter Terpentinoxie,

koges indtil det klæber, blandes og sigtes.

8 Pund smukt Animegummi,

8 Potter renset Olie,

- $\frac{1}{4}$ Pund Zinkvitriol,
- 14 Potter Terpentiniolie

foges, blandes, og sigtes i den anden Kjedel. Denne Blanding er fortrinlig skicket til at overfernisere gammelt Arbeide i mørke Farver.

Bedste Undervognsfernis.

- 8 Pund afrikansk Copalgummi, 2den Sort,
 - 10 Potter renset Olie
- foges indtil det klæber, med
- $\frac{1}{4}$ Pund tørret Zinkvitriol,
 - $\frac{1}{4}$ Pund Blyglet,
 - 22 Potter Terpentiniolie
- blandet og sigtet.

- 8 Pund Animegummi, 2den Sort,
 - 10 Potter renset Olie,
 - $\frac{1}{4}$ Pund Blyglet,
 - 22 Potter Terpentiniolie
- tilsættes Ovennævnte i heed Tilstand.

Som Navnet antyder, er denne Fernis bestemt for Hjul, Tjedre og Undervognsdele paa Kareter og andre Vogne. Det er tillige den Art Fernis, som Huus- og Ornamentmalere bruge, idet den tørrer hurtig og glindses stærkt, og desaaarsag svarer bedst til sin Hensigt.

Pancelfernis.

- 8 Pund Animegummi af Nr. 2,
- 12 Potter renset Olie,

- $\frac{1}{4}$ Pund Blyglet,
 $\frac{1}{4}$ Pund tørret Zinkvitriol,
 $\frac{1}{4}$ Pund tørret Bly sukker,
 22 Potter Terpentinolie

maa sydes, blandes og sigtes efter den tidligere Anvisning, indtil den klæber stærkt.

Naar større Quantiteter ere nødvendige, saa vil det altid være bedst, at bringe 3 Smeltninger efter hinanden i Sydeskedlen. Denne Færnis er fornemmelig bestemt for Huusmalere. Mahagonyfærnis bliver enten forfærdiget efter ovenstaaende Forhold med noget mørkere Gummi, eller er en Blanding af Panceelfærnis og noget Guldgrund.

Guldgrund for Lakere.

Guldgrund tilberedes bedst i Jernskjedler, da Kobberskedler ere for tynde og heilelige, og vilde snart brændes igjennem paa Bunden. For at forfærdige 160 Potter Guldgrund, bringe man derfor 40 Potter Olie i en Jern-Tilsætningskedel, gjøre en stærk Ild derunder, og syde den i 2 Timer, derpaa blande man 7 Pund tør Minie, 7 Pund Blyglet og 3 Pund Zinkvitriol deri, men kun meget lidt af Gangen; Olien maa imidlertid vedblive at koge, dog ikke for stærk, da den ellers let løber over.

Medens man iblander de tørrede Substantser, maa Olien omrøres fra Grunden af; thi skulde Tilsætningerne synke tilbunds i Masse, forinden Olien har indsuget dem, bliver Guldgrunden mørk. Derfor maa man

bestandig røre om, og have den store Jernskee ved Haanden, for at affjøre Olien ved at øse omkring deri, hvis den skulde stige for høit. En tom Kjedel, f. Ex. Kobber=Sydekjedlen, bør være i Nærheden, for hurtig at øse Olie over, om det gjøres nødvendigt, imedens Medhjælperen dæmper Ilden med vaad sigtet Aske, hvoraf der altid, for Ulykkestilsfældes Skyld, bør være en Skuffe fuld forhaanden. Naar Syderen endnu ikke er meget øvet, er det altid bedre, at holde Ilden noget for svag, end for stærk, da Overgangen i Barmegrad let kan erstattes ved noget længere fortsat Syden. Naar Olien i alt har sydet i omtrent 3 Timer, og alle de tørrede Substantier ere blandede deri, smelte man i Gummikjedlen 10 Pund Animegummi; medens dette smelter, varme man 8 Potter raa Linolie i Kobberkanden, idet man sætter dem paa Pladen paa Gummifyrstedet. Saasnart Olien er gydt i Gummien, og samme seer klar ud, tager man Gummikjedlen fra Ilden, lader den affjøre i nogle Minuter, og gyde den da i Olien i Tilsætningskjedlen, og bruge samme Gremgangsmaade ved et andet Forsøg.

Ved to saadanne Smeltninger kommes der i det Hele i Tilsætningskjedlen 56 Potter Olie, 20 Pund Gummi, 17 Pund tørrende Substantier. Man forstærke Ilden, og holde den vedlige foran, for at den i fornødent Fald strax kan tages ud. Guldgrunden vil snart sætte en stærk Skum, som man bestandig maa søge at dæmpe ved at øse deri med Kobberskeen. Omtrent 5 Timer efterat Olien har begyndt at syde, bliver den

flæbende; men Røgningen forsættes endnu, indtil den flydende Gjenstand bliver hængende ved Skeen. Da tager man Ilden fra, og slukker den med Vand, saaledes at der ikke bliver en Gnist tilbage i Hytten; der bør ikke engang tilstedes en brændende Tobakspibe. Imedens Syderen affjoler Rjedelen, maa Medhjælperen holde 120 Potter Terpentinosolie parat ved Døren, fylde Kanden og aabne alle Døre. Man maa beslitte sig paa saa hurtig som mulig at affjole Guldgrunden, da der i det mindste vil hengaa $1\frac{1}{2}$ Time forinden samme er beqvemt til Blandingen, eftersom den tykke Jernkjedel og Ildstedets Muurværk beholde Heden i sig i lang Tid. Det er vanskeligt, at angive med Nøiagtighed, naar Terpentinoslien bør iblandes. Naar Olien og Gummien ikke ere tilstrækkelig kogte, saa vil Guldgrunden maaskee ikke tørre hurtig nok; og naar disse paa den anden Side koge for længe, saa vil Badsken, inden den er tilstrækkelig affjålet til Blandingen, selv efterat al Ilden er fjernet, løbe sammen, og blive slimig og saa stærkt concentreret, at den ikke mere lader sig behørig opløse i Terpentinosolie, og bliver ganske ubrugbar. Det er derfor altid bedre at afbryde Sydningen for tidlig end for sildig. Saasnart man begynder Blandingen med Terpentinosolie, maa man gyde paa, uden Ophør, indtil Skummet paa Overfladen forsvinder; men man maa ikke tillige omrøre, førend al Terpentinoslien er gydet paa. Dersom Iblandingen af Terpentinoslien foregaaer for heed, vil en stor Deel af samme bortdunste; hvilket dog ikke har nogen Indflydelse paa Guldgrundens Qualitet. I

Almindelighed tørres Guldgrunden i 15 a 25 Minuter; og er efter 14 Dages Forløb færdig til Brug.

Bedste sort Laffernis.

For at tilberede denne, bruger man samme Fremgangsmagde, som ved Guldfernisfen. Man bringe saaledes 24 Potter raa Linolie i Tilsætningskjedlen, og syde den langsomt. Man sætte en støbt Jernkjedel, der tager omtrent 36 Potter, og er forsynet med 2 Greb, i Pladen paa Ildstedet; man forsyne denne med 10 Bund ægyptisk Asphalt, og gjøre en god Ild derunder, som under hele Smeltningen maa regelmæssig vedligeholdes. Et Jernlaag, der passer accurat, og et Par Kroege maae være ved Haanden, da Kjedlen stundom maa hæves fra for et Par Minuter, naar Heden er for stærk.

Medens Asphalten smelter, maa der gjøres 8 Potter Olie varm, til at blande med samme, saasnart den er heet nok. Efterat Olien er gydt i, lader man den staa endnu i 10 Minuter paa Ilden, og hæver enten Kjedlen af med begge Krogene, og temmer den af i Tilsætningskjedlen, eller øser Massen deri med Skeen. Denne Kjedel bærer man nu udenfor Døren, tager Bundfaldet ud med en Haandsfuld Hø eller Halm, vasker den derpaa ud med Skylleterpentin og tørrer den. Man gjør endnu 3 lignende Smeltninger, og gyder dem i Tilsætningskjedlen, saa at der kommer 40 Bund Asphalt og 56 Potter raa Linolie sammen, hvortil man sætter ligesaa mange tørrende Substantser, og paa samme

Maade, som ved Gulbgrunden. Man vedligeholde en regelmæssig, men ikke stærk Ild, saa at Bædffen syder endnu i 4 Timer, hvorpaa Ilden maa slukkes for denne Dag. Saa snart Indholdet den næste Dag kan bringes til at flyde, maa man prøve det paa et Glasfaar. Det er ikke nok at Massen klæber stærkt; den maa sydes saalænge, indtil en paa Glasset affjølet Draabe lader sig forme til en haard lille Kugle imellem Fingrene, uden at klæbe betydeligt ved samme. Er dette Tilfældet, saa udslukke man Ilden og lade Massen staa i halvanden Time. Naar denne da er behørig affjølet, blandes den med i det mindste 120 Potter Terpentiniolie, og sigtes. Naar den i kold Tilstand er for tyk, maa den paany ophedes og blandes med Terpentiniolie, indtil den faaer den rette Consistens. Denne Lakfernis egner sig især for Bognsfabricanter og Lakere, og bør i det mindste opbevares 6 Maaneder, inden man bruger den.

Klar Ravfernis.

Man smelte 6 Pund udsøgt, meget klart og gjen-nemsigtigt Rav i Gummifjedlen, og gyde 8 Potter heed renset Olie deri. Dette syder man indtil det klæber stærkt, og blander det med 16 Potter Terpentiniolie. Denne Fernis er ligesaa smuk som Raret-Copalfernis, og lader sig let paasøre. Den er meget haard og er tillige den varigste Fernis. Med Copalfernisser lader den sig meget godt blande, og gjør dem meget haarde og varige.

Bedste brunsviger Sværte.

Man syde i en Jernkjedel, over en svag Ild, 45 Pund Asphalt, idet mindste i 6 Timer, og samtidig i en anden Jernkjedel 24 Potter frisk affogt Olie; imedens disse 24 Potter Olie koge, bringe man efterhaanden 6 Pund Blyglet til, og vedblive Sydningen, indtil Massen bliver klæbrig, derefter øse man den i Kjedlen med Asphalten. Begge Dele maa nu koge med hinanden indtil det lader sig dreie til smaa haarde Rugler, hvorpaa man lader det affjæle, og blander det med 100 Potter Terpentinosie, eller indtil det har opnaaet sin rette Consistents.

Iseusværte.

I en Jernkjedel koges 48 Pund Asphalt i 4 Timer; i Løbet af de første 2 Timer tilsættes 7 Pund Minie, 7 Pund Blyglet, 3 Pund tørret Zinkvitriol og 40 Potter sydet Olie; derefter tilsættes en Smeltning af 8 Pund mørk Gummi med 8 Potter heed Olie. Saa snart Olien og Gummien ere iblandede, lader man Massen endnu koge i 2 Timer, eller indtil den lader sig dreie mellem Fingrene til haarde smaa Rugler. Naar den derefter er bleven kold, fortynder man den med 120 Potter Terpentinosie, eller indtil den erholder den rette Consistents. Denne Jernis tjener til at give Jernarbeidet paa Kareter og andre Vogne en sort Paastrygning.

En billig brunsviger Sværte.

28 Pund ordinair sort Beeg og 28 Pund ordi-

nair, af Gastjære tilberedt Asphalt bringes sammen i en Jernkjedel, og holdes i Kog i 8 a 10 Timer, indtil al Gas og Fugtighed er bortdunstet. Massen bliver staaende saaledes en Nat igjennem. Saasnart den den paafolgende Morgen er i sydende Tilstand, gydes 32 Potter sydende Olie til, hvorpaa man efterhaanden kommer 10 Pund Minie og 10 Pund Blyglet til, og koger dette i 3 Timer, eller indtil Massen lader sig dreie til meget haarde smaa Kugler. For at give Fernelserne den rette Consistens, tilsættes ca. 80 Potter Terpentinolie. Denne Sværte er bestemt for Massinister, Jernstobere, Jernhandlere osv.

En anden brunsviger Sværte.

28 Pund ordinair Beeg og 28 Pund Gasasphalt sydes i 8 a 9 Timer i en Jernkjedel, og bliver da staaende til den næste Morgen. Efterat Massen da er bleven bragt til Sydning, sættes efterhaanden 7 Pund Blyglet til, og holdes den i en svag Hede indtil Olien er heet. 20 Potter affydet Olie bringes da i en Jernkjedel, der kan tage 40 Potter, og gøres saa heet, at den kommer til at brænde i Kjedlen, naar man holder et Stykke brændende Papir derover. Saasnart den har fængt, bringer man den ud i Gaarden, og rører den brændende Olie fra Bunden. Efter omtrent 10 Minuters Forløb lægger man forsigtig Laaget paa Kjedlen, om muligt saa tæt, at Flammen øieblikkelig udsluffes. Er dette ikke Tilfældet første Gang, saa forsøger man det anden Gang, idet Medhjælperen trykker et Tæppe

over Laaget. Hvis Flammen heller ikke vil lade sig slukke paa denne Maade, kan man gyde et Quantum kold Olie dertil, hvoraf nogle Potter altid bør være ved Haanden; da kan man let slukke Ilden med Laaget. 3 a 4 Minuter derefter antænder man atter Olien og lader den brænde, indtil man ved at komme noget i en Skaal og lade det affjøre, finder den tyk som Sirup; det er da en stærk brændt Olie. Inden den er fuldkommen affjålet, øser man den paa Asphalten, og koger det Hele endnu i 2 Timer, eller indtil det lader sig dreie til haarde Smaakugler. Saasnart det er tilstrækkelig affjålet, blandes det med 80 Potter Terpentinoxolie, eller saameget, at det bliver tilstrækkelig consistent.

Grundsætninger, iagttagne ved Tilberedning af Copalfernis.

Jo fuldstændigere Gummien smeltes, desto drøiere og stærkere er Productet. Jo længere og regelmæssigere Oliens Røgning med Gummien fortsættes, desto mere flydende og smuk vil Færnisfen lade sig paa sætte. Naar Blandingen af Olie og Gummien paa Grund af en stærk Hede bliver for hurtig klæbrig, saa maa man anvende mere Terpentinoxolie til Fortyndning, end der i Reglen udfordres, hvorved dens resineuse og olieagtige Egenskab bliver forringet og samme derfor mindre varig; Færnisfen flyder heller ikke saa godt ved Paaførelse. Jo mere Olie man anvender til Færnisferne, desto seigere og blødere ere de. Forøger man Forholdet af Gummi i Færnisfen, saa bliver Laget saameget tykkere,

fastere og tørres saameget hurtigere. Naar Fernisser skulle bruges inden de ere tilstrækkelig gamle, maa de altid holdes tykkere, end naar de kunne længe opbevares, hvilket fremgaaer af flere af de efterstaaende Forsøg.

Første Forsøg. Af 2 guult anstrøgne Smaabræder overtraf Neil det ene med en 12 Maaneders gammel, god Raret-Gummifernis, det andet med en Fernis af samme Oualitet, men som kun var een Maaned gammel. Saasnart begge Smaabræderne vare tørre, undersøgte han dem, det første var fortræffeligt, medens det andet derimod havde et mat Udseende.

Andet Forsøg. At Fernis af afrikansk Copalgummi besidder den største Elasticitet og Gjennemsigthed, sees af følgende Forsøg. Tre tilberedte Smaabræder af blegguul Farve bleve alle ferniserede paa een Dag, det første med en smuk Raretfernise af meget klar Animegummi; det andet med en lignende Fernis af en halv Deel Animegummi og en halv Deel afrikansk Copalgummi; det tredje Brædt med en Fernis blot af smuk afrikansk Copalgummi. Disse tre Fernisser vare alle tilberedte med største Omhu paa een og samme Dag, alene for dette Forsøg; de vare 8 Maaneders gamle da de skulde bruges. Neil fyldte 3 Flasker med disse 3 Fernisforter, og kunde ikke iagttage nogen anden Forskjel, end at Fernissen af afrikansk Copal syntes at være den meest elastiske. Efterat være sat paa de 3 Bræder, tørredes de lige hurtig, nemlig i 8 Timer. I en Maaned lod han dem derpaa hænge paa et Sted,

hvor de vare udsatte for Sol, Vind og Regn. Da han derefter undersøgte dem, fandt han liden eller ingen Forskjel i Farven. Efter den næste Maanedes Forløb, var det første med Animegummi det mørkeste og det med afrikansk Copalgummi det lyseste. Han polerede dem derpaa alle tre; det første Brædt var meget let at polere, det andet mindre let, det tredje derimod meget svært, idet Færnisfen endnu viste sig blød og klæbrig; i poleret Tilstand var samme dog lysest og meest gennemsigtig. Han satte derpaa Bræderne ud paa et Tag, hvor de i 3 Maaneder vare udsatte for al Slags Veir, fleeb dem derefter noget af, og overtraf dem paany med Færnis. Ti Dage derefter polerede han dem, og var da det med afrikansk Copal det knuffeste og klart som Glas.

Tredie Forsøg. For mange tørrende Substantser gjøre Færnisfen mørk, og ubrugelig til fine Farver.

Paa een og samme Dag polerede Neil to med carmoisinrød Farve overstrøgne Smaaabræder Nr. 1 ferniserede han med Rætfærnis, blot af afrikansk Gummi, uden nogen tørrende Substantser; Nr. 2 derimod med en lignende, lige gammel Færnis; men hvortil var sat et ganske lille Quantum tørret Blysufter og tørret Zinkvitriol. Brættet Nr. 1 tørredes i 9 Timer, men forblev endnu i 5 Timer deiget; Nr. 2 tørredes fuldkommen i 7 Timer. Dagen efter bleve begge Bræderne afflebne og paany overferniserede og vedblev man saaledes indtil hvert havde faaet Overstrygninger. Fer-

nisserne være 8 Maaneder gamle. Neil hængte derpaa begge Bræderne op, polerede dem og undersøgte dem da med et Mikroskop. Nr. 1 saae ganske klar, fast og glindsende ud; men Nr. 2 havde forandret sig noget i Farven, og var bleven mere purpurrod; desuden opdagede han i Færmissen smaa, neppe synlige dunkle Puncter. I 2 Aar opbevarede han disse Smaabræder; da han derefter undersøgte dem, fandt han Nr. 1 uforandret; men paa Nr. 2 kunde man med det blotte Øie kjende de tørrende Substantier paa Overfladen.

Fjerde Forsøg. Naar de tørrende Substantier i fugtig Tilstand tilføjes Færmissen, fremkommer der smaa Blærer.

32 Potter smuk afrikansk Copalfernis blandede Neil under Sydningen med et halvt Pund utørret Bly-sukker. Efterat Færmissen havde staaet i 8 Maaneder overstrøg han dermed et lysgult lille Brædt. Den flød meget godt, og saae meget godt ud i 4 Timer, men derefter blev den overalt fuld af smaa Blærer, mange af et Knappenaalshoveds Størrelse. I 7 Timer tørredes den fuldkommen.

Femte Forsøg. Jo flere tørrende Substantier og Syrer, desto større Blærer.

Neil tog 24 Potter af den Rande, der indholdt ovennævnte Færnis, og overferniserede et andet lille Brædt med de øvrige 8 Potter. Brættet tørredes i samme Tid, men antog ikke alene smaa Blærer, men store Blegner.

Sjette Forsøg. Olie og kolde Terpentindele i Vernissen bevirke ligeledes Blærer.

Til 4 Potter 9 Maaneder gammel Karetfernis satte Neil $\frac{1}{4}$ Unze Vand og $\frac{1}{4}$ Unze Linolie. Han opvarmede og blandede det Hele, gjød det i en Kande, og lod det staa i 3 Maaneder; han overferniserede da 2 smaa Bræder dermed, det ene guult, det andet lysegrønt. Efter 4 Timers Forløb vare de halvtørre, men fik allerede smaa Huller og runde Fordybninger. Han undersøgte disse med et Forstørrelsesglas, og fandt ved den nederste Kant af hver Kreds Olie dele, og Vanddelene syntes allerede at være bortdunstede. Hele Overfladen var fuld af Blærer. Han gjentog Forsøget oftere og altid med samme Resultat.

Syvende Forsøg. Bly sukker forener sig med Vernis.

Af 3 Pund Copalgummi, 4 Potter klarer Olie og 8 Potter Terpentiniolie tilberedte Neil 12 Potter Copalfernis, som han ved Sydningen tilsatte 2 Unzer tørret Bly sukker. I 8 Maaneder opbevarede han den i en Kande. Derefter hældte han Vernissen af indtil Bundsatsen, vaskede denne igjen ud med 2 Potter Terpentiniolie, og filtrerede den gennem Muslin. Det Tilbageblevne tørrede han paa Muslinet, som kun veiede 7 Drachmer og havde en Blyfarve; Resten var opløst i Vernissen. Denne Vernis tørredes meget godt.

Ottende Forsøg. Terpentiniolie bliver altid bedre med Alderen.

Tre Pund smukt afrikansk Copalgummi blev uden

Tilfætning af tørrede Substantier sydet med 4 Potter renset Olie, og fortyndet med 8 Potter Terpentiniolie, som i 2 Aar havde været opbevaret i Bly=Gisterner indtil den saae tyk og olieagtig ud. Efterat Vernissen var bleven blandet og sigtet, og havde sat sig i 2 Dage, prøvede Neil den paa Bræder af forskjellig Farve. I mindre end 8 Timer tørredes Vernissen, og var haard og glindsende, uden endnu at flæbe. Han opbevarte Resten af Vernissen endnu i 12 Maaneder, og blev den da for tyk til Brug. Han gjød den i Gummifjedlen, bragte den næsten til Koghede, og blandede den med 2 Potter gammel Terpentiniolie. To Dage efter ferniserede han dermed 3 nye Smaabrætter med 3 Slags Farve, hvilke allerede i Forveien vare blevene ferniserede 2 Gange; de tørredes alle i mindre, end 5 Timer ganske fast og uden at flæbe, og saae ud som om de vare overtrukne med Meubelfernis. Disse 3 Bræder lagde han derefter paa Taget i 12 Maaneder, efterat de vare polerede, saae de haarde og glindsende ud, og Farven havde imidlertid ikke forandret sig synderlig.

Slutningsbemærkninger. Enhver Karetsfernis burde indeholde $1\frac{1}{2}$ Pund Gummi paa hver fjerde Pot Vernis; men Fortyndningen eller det Quantum Terpentiniolie, der er nødvendigt, for at bringe Vernissen til den rette Consistens, afhænger meget af Sydegraden, saaledes at man bruger mindre Terpentiniolie, naar Gummien og Olien ikke ere sydede stærkt.

III Vernis til Undervogne, Paneler, Mahagonitræ

o. s. v. burde til hver 4de Pot Fernis indeholde et Pund Gummi; og skulde en Kjedefuld behøve forholds-
mæssig mere Terpentiniolie, saa syder man den næste
Kjedefuld ikke saa længe.

Lys og mørk Guldgrund burde i 4 Potter inde-
holde $\frac{1}{2}$ Pund god Gummi; og bedste sort Laksfernis
 $\frac{1}{2}$ Pund god Gummi og derover, foruden Asphalten.

Neil er ved en fyrgetyveaarig Erfaring kommen
til den Overbeviisning, at den største og vigtigste Kunst
ved Fernisberedning bestaaer i at behandle og styre Ild-
den under Gummifjedlen, saa at Gummien, under hele
Smeltningen, og navnlig ved Ildens Forøgelse, behand-
les saaledes, at Gas og Syre saa meget som muligt
affondres derfra; dette forstaaer den Uerfarne ikke let,
og kun Gaa give Agt derpaa.

Fin Mastix eller Skilderisfernis.

En Pund udsøgt Mastix bringes i en ny Tin-
flaske, der holder 16 Potter; 2 Pund Glas, der er
stødt indtil en Størrelse af Bygkorn, vaskes gjentagne
Gange, og efterat det er fuldkommen tørt, bringes det
med 8 Potter Terpentiniolie i en Flaske. Under Prop-
pen bringe man et Stykke blødt Læder; Glasfen lægges
paa en Sæk paa Bordet, og rystes, idet man ruller den
frem og tilbage, saaledes at Glasfen, Terpentiniolien og
Gummien pidskes sammen. Omtrent 4 Timer efter
udtømmer man Glasfen i et rummeligt, reent Fad. Er
Gummien endnu ikke fuldstændig opløst, saa maa man
vedblive Rystningen saalænge som fornødent. Opløs-

ningen sigtes da gjennem. fint Muslin i en reen Einflaske, i hvilken man i det mindste i 9 Maaneder lader den staa aaben og tilgængelig for Luften, dog ikke for Støv; jo længer den staaer, desto seigere bliver den.

Krystalfernis.

Denne Fernis lader sig saavel tilberede i Fernis-hytten, som paa Bærelset. Man kjøber nemlig en Flaske canadisk Balsom. Man trækker Proppen op, og stiller Flasken tæt til Ilden, dreier den ofte omkring, indtil Balsamen er bleven tyndt flydende. Den flydende Balsam blander man med et lignende Quantum Terpentinen, og ryster det Hele godt. Efter faa Dages Forløb er Fernissen i brugbar Tilstand, især hvis den imidlertid har staaet varm i en Steenkrulle. Denne Fernis er pgsfende til Tegninger, Kort, Kobberstykker o. s. v.

Fjerde Capitel.

Tilberedning af forskjellige Laffernisser efter
Tingry, Field, Luning, Siddons og
flere Andre.

A. Wiingeist-Laffernis.

Bedste vandklar og haard Wiingeist-Laffernis efter Siddons.

Tag 8 Potter rectificeret Wiingeist, 5 Pd. Sandarak, 1 Pd. Mastix, 4 Unzer Gummi Anime; disse Ingredienter kommer man i en reen Flaske, som man sætter paa et varmt Sted, og ryster hyppig, indtil Op-løsningen er foregaaet. Derpaa filtrerer man Laffernissen gjennem flint Væred, og opbevarer den til Brug.

Venetiansk Laffernis.

Man tage:

Renset Sandarak	5	Loeb,
Venetiansk Terpentint . . .	1½	"
Kanarisk Sukker	¼	"
Campher	¼	"
Terpentinolie	1½	"
Reen Alcohol	24	"

Først bliver Sandaraffen stødt fin, og gydt i Alcoholen, som man fylder i en stor Glasflaske, hvorefter det rystes i omtrent 5 Minuter imellem hinanden. Derefter kommer den venetianske Terpentint til, og Omryst-

ningen fortsættes lige saa længe. Herpaa blander man Terpentiniolie deri, og bevæger Massen ligeledes i 5 Minuter. Endelig tilsætter man Sufferet og Campheren i Pulverform, og ryster det Hele endnu i 10 Minuter, og vil da Alt være opløst.

Denne Biingeist=Lakfernis er, naar man lader den staae rolig i nogle Dage, og først da gyder den gennem tyndt Lærred i et tørt Glas, af fortrinlig Godhed og Beskaffenhed. Den faaer en Glans som et Speilglas, uden nogensinde at faa Ridsler eller Ræver. Skulde imidlertid denne Lakfernis ikke være stærk nok til et eller andet Brug, saa tager man $\frac{1}{2}$ eller et heelt Rod Sandarak mere.

Alt hvad man dermed vil lakere, maa bestryges ganske jævnt med en fin Haarpensel. Afgrindningen skeer, efter at den er bleven tør, med godt flemmet Kridt paa et uldent Klæde, men Poleringen, med Bomolie og Haarpudder; Den, der imidlertid forstaaer at stryge godt og jævnt paa, behøver ikke at anvende nogen Afgrindning.

Durabel Lakfernis, der glindses som Glas.

Man tage 4 Rod af det bedste Gummilak; udludet Sandarak 2 Rod; af de renefte Mastixkorn 2 Rod; Animeharpix 2 Rod; hvid Birak 4 Rod; Alt pulveriseres meget fint mellem hinanden, og bringes med 8 Rod stødt Glas i en Destilleerkolbe, gyd 48 Rod bedste Biingeist derpaa, og lad Blandingen opløses i Vandbadet.

Er denne Lakfernis vel udtørret, kan den poleres

med flemmet Trippelse, Bomolie og et Stykke Hjortelæder, og omfider afsnides med Haarpudder.

Stjon hvid Laffernis til fine Gjenstande.

Man tage 8 Unzer Sandarak, 2 Unzer sigtet Mastix, klar Terpentint 2 Unzer, fædt Glas 4 Unzer og reen Alcohol 32 Unzer.

Terpentinene bliver først tilsat, naar de øvrige harhixagtige Stoffer ere opløste.

Glindsende og fast Laffernis.

Man tage Gummilak 4 Lod, Mastixhorn 3 Lod, udludet Sandarak 2 Lod, Copal 2 Lod og Rav 1 Lod. Samtlige Ingredientser, der maa være af bedste Qua- litet, pulveriseres og slaaes i et stærkt Glas, hvorover man gyder 32 Lod Alcohol. Efterat Blandingen har staaet flere Dage paa en varm Døn, og er daglig ble- ven rystet nogle Gange, tilsætter man endnu 1 a 2 Lod hvid, sydet venetiansk Terpentint og lader det op- løses i Vandbadet. Denne Laffernis filtrerer man, medens den endnu er varm, gjennem et utæt Klæde, og efter Afsvælingen, gjennem et tættere.

Laffernis for Violiner m. M.

(Efter Siddons.)

Til 2° Potter rectificeret Vingeist tager man 6 Unzer Mastix og 1 Pægel Terpentinfærnis (tilberedt af klar Harpix i Terpentinsolie), kommer Alt i et Tinsad, der sættes paa et meget varmt Sted og rystes hyppig.

Efter Oplosningen filtrerer man Vernissen, og opbevarer den til Brug. Skulde den være haardere, end man onsker, saa sætter man endnu lidt Terpentinfernis til.

Vil man lakere Harper og Haffebrædter paa indist Maade, saa grunder man dem med Liim og rød Ofter, derpaa tages Ofter, brændt Umbra og Minie, dette rives ret fiint, og blandes deraf en mørkebrun Farve, som man rører sammen i Terpentinfernis, idet man tilsætter saamegen Terpentinolie, at Farven netop lader sig paasætte. Man tilveiebringer nu et godt og jevnt Lag, og medens samme endnu er vaadt, sigter man gennem en Muslinsigte saameget Broncepulver derpaa, som fornødiges, og sætter en Vernis paa og polerer samme.

Farvet Laksfernis af Viingeist.

Til en rød Laksfernis tager man Gummilak 4 Lod, Drageblod ligesaameget, Sandarak 1 Lod, og reen Alcohol 24 Lod.

Til en gul Laksfernis tager man Gummilak 4 Lod, Sandarak 2 Lod, fiint stødt Gulkumei 2 Lod, af bedste Aloe Socotrina 1 Dvintin, Mastix 1 Lod, og reen Alcohol 24 Lod.

Vellugtende Laksfernis af Viingeist.

Man tage Gummilak 8 Lod, Storax 2 Lod, Benzoe (en Art skjor, vellugtende Gummi) ligesaameget, Sandarak 4 Lod og reen Alcohol 36 Lod. Eller:

Gummitak 4 Lod, Sandarak 2 Lod, Umbra 1 Dvintin, Copaiuebalsam ligesaa meget, Benzoe 1 Lod, Laudanum 1 Dvintin, Myrrha ligesaa meget, Mastix 2 Lod og reen Alcohol 24 Lod.

Hvid Biingeistfernis.

Denne Fernis beredes af:

Rectificeret Biingeist. . . . 24 Unzer,

Fiin Sandarak 4 "

Fiin Terpentin 1 "

Terpentinolie 1 "

Campher 2 Dvintin.

Man bør vælge den meest gjennemsigtige og mindst gule Sandarak; men naar man ikke kan erholde den bedste Qvalitet, maa man vadske den i en svag Kalilud, og derpaa i et stort Dvantum Vand, og lade den derefter fuldkommen tørres. Man tager en reen og tør Glasflaske, hvori kan gaa 40 Unzer Vand, og efterat have pulveriseret Sandaraffen, river man den ganske fiin, med nogen Biingeist, til en tynd Bælling, og kommer den efterhaanden i Flasken. Nu bliver Terpentinen og Terpentinolien revet sammen i samme Morter, blandes med nogen Biingeist, og bringes ligeledes i Flasken, som man derpaa ryster en Tidlang, for behørig at blande Materialierne. Derpaa bliver ligeledes Campheren med nogen Biingeist iturevet i Morteren, og tilsættes saa megen Spiritus, at den fuldkommen opløses. Man gyder den da i Flasken, og ryster denne atter. Flasken maa da i 10 a 12 Dage bero paa et Sted, hvor

den paavirket enten af Sol- eller Kaffelovnsvarme, og nu og da rystes og aabnes. Endelig tilproppes den godt, for at opbevare Fjernissen indtil man vil bruge den.

Raffernis til at overtrække Landfort med.

2½ Lod Sandarak og 2½ Lod Mastix, begge Dele vel rensket og pulveriseret, kommer man med en halv Glaske stærk Viinspiritusk og 1 Lod klar venetiansk Terpentinsk i en Glasbolbe. Bolben holdes over en svag Kulild, og rystes af og til, indtil Alt er opløst. Derpaa sættes den hen for at afkjøles, hvorved alt Ureent synker tilbunds. Man kommer da en lille Portion af Fjernissen i en Theeløp. Rørtet faaer først 4 eller 5 Gange over med en tynd Oplosning af Huusblas, for at Fjernissen ikke skal trække ind i Papiret og gjøre samme gjennemfigtig. Efterat Landfortet er bleven fuldkommen tørt, overtrækker man det 5 a 6 Gange med Fjernissen. Paa 24 Kvadratfod Flade regner man omtrent 4 Lod Huusblas og ½ Glaske Fjernis.

Meget smuk Guldlak.

Man tage Gummilak, 4 Lod; Gummigut, ligesaa meget; Drageblod, ligesaa meget; Sandarak, ligesaa meget; venetiansk Terpentinsk, 5 Lod; Mustix, 2 Lod; hvid Birak, ligesaa meget; Colofonium, 1 Lod. Disse Ingredientser stodes itu, heldes i en rummelig Glaske, med Tilfætning af stampet Glas, og overgydes med 64 Lod Alcohol. Har denne Masse i nogen Tid

digereret sig ved mild Varme, under hyppig Omrystning, saa bevirker man den fuldkomne Solution ved Vandbadet i en Kolbe, filtrerer dette Fluidum gennem et Silkeklæde, og opbevarer det i vel tilproppede Glasflasker.

En anden smuk Guldslaf.

Man tage fin Gummilaf, 8 Lod; udludet Sandarak, 3 Lod; Mastixkorn, 2 Lod; gul Bernsteen, ligesaameget; klar, gul Colofonium, 6 Lod; Drageblod, 2 Lod; Gurfemei, $1\frac{1}{2}$ Lod; Gummigut, ligesaa meget; og skal Farven være endnu noget stærkere, socotrinsk Aloe, 2 Lod. Alle disse Ingredientser stødes og bringes i et stort, stærkt Glas. Derefter gyder man 2 Potter Alcohol derover, og behandler Blandingen som i foregaaende Recept.

Før Brugen sætter man denne Guld=Lakfernis hen i et med lunkent Vand fyldt Bækken, for desto bedre at paasætte den, og varme Gjenstanden, saavidt denne taaler saadan Behandling.

Guldslaf efter en anden Recept.

Man digererer i en Bouteille, ved at sætte den i 8 Dage i Solen eller Kaffelovnsvarme:

- 1 Unze Gummigut,
- 20 Gran Drageblod i Korn,
- 20 Gran Safran og
- 20 Unzer rectificeret Viingeist.

Denne Blanding filtrerer man, og den saaledes erholdte Færnis opbevarer man i en Bouteille. For at bruge den, opvarmer man de Messingggenstande, der skulle overstryges dermed, og bringer da Færnisfen derpaa med en Svamp. Saasnart den er bleven kold, antager den en skøn Guldfarve. Bliwer Gjenstanden siden smudsig, behøver man kun at afvadske den i koldt Vand, hvorved Færnisfen aldeles ikke lider nogen Skade.

Fortræffelig Guld- og Laffærnis.

- 1 Rod Gummilak,
- $\frac{1}{4}$ Dvintin Drageblod,
- 10 Gran Surkemeirod og
- 4 Unzer rectificeret Vinspirit.

Enhver Messingggenstand kan man derved give den skønneste Guldfarve paa følgende Maade.

Man besugter den rene Svamp med Færnisfen, og bestryger dermed Gjenstanden, altid efter samme Retning. Derefter holder man Gjenstanden over en svag Kulild. I Forstningen vil den vise sig dunkel, men kommer efterhaanden til at skinne klarere. Paa samme Maade bestryger man Gjenstanden endnu engang, og holdes den ligeledes endnu en Gang over Ilden.

Guldlak paa Messing, efter Siddons.

Til 3 Pund Kornlak, hvoraf man omhyggelig har udsøgt de sorte og brunplettede Stykker, idet Lakkens Skjønhed fornemmelig afhænger deraf, sætter man 2 Potter rectificeret Vinspirit, hensesatter Fadet paa

et varmt Sted, og ryster det hyppig. Saasnart Oplosningen har fundet Sted, kan Lafften strax benyttes.

Unm. For at paasætte denne Laff, maa det i Forveien reengjorte Messing vibringes en tempereret Varme paa en heed Plade — er den for heed, saa vil den paasatte Laff blive fuld af Blærer — og ligeledes ogsaa Guldlaffen, hvorpaa denne paasæres med en blød Pensel, i lette, ligedannede Strøg. Hverpaa lægger man den lakterede Gjenstand atter paa den hede Plade, indtil Vernisfen er bleven haard.

Guldlaffen efter en anden Recept, efter Siddons.

Tag af klareste og bedste Kornlaff 1 Pund, Drageblod 1 Unze, riv disse Dele godt mellem hinanden, sæt $\frac{3}{4}$ Pot bedste Viinspiritue til, sæt Fadet paa et varmt Sted, indtil Oplosningen er foregaaet, filtrer dernæst Oplosningen, og Guldlaffen er tjenlig til Brug.

Fortræffelig Guldlaff paa Messing efter Siddons.

Til denne Laffernis tager man:

Kornlaff	6 Unzer.
Viint revet Rav eller Copal . .	2 "
Drageblod	40 Gran.
Extract af rød Sandeltræ . . .	30 "
Orientalst Safran	36 "
Viin, stødt Glas	4 Unzer.
Reen Alcohol	40 "

For at anbringe denne Fjernis paa Zirater eller Gjenstande af Messing, bibringer man disse en tempereret Varme, og dypper dem dernæst i Fjernissen. Om det fornødiges, kan man gjentage denne Fremgangsmaade to eller tre Gange. Denne Guldblaffernis har en ffjøn Farve og er meget varig. De dermed overtrukne Gjenstande lade sig reengjøre med Vand og en tør Klud.

Copal-Raffernis ved Digestion.

(Efter Siddons.)

Tag Viinspiritüs 1 Pot; Copal 1 Unze, og Skellak $\frac{1}{2}$ Unze. Pulveriseer Gummierne og digereer de blandede Pulvere i en Flaske, paa et varmt Sted, med Viingeisten. Derhos maa man ryste den af og til, og naar den fuldstændige Oplosning er foregaaet, filtrerer man Raffernissen, og bevarer den i en reen Flaske til paakommende Leilighed.

B. Terpentiniolie = Raffernisser.

Der gives rene Terpentiniolie = Raffernisser, som alene have Terpentiniolie til Bihæl, og blandede Terpentiniolie = Raffernisser, hvilke faae mere eller mindre Tilfætning af Linolie, alt eftersom denne Art Raffernis skal være fastere og varigere.

Reen Terpentiniolie = Raffernis.

Man tager udludet Sandarak 2 Lod; reen Mastixkorn 2 Lod; Animeharpix 2 Lod; hvid Bernstein 1 Lod og hvid i Vand sydet Terpentin 3 Lod. Samt-

lige Ingredientser, med Undtagelse af Terpentinen, pulveriseres fiint, blandes godt sammen med 4 Rod stødt Glas, og helles med 24 Rod rectificeret Terpentiniolie i et stærkt Glas eller i en Kolbe, og efterat have tilbunden samme med en vaad Blære, gennemstuffed af en Rindpennaal, sætter man det paa et varmt Sted, og ryster det hyppigen, for desto bedre at fremme Opøsningen af Harpiren. Naar Opøsningen nogenledes er foregaaet, bliver den smeltede Terpentin sat til Blandingen. Gave de opløselige Dele af Harpiren behørig blandet sig, saa lader man den færdige Laffernis svaales og filtrerer Massen næste Dag, paa bekjendt Maade.

Reen Terpentiniolie-Laffernis, efter en anden Recept.

Man tage smukke hvide Mastixkorn, 4 Rod; udsledet Sandaraal, 4 Rod; hvidsydet Terpentin, 8 Rod; stødt Glas, 4 Rod; pulveriseer Harpiren fiint og opløs samme i 32 Rod god Terpentiniolie. Naar dette er skeet tilføjer man Terpentinen i flydende Tilstand, og filtrerer endelig Massen paa bekjendt Maade.

Terpentiniolie-Laffernis til dermed at overstrynge Malerier, Tegninger Kort osv.

(Efter Siddons.)

Man opløser 1 Unze bedste Huusblas i circa $\frac{1}{2}$ Pot Vand, ved svag Røgning over Ilden, filtrerer den derefter gennem fiint Musselin, og opbevarer den til given Leilighed.

Rimen prøber man paa et Stykke Papir, idet man varmer den noget; dersom den glindser, er den for tyk. Man sætter da mere Vand til, og hvis den da trænger ind i Papiret, er den for tynd. Man sætter da Huusblas til eller formindsker sammes Qvantitet, indtil den blot giver Overfladen et mat Udseende. Har man opnaaet dette Maal, saa giver man Tegningen 2 eller 3 Strog, og fører i Særdeleshed ved det første Strog Penselen yderst let, for ikke at gjøre Tegningen nogen Skade. Naar Alt er fuldkommen tørt, paafører man i det mindste 3 Gange den bedste Mastixfernis, og Virkningen vil overgaae al Forventning. Denne Fremgangsmaade anvendes af mange udmærkede Kunstnere, da den er den fortrinligste, der hidtil er bekjendt.

Fast Terpentiniolies Raffernis paa mange Slags Arbeide.

Man tage stødt Rav, 3 Lod; Birak, 1 Lod; og opløse begge Dele i 16 Lod Terpentiniolie, ved Hjælp af Raffelovnsvarme. Naar dette er skeet, tilsættes 2 Lod smeltet Terpentin og 1 Lod opvarmet Vinoliefertis. Man lader det Hele staae i nogle Dage, og filtrerer derpaa den færdige Raffernis gennem et reent Klæde i en tør Flaske, som man sætter i Solen.

Eller man tager grovtpulveriseret Rav, 4 Lod; venetiansk Terpentiu, 1 Lod; man smelter først Ravet over en svag Kulild, sætter derpaa Terpentin til, og naar begge Dele have forenet sig med hinanden, blander man først 12 Lod varmet Terpentiniolie deri, der-

næst 2 Lod Vinoliefernis. Endelig filtreres den færdige Laffernis som sædvanlig.

Guldlaffernis af Terpentiniolie.

Til denne Laffernis tager man:

Kornlaf 4 Unzer,
Sandarak eller Mastix 4 Unzer,
Drageblod $\frac{1}{2}$ Unze,
Gummigut 30 a 40 Gran,
Klar Terpentin 2 Unzer,
Bedste Terpentiniolie 32 Unzer.

Anmærkning. Denne Laffernis kommer vel ikke Biingeist = Laffernisferne nær, men er dog i almindeligere Tilfælde meget anvendelig paa Grund af sin Vilighed. Den tørres hyerken saa hurtig, eller er saa varig som Biinspiritus = Laffernis; men til at lakere f. Ex. forsolvet Læder o. s. v. med, egner den sig fortrinlig.

Gopal- Laffernis af Terpentiniolie med Terpentin som Medium.

Tag Gopal, 4 Lod; klar Terpentin, 1 Lod; kom den grovt stødt Gopal i en godt glasseret Leerpotte, giv den Form af en Kegel, bedæk den med Terpentinen, luk Tædet godt til og sæt det da paa en svag Ild, som gradviis forøges, for at den ikke skal angribe Gopalen. Naar Materien er godt smeltet, gyder man den paa en Kobberplade, lader den affjæles og støder den derpaa til Pulver. Af dette Pulver tager man 3 Lod

paa 8 Rod Terpentinosle, bringer begge Dele i en Kolbe og omrører Blandingen flittig, indtil den faste Materie er fuldkommen opløst.

Eller man lader hvid sydet Terpentinosle løbe i en Digel paa en svag Kulild, støder sin klar Copal, men ikke for fint; bring denne lidt efter lidt i den stødte Terpentin, uden at hæve samme fra Ilden, rør den ofte, og saasnart det skjønnes, at Copalen har forenet sig med Terpentin, saa løfter man Digelen fra Ilden og gjør Massen tilbørlig flydende med heed Terpentinosle, som man maa have i Beredskab. Men Tilgydningen af Terpentinoslen maa skee noget langsom, for at Massen ikke skal løbe sammen, hvilket saa let kan skee, naar ikke begge Dele blandes sammen i meget varm Tilstand. For at give denne skønne Lakfernis end mere Fasthed, kan man sætte en lille Smule kogende Linoliefernis til; dette maa imidlertid skee, medens den færdige Terpentinosle = Lakfernis endnu er heed. Endelig filtreres den.

Terpentinosle = Lakfernis af Rav.

(Efter Siddons.)

Tag 8 Unzer pulveriseret Rav og 2 Unzer Gummilak; smelt Ravet i en glasseret Potte med 1 Pægel bedste Terpentinosle over Ilden. Efterat samme er smeltet, bliver Gummilakken tilsat, Potten atter sat over Ilden, og rørt med en Træpind, indtil Alt er opløst. Derpaa tilsættes 1 Unze klar fuldsmaaet Linolie. Alt røres godt sammen, og Vernissen hensesættes til Brug.

C. Fede eller Linolie- Laffernisser.

Disse Laffernisser ere de fasteste, og taale meget godt Solens Hede; de forbinde endvidere Smidighed og Udvidelsesevne med Glands og Barighed; de give bedre efter for Polituren, og faae ikke saa let Revner og Ridsler som Biingeist-Laffernisserne. Man bruger dem derfor saavel paa Træ og Læder, som ogsaa paa Metaller o. s. v. og overtrækker dermed Presenteerbakker, Lamper, Thee- og Tobaksbaaser og andre til daglig Brug nødvendige Gjenstande; men i Særdeleshed egne de sig til Forziringer paa Stadsvoogne. En Feil har imidlertid denne Art Laffernis, nemlig den, at den vanskelig tørres, og saameget vanskeligere, jo mindre den blandes med Terpentiniolie; ogsaa er den i Reglen mørkere, end Biingeist- og Terpentiniolie-Laffernisserne. Naar iøvrigt Biingeist-Laffernisserne ere bedst i frist Tilstand, saa finder netop det Modsatte Sted ved Olie-Laffernisserne; disse blive saameget smukkere, klarere og bedre, jo længere man gemmer dem. Gamle Olie-Lafferniser, der ere blevne for tykke, opvarmes og fortyndes derefter med opvarmet Terpentiniolie.

Fedd Rav = Laffernis.

For at erholde en rigtig smuk, hvid og klar Rav-Laffernis maa man ved Smeltning i en ny godt glaseret Keerpotte, ikke oppebie Smeltningen af alt Ravet, men saasnart samme begynder at smelte, tager man en Træspadel, dypper samme i Ravet, og faaer dermed det smeltede Rav ud. Dette smukke, klart smeltede Rav,

som sætter sig paa Spadelen, bringer man i et andet Fad, og gjentager denne Dypning indtil Materien begynder at blive mørkere, som separeres og anvendes kun til mørkere Farver. Men det klart smeltede Rav bliver, efterat være affvalet, stødt grovt, bringes i et reent Kar, som kan behørig tilbækkes, overgydes med concenderet Terpentiniolie, og henses paa tempereret Raffelovnsvarme, hvor Ravet i kort Tid og uden Bæmselighed ganske vil opløses. Herpaa bringer man det omtalte Kar med det opløste Rav paa en svag Kulild giver Massen nogle Gange et svagt Dpfog, og gyder imidlertid noget opvarmet, klar, hvid Linolie=Fernis deri. Naar det Hele atter har faaet et Dpfog, saa gyder man, lidt efter lidt, saameget af benævnte opvarmede Linolie=fernis til, som udfordres til Raffernissens behørige Consistents, hvilket er afhængig af Omstændighederne og Aarstiden. Efter gjentaget Dpfog af denne tilsatte Linolie=fernis, tages Karret fra Ilden, og den færdige Raffernis filtreres gjennem et reent Stykke Linned i rene Glas.

Denne Ravlak er klar og hvid, og kan anvendes til Bestryngen af alle lyse Farver.

Reed Rav-Raffernis, efter en anden Recept.

Man smelter godt Rav, tager derpaa Karret fra Ilden, og gyder, under bestandig Omrøren, kogende reed, klar Linolie=fernis deri, dog i Førstningen ganske langsomt, saa at begge Dele godt forenes med hinanden. Da bringer man Karret tilbage paa Kulilden og giver

Massen endnu nogle Dpfog. Endelig tilsættes mere Linoliefernis, og, medens Raffernissen endnu er heed, saa megen opvarmet Terpentinoxie, at den udgjør en ottende Deel af den tilsatte Linoliefernis.

Det er nødvendigt, i Forveien at opvarme den Gjenstand noget, som skal lakeres, for at Raffernissen ved Paasætningen kan blive bedre og jevnere fordeelt.

Feed Copal = Raffernis.

Man smelter 16 Lod Copal i en Kolbe ved Hjælp af et Sandbad, og gyder da 8 Lod sydende heed Linoliefernis dertil. Naar begge Dele have forenet sig, saa tager man Kolben ud af Sandbadet, tilsætter, naar den største Hede har lagt sig, 16 Lod Terpentinoxie, filtrerer det Hele, medens det endnu er lunken, i Glasflasker, og stiller disse i Solen.

Forsærdigelsen skeer ogsaa saaledes: Man bringer 4 Lod først smeltet og derefter pulveriseret Copal og 2 Lod stampet Glas med 10 Lod Terpentinoxie og lige saa meget Linoliefernis i en viid Kolbe, sætter samme i et Vand- eller Sandbad, og lader Oplosningen foregaae langsomt. Derpaa tilsætter man endnu noget Copalpulver, og naar Copalen ikke mere lader sig oplose, men falder til Bunden, filtreres den færdige Raffernis gennem et Stykke Bomuldstoi, i Glasflasker. Saa ofte man vil bruge deraf skeer Forhyndingen med Terpentinoxie.

Blandt feed Raffernis.

Man tager Nav og Copal, hvoraf iforveien er

smeltet, af det Første 12, og af Sidste 4 Lod, pulveriserer begge Dele, og blander det saaledes lidt efter i 24 Lod Linoliefernis, som man har bragt til Kog i et Sandbad. Naar Alt, ved flittig Omrøren, er forenet med hinanden, saa gyder man lige saa megen heed Terpentiniolie (24 Lod) langsomt dertil, rører det godt sammen, og naar Massen har faaet nogle Dpfog, tilføjer man, efter ovennævnte Forhold, endnu saa meget sammenblandet Pulver, som Massen kan optage, hvilken derefter filtreres i lunken Tilstand i en tør Flaske, og stilles i Solen.

Denne Lakkfernis lader sig forandre, naar man tager Copal og Rav i lige Dele, eller 2 Dele Copal 1 Deel Rav. Iøvrigt kommer Aarstiden herved i Betragtning, idet der om Vinteren tages mindre Linoliefernis end Terpentiniolie, om Sommeren derimod omvendt.

Feed Guld-Lakkfernis.

Man smelter i en ny Leerpotte 2 Lod Gummilak, tilføjer derhos 8 Lod smeltet og pulveriseret Rav, blander begge Dele med 8 Lod god, leetørrende Linoliefernis og 16 Lod Terpentiniolie, og frembringer man endelig, naar Blandingen har tabt en Deel af sin Hede, den rette Guldfarve med Tincturer af Drageblod, Safiran, Gummigut og Orleans.

Efter dette Forhold egner Lakkfernisfen sig for Gjenstande, som ikke tørres ved Hede; men er denne Lakkfernis bestemt for hvide Metaller og desl. som man

kan tørre i Barmen, saa maa der tages 16 Lod Olie-lakfernis og kun 8 Lod Terpentinsolie, og for at Lakken kan fordele sig bedre, varmer man den og Gjenstanden for Anvendelsen.

Fin Guld-Lakfernis efter en anden For- skrift.

Man smelter 4 Lod meget fint Rav paa en ild for stærk Kulild, sætter derefter 1 Lod pulveriseret Gummilak dertil, og rører Alt godt sammen. Efter foregaaet Forening tager man Karret fra Ilden, og naar den største Hede er forsvunden, tilsættes endnu 1 Lod Aloe, som er afreven med klar Linoliefernis. Herpaa sætter man atter Karret paa Kulilden, omrører Massen flittig, og naar denne har behørig forenet sig, sætter man saamegen opvarmet Terpentinsolie til, som der udfordres til den fornødne Consistens. Endelig filtrerer man denne Lakfernis, medens den endnu er varm, gjennem et fint reent Klæde, og holder den vel opbevaret for Støv.

Lakering paa Træarbejder med allehaande Farver.

Den vilkaarlige Farvning af Træ kan skee paa to Maader, deels ved Beitsning alene, deels ved materielle Farver. I første Tilfælde overtrækkes det beitsede Træ med en ganske klar og farveløs Lakfernis, for at den farvede Beitsning behørig kan skinne igjennem. I andet Tilfælde, naar materielle Farver anvendes og

blandes med en Laffernis, maa enhver Farve, som skal rores deri, først afrives ganske flint med reent Vand, dernæst tørres i forskjellige Smaadynger, og endelig atter afrives med ordinair Vernis eller med Terpentinosie.

Fortyndelse af den flint revne Farvemasse skeer med en Laffernis af Terpentinosie eller Linolie, eller med begge Dele tilsammen. Men skal der anvendes Wiingeist-Laffernis, saa river man Farverne anden Gang ikke med Olie, men med Vand, til en Bælling, fortyn= der denne med Limvand, giver dermed de fornødne Paastrygninger, glatter dem, og sætter omsider Wiingeistlaffen paa.

Lakering paa Træværk med allehaande Farver passer kun til store Gjenstande, og Virkningen er saa meget større, jo mindre Diet betragter dem i Nærheden. Den valgte og tilberedte Farve sættes paa en poleret Grund, og afflibes, efter Tørringen godt med Pimpsteen. Man vedbliver at lægge Farve paa saa lange, indtil der er opstaaet et lige Lag, hvilket ligeledes afflibes lempselig, og overtrækkes omsider med en klar Laffernis. For at forege Farvernes Tørring, afriver man samme med noget smeltet og til Pulver forvandle Vitriol.

Laffernis til musikalske Instrumenter.

Hertil udfordres af Materialier: reen, udludet Sandaratharpir, 8 Lod; Korn- eller Gummilak, 4 Lod; Mastix, 2 Lod; Benzoe- eller Glemiharpir, 2 Lod;

ventianst Terpentin, 4 Lod; stampet Glas, 4 Lod; absolut Alcohol, 64 Lod.

Det er nødvendigt, at et Instrument, som ofte tages i Hænder, faaer en haard Laffernis, hvisaarsag man til Sandaraffen sætter, som foreskrevet, Korn- eller Gummilak; en større Qvantitet vilde gjøre samme meelet. Skal Laffernissen have mere Farve, saa fører man endnu 1 Lod Drageblod og 1 Qvintin Orleans Safran til.

Lakering af Messing, Tin o. s. v.

Hertil udfordres følgende Ingredientser: Drageblod, Orleans og Safran i behørigt Forhold, hvilket retter sig efter Farven, man vil have. Denne sammenblandede Masse bliver afrevet meget flint med en klar Copal-Laffernis, fortyndes dernæst med mere Lak, og Alt presses gennem et reent Stykke Linned. Ved Paasætningen opvarmer man Gjenstanden noget, der skal lakeres, for at Laffernissen desto bedre kan udbrede sig, men tørrer den derefter i et ikke altfor hedt Dvnrør. Men den hertil fornødne Copalaffernis maa gjøres temmelig stærk. for at de lakerede Sager kunne tørres i Heden; der maa heller ikke komme for megen Terpentiniolie til, men det rette Forhold bestaaer i 3 Dele tyk sydet Linolieffernis og 1 Deel Terpentiniolie. I Mangel af Copal-Laffernis, kan der tages Rav-Laffernis. Førre man sætter disse Laffernisser paa, poleres Gjenstanden med et Stykke Dyreskind og lidt Tinaste;

kun maa man vogte sig, at man ikke, efter Poleringen, berører Gjenstanden med de blotte Hænder.

At overtrække fine Jerngjenstande med en sort Fernis.

Man kommer 1 Pot Vinolie, 2 Unzer Colophonium, 2 Unzer Asphalt, 2 Unzer Blyertz, 2 Unzer Virak i en ny reen Potte, og lader denne Masse koge indtil den er bleven fuldkommen klar. Derpaa sætter man saameget Rønrøg til, at Fernissen taber sin Glans. Vilde man tage formeget Rønrøg, saa fik Fernissen en mat Farve, medens tillige Overfladen vilde blive ujevn. Man kan ogsaa, om man ønsker det, gjøre Fernissen mat ved stærkere Røgning.

Gjenstanden, der skal ferniseres, maa først pudses fuldkommen reen, og derefter lægges paa en Jernplade, som man anbringer over en røgless Ild. — Saa snart Gjenstanden er bleven hvidglødende, tager man den fra Ilden, og lader den affvales saaledes at den temmelig tykt indkogte Fernis lader sig paaføre. Man maa ikke stryge mere paa, end saaledes at der opstaaer et meget tyndt Lag, og skeer dette med en Pensel af Svineborster. Derpaa sætter man atter Gjenstanden paa Pladen, der nu ikke maa være for heet, og lader den tørres der. Derefter paaføres et andet, og vel ogsaa et tredie Lag Fernis.

Copal = Raffernis til enhver Metalart.

Man smelter smaatflaaet Copal med saamegen Co-

paibalsom, der udgjør $\frac{1}{3}$ Deel af Copalens Vægt, i en Potte, ved ganske svag Hede. Er denne Masse smeltet, tilsættes den, medens den endnu er heed, halvsaaamegen Linoliefernis, som Copalens Vægt udgjør, og rører Alt vel sammen. Naar man vil bruge denne Laffernis, fortyndes den med noget Terpentiniolie, for at opnaa en hurtigere Tørring.

Copal = Laffernis paa alle Slags Læderto.

Ingen Laffernis egner sig bedre til Læderets Lætering, end en Copal = Laffernis, der tilberedes paa følgende Maade: Man støder 8 Lod Copal, grovt som Sufferærter, og bringer samme i et haardt brændt og godt glasferet Keersfad, som holder 6 til 8 Tommer i Høide og 4 Tommer i Vidde. Har man vædet Copalen med saamegen Terpentiniolie, som der udfordres til at befugte den med, saa tillukker man Fadet med et Laag, der passer godt og bringer det til en ikke for stærkt Kulild. Naar Copalen er hedet og smeltet i omtrent 10 a 12 Timer, tager man Laaget af Fadet, og omrører flere Gange den nu flydende Copal med en Træspadel, navnlig saa længe indtil man bemærker, at samme er fuldkommen opløst. I et andet Fad af samme Høide og Vidde maa man ligeledes have 16 Lod Linoliefernis i Beredskab, som kogheed, dog ganske langsomt tilsættes den opløste Copal, under stadig Omrøren med en Træspadel, da der foruden denne Tilsætning ikke vil finde nogen Forening Sted mellem begge Substantjerne. Man maa tillige, naar Oliefjernissen kommer til, 3

Gange afbryde, og imidlertid røre Massen godt om med Træspadelen. Efter Tilberedningen af denne Copal = Laffernis, lader man den største Hede bortdunste, og tilsætter den endnu 4 Pood opvarmet Terpentinosie, under stadig Omrøren men Træspadelen. Endelig bliver denne Copallak, medens den endnu er heet, filtreret gennem et Stykke tæ, reent Linned, i Glasflasker, der godt tilproppes og stilles i Solen.

Grøn Laffernis.

Man vælger smukt, hvidgarvet Læder, som er frit for Ridspletter, og udspænder dette paa et lige Bræt. Til Farven tager man krystalliseret Grønspaan, river dette med Oliefjernis til en fin Masse, fortynder denne endvidere med Oliefjernis, og paasætter denne grønne Farvemasse saa jævnt som muligt med en stiv Pensel. Naar denne første Overstrygning er tør, saa giver man en anden Copallak. Man gentager disse Bestrygninger saa ofte, indtil Læderet har erholdt den behørigte Glans. Vil man have Couleuren noget lys, saa blander man ved Afrivningen Skiferhvidt eller engelsk Blyhvidt deri.

En anden grøn Lakering fremkommer ved ægte Brunsvigergrønt, der kan forandres med Blyhvidt; en tredje ved Berlinerblaa.

Hvid Lak til Læder, som faaer Udseende af japanisk Porecellain.

Journal des conaissances usuelles, August 1834,

S. 98, indeholde følgende Forskrift til Tilberedning af en Paadækning paa Læder, der giver samme Udseende af japanst Porcellain. Man river kunstigt frembragt fulsuur Bairynt med en tilstrækkelig Mængde hvid Sliefernisk, og bringer denne Composition efterhaanden paa Læderet. Derefter kommer man et lignende Lag paa af en Composition, der ligeledes er beredt af fulsuur Bairynt, men derhos med hvid Copalfernisk; og naar denne Lak er bleven tør, saa polerer man Læderet med et Stykke Gilt og noget pulveriseret Pimpsteen. Den sidste Glans frembringer man med brændt Horn, som man fører paa med en Svamp eller Borste. Denne Fernisk forandrer aldrig sin Farve, og modstaaer alle chemiske Forandringer, der ellers sværte mange andre hvide Farvematerialier.

Blaa Lakfernisk.

Hertil tages 3 Lod godt Berlinerblaa, som stødes til et fint Pulver, og opløses med 5 Lod Vitriololie, i et Porcellains Fad. Efter Opløsningen gyder man tilstrækkeligt varmt Vand paa, lader den flydende Substant stå nogle Timer, helder derefter det vandagtige Fluidum bort, og koldt Vand over, og gjentager denne Fremgangsmaade saalange indtil Farven har faaet et smukt Skin. Efter at være tørret, rives og fortyndes den nu behørig med Copal-Lakfernisk. Sætter man noget fint Blyhvidt til, saa bliver Couleuren lysere, og sætter man til Berlinerblaaet noget Florentinerlak eller Rugellak, saa bliver Farven violblaa. Ogsaa sin Azurblaa, afrevet med stærk, men usfarvet Kornbrændeviin,

derpaa tørret i smaa Hobe paa en Glastavle, og endelig atter afrevet med Copal=Lakfernis, giver en skjøn blaa Farve, som man efter Behag kan gjøre lysere med en Tilfætning af Blyhvidt.

Rod Lakfernis.

Denne forfærdiger man af fint Florentiner= eller Rugellak, der, ligesom Azurblaa, afrides fint med reent Kornbrandeviin, tørres i smaa Hobe paa reent Papir og bevares omhyggeligt for alt Støv. Er den afrevne Farve tørret paa et skyggesfuldt Sted, i fri Luft, saa river man den med Copal=Lakfernis anden Gang saa fint som muligt, bringer den i et reent Fad, og fortynder den til Paastrygning. Skal Lakfernisken være lyserød, saa tager man, istedetfor Florentiner= eller Rugellak, fin Zinnober, og behandler den paa samme Maade.

Laderets Farvning kan ogsaa bevirkes derved, at man først paafører en god Beitsning, og derefter en Lakfernis af Copal eller Rav.

Lakfernis af Segllak.

Man pulveriserer en Stang godt Segllak temmelig grovt, kommer det i en Flaske, helder den bedste Viingeist derover, og lader det opløses uden Hjælp af Varme, hvorhos man af og til ryster Flasken.

Anm.: Da Segllakken's Godhed kommer særdeles i Betragtning, vil det ikke være overflødigt, her at meddele den bedste Fremgangsmaade med at berede Segllak.

Tag Skelak, 2 Unzer, bedste hvid Terpentin, 1 Unze, og bedste flint pulveriseret Zinnober, 1 Unze. Smelt Alt til en Masse, og rør det godt om, for at fordele Farven i lige Forhold. Af denne Masse behøver man just ikke at danne Stænger, men gyder den blot paa et Stykke Marmor, for at kjøles i Klumper. Skal Seglaffen have en anden Farve, saa tager man til Sort, istedetfor Zinnober, brændt Elfenbeen; til Grønt, Grønspaan eller Grønspaankrystal; til Blaat, Azurblaa eller blaa Email; til Gult, Turpethum minerale eller Blykalk; til Purpurrodt, Zinnober og blaa Email blandet sammen.

Femte Capitel.

Om de forskjellige Lakkernisfers Tørring, Paastrygning, Afflibning og Polering.

Almindelige Regler, som komme i Betragtning ved at paastryge Færnisser og Lakkernisfer.

1. Stedet, hvor der skal lakeres, maa være særdeles reenligt, og saa meget som muligt sikket for alt, selv det fineste Støv; thi saalænge Lakkernisferne endnu ikke ere fuldkommen faste og haarde, have de den Egenkab, at alt Støv sætter sig derpaa, og naar dette tørres ind med, er det paa ingen Maade til at skaffe bort

igjen. I Særdeleshed maa man være meget vaersom med de Gjenstande, der skulles lakeres med Olie-Lakfernis, da disse kun tørres langsomt og den endnu bløde Lakering vilde tage Skade, naar der klæbede Støv derved.

2. Det bedste Sted til Lakering er et ganske roligt Bærelse, der ikke er underkastet nogen Rystelse, og har den fornødne Størrelse; det bør være beliggende mod Sydsiden, og forsynet med en Duv, der frembringer god Varme, samt passende store og tætte Vinduer, der ere istand til at skaffe Arbeiderne fornøden Lysning, og Luft til at tørre de lakerede Gjenstande. Der maa desuden gjøres en saadan Indretning ved Vinduerne, at der for disse kunne sættes Rammer, overtrukne med Flor, for at forebygge Fluens eller andre smaa Insecters Indtrængen, naar man vil aabne Vinduerne, for at Luften kan strømme ind. Uden denne Forsigtighedsregel ville saadanne Smaadyr gjøre megen Skade ved at sætte sig paa Lakeringen.

3. Alle Sager, det være sig af Træ, Metal, Læder, Pap o. s. v., der skulles lakeres, maa først være fuldkommen færdige, og navnlig maa Grundfladen være tilbørlig jevnet, - afgnedet og i alle Dele fuldkommen reen og tør.

4. Er Grunden eller Fladen jevn og reen, kan Lakfernisfen sættes paa enten uden eller med irørte Farver, hvortil man betjener sig af Pensler saavel af Svineborster som af Grævlings- eller Odderhaar. Penslens Størrelse retter sig efter det forskjellige Arbeide; den bør i Almindelighed ikke være for lille, da

det er af Bigtighed, ikke at opholde Arbeidet; thi Lakfernisserne udfordre hurtige, raske og ugeneerte Streg, især de af Viingeist og Terpentinoslie, der stundom endog begynde at tørres under Penslen.

5. Til Paastrygningen tager man kun saa megen Lakfernis af Glasferne, som man netop antager at have nødig til et Arbeide, dog heller lidt for meget, end for lidt. Man holder da den fornødne Lak i rene, tørre Fade af Porcellain eller Fayence *), hvilke lade sig let gjøre rene, tager aldrig Penslen for fuld, og dreier samme nogle Gange omkring, for at Traaden, som Fernelissen trækker efter sig, kan løsnes.

6. Paastrygningen maa skee med lange og raske, tæt ved hverandre førte Penselstreg i lige Retning, uden at komme igjen paa det Sted, som er bestrøget.

7. Det er ogsaa meget vigtigt at Lakfernisfen paastryges saa jevnt, glat og ligeligt som muligt, og ikke tykkere, end omtrent et Blad Papir. En Lak, der er skjodesløst og ulige paaført, reflecterer Lysstraalerne meget uordentligt, og tager sig derfor ikke godt ud.

8. Lakfernisfen, hvad enten den er Viingeist- eller Olie-Lakfernis bliver i Reglen strøget kold paa. Dog maa Viingeist-Lakfernisfenes Paastrygning foregaae paa et varmt Sted, at ikke Kulden skal virke paa samme,

*) Det hensigtsmæssigste Fad, hvori man ved Paastrygningen kan komme Fernelissen, er et Tinsfad med dobbelt Bund. Rummet mellem Bundene er fyldt med Sand, der er varmet over Ilden, saa at Fernelissen bliver mere flydende. Foroven løber tværs gjennem Fadet en Staaltraad, hvorpaa man stryger Penslen af.

ellers blive de ogsaa hvide og erholde Ujevnheder, som berøve Lakeringen dens Skjønhed. Om Sommeren stiller man det Lakerede i den varme Luft, dog uden at udsætte den for heftige Solstraaler, hvilket er skadeligt.

9. Man bør aldrig skride til den næste Paastrykning, førend den første er fuldkommen tør. Dette kender man derpaa, at naar man trykker den omvendte Haand sagte derpaa, ingen Spor deraf bliver tilbage, eller Neglen gjør noget Indtryk.

Særegne Regler at iagttage ved Anvendelsen af Fernisser og Lakfernisser.

a. Lakering paa alleslags Gjenstande af Træ, med og uden Farver.

Enhver Gjenstand af Træ, som man vil lakere, maa først være godt jevnet, glattet og poleret. En fuldkommen ligebannet Glatthed kan imidlertid kun frembringes ved den saakaldte Afslibning; thi uagtet al anvendt Møie og Omhu, og ved den rigtigste Førelse af Høvlen, lader sig kun sjelden eller aldrig frembringe en fuldkommen jevn Grundflade, hvisaarsag en Afslibning, der borttager alle Opheininger og Ujevnheder, er absolut nødvendig. Til Afslibning af færdiggjorte Træarbejder, betjener man sig af forskjellige Hjælpemidler, navnlig af Pimpsteen, Stavgræs, Fiskehud, Trippele, Glaspapiir, flemmet Kridt, hvidt præpareret Hjortehorn (*Os sepiae*) m. m. Træsladens Jevning og

Glatning skeer da paa følgende Maade. Først bearbejdes Gjenstanden med den skarpe Høv, derpaa med Sletthøvlen, og jo renere dette Arbejde er udført, desto mindre Hjælp behøves siden. Naar dette er skeet, blive alle Ridser og Smaahuller i Træet behørig udfittede, og hertil tager man enten Blyhvidt, Minie, Umbra og noget Solbergled, som Alt rives med noget varmt Riimvand til en tyk Masse, og stryges i alle synlige Mellemrum, eller man tager godt skrabet og vel rensat Kridt, gjør dette med varm Huusblaslim, til en stiv Deig, og udfylder dermed Ridserne og desl. ved Hjælp af en tynd Pennenkniv. Efter saaledes at have udbedret det bearbejdede Træstykke, saa bliver endvidere Træfladen astruffen med en god og skarp Silking og derefter tilstrækkeligt afgnedet paatværs med et besugtet Stykke Pimpsteen eller med Skavgræs, indtil Alt er bleven fuldkommen glat. Derpaa støder man udgløbet Pimpsteen til et fint Pulver, sigter samme gennem et fint Sild, tager et Stykke Pimpsteen med en jevn Glade, trykker denne i den gennemsigtede Pimpsteenmasse og affliber Træets Overflade i kredsformig Bevægelse saaledes, at intet Sted forbliver uslebent.

For at bibringe de slebne eller de allerede beitsede Træarbejder den størst mulige Fiinhed, tager man et Stykke reent, fastvasket Gilt, trykker dette i præpareret hvidt, fint pulveriseret Hjortehorn, og aspolerer dermed den slebne Træflade saalange, indtil den er bleven glat og glindsende som et Speil. Tilsidst aspolerer man Arbejdet med et gammelt Silkeklæde og med fint Haar-

pudder, hvorved der opstaaer den hvieste Grad af Hviidhed.

Man kan ogsaa anvende følgende Methode, der ligeledes bevirker megen Glans og stor Glatthed. Man afskriver nemlig den afflebne Træflade med et blødt, uldent Klæde, tager derpaa et Polerstaal og glatter den godt af.

Nu først, efterat Træets naturlige Glade er bleven afflebet ganske jevn og glat, og vel poleret, kan der skrides frem med Arbeidet, og det kommer nu an paa om man vil paaføre Lakeringen med eller uden Farve, hvorhos Træets Bestaendighed har betydelig Indflydelse. Smukt, fast, flammert Træ, med fine Aarer, saasom Eg, Birk, Blomme, Buxus og Kirsebærtræ, eller Ahorn, Alf og lignende Træsorter, faaer ved Lakering med en fin, klar Lakering, uden Farve, et overordentligt smukt Udseende, og behøver heller ikke at beistres, eftersom Naturen her har frembragt en eiendommelig skøn Farve. Blødt og grovt Træ derimod, og saadant, der ikke besidder nogen behagelig Farve, maa beistres og derefter lakeres, eller paastryges med en farvet Lakering. Træsorter, der hverken have en smuk Farve, eller godt lade sig beiste, og overhovedet ere af blød Bestaendighed, pleier man sædvanlig at bedække med en farvet Lakering. I hvert Fald maa Træet først grundes.

For at give Træet en Grund, betjener man sig af forskjellige Metoder: enten bliver det blot beistret med Limvand, og derpaa overtrukket med en

ublandet Laffernis, eller det bliver besugtet af Liim, og bedækket med en farvet Laffernis, eller man giver det en Grund af Kridt m. m., og sætter da Laffernissen paa.

Grundfarvernes Afslibning skeer saaledes som meldt ved Slibning af den naturlige Træflade, kun med den Forskjel, at der ved at grunde med Liim, slibes tørt, men naar Olien tjener som Bindemiddel, med Vand. Først naar Grundfarven er aldeles glat og jevn, kan der strides videre frem med Arbeidet.

Naar der paa Grundfarven sættes en anden Farve, Hovedfarven, saa maa ogsaa denne afslibes. Til den Ende støder man udglødet Pimpsteen meget fint, river det paa en Rivesteen, og kommer da den revne Masse i et Kar, helder Vand derpaa, og slemmer det af. Det Dine foroven borttages, og bringes i et særskilt Fad, hvorpaa man ruller et Stykke godt valket Filt fast sammen, omvikler det nogle Gange med Seglgarn, for at det ikke skal oprulles under Arbeidet, og sliber da med dette og Pimpsteensvand, paa samme Maade som første Gang. Naar nu Træets Flade er i Orden, kan Laffernissen føres paa. Laffernisens Styrke retter sig sig deels efter de paaførte Farver, deels efter Luften's Temperatur. Er Grunden eller Farverne mørk, og er Veiret varmt, saa kan Laffernissen være noget stærkere, men ere disse klare og lyse, og Luften kold, saa maa maa gjøre Laffernissen mere flydende.

b. Lakering paa allehaande Gjenstande af Metal.

Enhvert Metalarbeide, som skal lakeres, maa først jevnes godt; Arbeidet bliver derved ikke alene smukkere, men man sparer ogsaa nogle Paastrygninger, og behøver ikke at opholde sig saa længe ved Slibningen. Man maa imidlertid skjæle mellem Metalarbeider, som først skulle jevnes, derpaa lakeres, og endelig afflibes, ogsaa kommer det an paa om man anseer det nødvendigt, at blande Lakfærgen med Farve.

Saa Blikvarer, der skulle overtrækkes med Lakfærgen, maa fremfor Alt godt afribes paa et Stykke Slibesteen, for at den sorte Sod kan komme reent bort fra Blikket; derpaa afsnider man Glæden godt med Vand og et fugtigt Stykke Pimpsteen; tilsidst tager man præpareret Hjortehorn, en ulden Klud eller Filt og Vand, og polerer saalænge dermed, indtil Lakken kan stryges paa, dog maa Arbeidet først reengjøres med Vand, og fuldkommen astørres med et blødt Klæde.

Fortinnet Blik og Tinarbeide, som allerede har temmelig jevn Grund bliver først poleret enten med Tinasse og et Stykke Hjortelæder, eller med flemmet Pimpsteen og et Stykke sammenrullet Filt og Vand, og derpaa godt afrevet med hvidt præpareret og fint pulveriseret Hjortehorn, ved Hjælp af et Stykke Wildtlæder, saa at al Ureenlighed bortskaffes, da det ellers er at befrygte, at Lakfærgen springer af.

Jern, Staal, Kobber, Messing og andet Metal af haard Natur afsnides først med Smærgel og

med pulveriseret Bimpsteen, og poleres derefter med flemmet engelsk Trippelse.

Førend man kommer Laffen paa, og navnlig hvis denne er blandet med Farver, varmer man Metallet noget, for at Laffen bedre skal flyde og fordele sig. Hver Gang man har sat Laffernis paa Metallet, kommer dette i en middelmadig Varme. Gjenstande af Jern, Blik, Kobber og Tin behøve med tilbørlig Behandling sjelden mere end 3 Paastrygninger, hvorimod Bly udfordrer i det mindste 4 eller 5.

c. Lakering paa Læderværk.

For at lakere Læderværk maa man først opspænde samme. I denne Hensigt heftes det ved den ene Ende med smaa Søm paa et horisontalt og glat høvlet Bræt saaledes at Rjødside kommer til at ligge opad og Narvside nedad, da det skal lakeres paa hiin Side. Nu tager man en i Vand dyppet Svamp, og befugter den øverste Side, dermed, spænder Læderet ud, medens det endnu er fugtigt, og befæster det i den anden Ende med smaa Søm. Medens Læderet endnu er fugtigt, tager man et Stykke Sandsteen med en lige Overflade, overfarer Læderet nogle Gange dermed, for at bortskaffe alle Følde og Rynker, overstryger derpaa Læderets hele Overflade med et Stykke hvidt Kridt, og gnider Læderet atter med et Stykke Sandsteen indtil Kridtet er ganske forsvunden. Herpaa støder man udglødet Bimpsteen til et fint Pulver, sigter dette gennem en Haarsigte, bestroer Læderet dermed, og tager

derpaa et heelt Stykke Pimpsteen med en lige Blade og gnider Læderet saa længe, indtil det er bleven ganske glat og uden Fordybninger eller Dphøininger. Man børster derefter det Hele godt af, og beitsjer Læderet eller bibringer det en Farve med Laffernis, og giver det i hvert Fald tilfids en holdbar Overstrygning af Lak, hvortil især egner sig en med Oliefernis beredet Copal-Laffernis. Herpaa sammenruller man et Stykke fast valket Tilt, dypper ogsaa dette i Vand og gnider dermed Farven glat.

d. Lakering paa Paparbeider.

Den raa Paps Overflade er altid mere eller mindre knudret, ujevn og blandet med fremmedartede Dele, som forarsager Ujevnheder, som omhyggeligen maa bortskaffes inden Lakeringen foregaaer, naar man vil frembringe et Arbeide, der udmærker sig ved Reenlighed, Skjønhed og Varighed. For at opnaae dette Maal, maa Papperne, før deres Bearbejdelse til allehaande Kunstgjenstande, ikke alene jevnes, men ogsaa gjennemlimes og derefter overtrækkes med Papir, dog kan denne Overtrækning ogsaa bortfalde, naar man vil grunde og afsnide Paparbeidet, samt overstryge det med Farve og endelig bedække det med en Laffernis. For at give Pappen en finere Overflade, betjener man sig af følgende Methode. Først bliver Pappen, som maa bestaae af hvidt, ligeartet Stof, og være fast bearbejdet, trukken af med et Skavjern paa begge Sider. Herpaa river man den ene eller begge Siderne med et temmelig

stort Stykke Pimpsteen saalænge indtil Overfladen er tilstrækkelig jevn. Nu bestryges Pappen overalt med tyndt Liimvand, helst paa begge Sider, og naar den igjen er bleven tør, afsnides den endnu en Gang med Pimpsteen. Efter denne Foranstaltning kliftrer man stærkt Papir (Modepapir) paa Pappen, hvorved man maa være særdeles agtpaagivende, at Papiret kommer til at sluttte godt til overalt.

Pappapiret sættes nu i en Presse mellem jevne og glatte Bræder af lige Størrelse. Inden Pappen er bleven ganske tør, slaar man den behørig paa Slagstenen, paa Bogbinder-Maneer, og sætter den derefter atter i nogen Tid i Pressen. Paa denne Maade erholder man en ganske fin Overflade, og af saadant tilberedt Pappapir lader sig gjøre de skønneste Arbejder. Med Hensyn til den videre Bearbejdelse beroer det blot paa om det færdige Stykke skal belægges med farvet Papir eller forsynes med en Farvebestrygning.

I det første Tilfælde, naar Paparbeidet skal belægges med farvet eller marmoreret Papir, maa man vælge saadant Papir, som kan taale Lakeringen. I Reglen have de meget lyse og svage Farver, saasom: Rosenrødt, Lyseblaat, Bleggrønt og desl. den Feil, at de ved Lakens Paasætning let blive plettede; hvorimod de mørkere Farver f. Ex. Bruunt, Violet, Sort' o. a. holder sig bedre. Er Paastrygningen tør, saa besugter man den gjentagne Gange med Liimvand af Huusblas eller Pergamentspaaner. Naar Arbeidet igjen er blevet

tørt, poleres det med Glatteinstrumentet, og nu kan Lakeringen foregaae.

I det andet Tilfælde, naar en Farvebestrygning skal gives, bliver det færdige Paparbejde endnu engang overtruffet med flint eller stærkt Belpapir, hvilket, naar det er tørt, bibringes en svag Glitning; thi trykker man for haardt derpaa, bliver Overfladen let beskadiget. Er den sidste Farvebestrygning bleven tør, gnides den bestrogne Flade med Skavgræs. Derefter kan man overstryge det Hele tyndt med Limvand, og saaledes gjøre Arbeidet færdigt til at paasættes Lakfernis.

Blingeist-Lakfernisen sættes paa 5 a 8 Gange, hvis den senere skal poleres, og Oliefernissen, under samme Forudsætning, 3 a 4 Gange.

Maaden at tørre de paaførte Fernisser paa.

Enhver lakeret Gjenstand maa under Tørringen saavel i det Frie som i Lakerstuen omhyggeligen beskyttes mod hvilken som helst Beskadigelse; thi ikke alene flint Støv, som Luften medfører, men ogsaa Insecter, Myg o. s. v., som om Sommeren flyve om i Mængde og sætte sig paa det lakerede Arbejde, beskadige og fordærve Lakeringen. Derfor maa Lakerstuen være saaledes indrettet, at saa lidt Støv, Uld o. s. v. som muligt kan trænge ind, og at de lakerede Gjenstande kunne stilles frit for Solstraalernes og, efter Omstændighederne, for Luftens Indflydelse, hvisaarsag der maa være endeel Vinduer imod Syd.

De lakerede Arbeiders Afpuðsning.

For at bortskaffe alle Ujevnheder, samt bibringe den lakerede Flade den høieste Grad af Glans, Glathed og Skjønhed, er det nødvendigt, at polere det Lakerede efter hver Tørring, i hvilken Hensigt man betjener sig af mange Slags Midler.

a. Afpuðsning af lakerede Træarbeider.

For at polere Viingeist-Lakfernis, og give samme den størst mulige Viinhed, tager man et Stykke fastvasket hvidt Filt, dypper dette i Vand, derpaa i hvidt præpareret og fiint pulveriseret Hjortehorn og sliber dermed Lakken saa længe, indtil den er bleven glat og glindsende som et Speilglas. Tilfaldt polerer man Lakken godt med en gammel Silkeflud og fiint Haarpudder, hvorved den erholder den fineste Glans.

Bed Olie-Lakfernisserne anvendes følgende Methode: Man tager fiint revet Pimpsteen, et Stykke reent hvidt Filt og tilstrækkeligt Vand, og affliber dermed Lakferniszen med Baersomhed, kun ikke med for lidet Vand. Det Afsløbne skaffes derefter bort med en vaad Svamp, og Arbeidet astørres godt med en blød linned Klud. Herpaa afriver man hvidt Kridt i Vand, tager atter et Stykke Filt og Vand, og polerer derpaa Lakken indtil den er saa glat som et Glas. Derpaa reengjøres det Afpuðsede med en vaad Svamp, Alt astørres vel med en blød Klud og overfares endelig med en gammel Silkeflud.

b. Afpudsning af lakerede Metalarbeider.

Zalmindelig erholder Metalarbeider: Bliklamper, Blydaaser, Tinhygter o. s. v., een eller flere Overstrygninger med Farver, der ere afrevne og fortyndede med en Copal-Lakfernis. Naar denne Farve er behørig paasat og tør, afpudses den først med fint revet Piimpsteensmasse og Vand, ved Hjælp af et sammenrullet Stykke Tilt, saalænge indtil den behørige Glathed viser sig. Derpaa polerer man Gjenstanden endnu engang med præpareret Hjortehorn, Tilt og Vand for at opnaa den muligste Fiinhed. Endelig borttager man alt Fedtagtigt med et tørt Pulver af ulædsket Kalk og blødt Dyreskind, og frembringer Gladsen ved Hjælp af et Stykke gammelt Silketoi.

c. Afpudsning af lakerede Læderarbeider.

Naar den paasatte Lak har erholdt sin fuldkomne Tørhed, poleres Arbeidet sædvanligen med fint flemmet Kridt og reent Vand, ved Hjælp af et Stykke Tilt. Fiinheden frembringes ogsaa her ved Hjælp af en Silkeslud.

d. Afpudsning af lakerede Paparbeider.

Olie-Lakfernisserne poleres med en fin Piimpsteensmasse, Vand og et Stykke reent Lærred, astørres derefter med et Klæde, poleres atter en Tidlang med Trippelese og Bomolie, tørres med blødt Lærred, og poleres endelig med et Pulver af fint revet Stivelse, indtil Lakeringen har erholdt den smukkeste og klareste Glads;

hvilken endnu forøges ved Afpuksning med et Stykke gammelt Silketoi.

Viingeist- og Terpentinolie=Lakffernisser polerer man ikke med Pimpsteensmasse, men først med Trippelse og Vand, derefter med Bomolie og Vand, og endelig med fint Haarpudder.

Fransé Maade at polere Træarbeide paa.

Gjenstanden, der skal poleres, slibes regelmæssig med et Stykke Pimpsteen, indtil der har dannet sig en ganske glat Overflade; derefter polerer man med Trippelse og kogt Bomolie. Man kan endnu dertil sætte Polerlak paa.

At polere Messingforziringer, der ere indlagte i Træ.

Først filer man disse ganske blanke med en fin Fiil, derefter blander man ganske fin Trippelse med Linolie, og polerer Arbeidet med et Stykke Filt, ganske paa samme Maade som man polerer Færnis, indtil man har opnaaet den forønskede Virkning.

Politur paa lafereede Metalarbeider,

er tidligere afhandlet, og berøres derfor her kun med faa Ord. Ere Metalarbeiderne overdragne med en med Lakffærnis forsynet Farve, saa poleres denne med fin Pimpsteensmasse, et Stykke sammenrullet Filt og fornødent Vand, indtil intet Ujevnt er mere at føle; derpaa renser man den polerede Farve med en reen vaad

Swamp, og afstørrer den vel med et blødt Klæde; endelig polerer man med præpareret Hjortehorn, Filt og Vand, paa bekjendt Maade.

At polere Elfenbeen, Been, Horn og Skildpadde.

Elfenbeen og Been. Gjenstande af Elfenbeen eller Been lade sig enten afdreie eller sfrabe meget glat. Man polerer dem nemlig først med fint Glaspapir, og derpaa med en vaad linned eller ulden Klud, der er dyppet i Pimpsteensmeel. Herved erholdes en saare ffjon Overflade, og den sidste Politur kan gives med flemmet Kridt paa en i Sæbevand dyppet Lap.

Horn og Skildpadde. Disse Substantser ere med Hensyn til deres Textur og chemiske Bessaffenhed hinanden saa lige, at de i Almindelighed kunne behandles efter samme Forskrift. Man kan ved Strabning give dem en meget god Overflade, hvorefter man gnider Gjenstanden med et uldent Klæde, hvorpaa er kommen Vand og pulveriseret Træful. Derpaa bestryger man Gjenstanden med nogen Biineddike, og bibringer den derpaa ved Polering med flemmet Kridt en smuk Glands, som endnu kan forøges ved Trippelse.

At polere Elfenbeen.

Elfenbeen poleres bedst med Tinasse og Vand, og et Stykke Hattesilt, hvorved man i kort Tid erholder en smuk Glands.

At polere Perlemoerarbeide.

Man tage fiint pulveriseret Pimpsteen, og frembringe dermed en ganske glat Overflade; derpaa anvender man Tinasse, som ved Elfenbeen, og erholdes paa denne Maade en smuk Glands og en god Farve.

Polering med fransk Lakpolitur.

Alle franske Politurer anvendes omtrent paa samme Maade, hvisaarsag en almindelig Beskrivelse vil være tilstrækkelig. Er Arbeidet, der skal poleres, porøst eller af grovt Gehalt, saa maa man, inden man vender Polituren, stryge det en Gang over med Pergamentslim, og afflibe samme, efterat den er bleven tør, med fiint Glaspapir. Limen udfylder Porerne, og sparer tillige betydelig Tid ved selve Arbeidet. Man rulle et Stykke grovt Flonel sammen, i en Art Cylinderform, og om den ene Ende af samme — hvormed man vil polere — slaa man en linned Klud i flere Følde, saa at den er saa blød som muligt. Denne Indretning bringe man til Munden af Flasken, hvori den saakaldte Politur befinder sig, og ryster samme, hvorved Lærredskluden tilstrækkelig befugtes; derefter polerer man Gjenstanden i fredsformig Bevægelse. Saaledes vedbliver man, indtil man har berørt hele Overfladen paa alle Puncter, og gjentager dette 3 eller 4 Gange. Man guider hvergang saalænge indtil Kluden er ganske tør, og maa vogte sig for at bringe for Meget ad Gangen paa Kluden, hvorved man erholder en overordentlig ffjøn og varig Politur. Denne afhænger imidlertid for

en stor Deel af den Omhu, man anvender for, under Operationen, at holde Kluden reen og fri for Støv.

Ægte fransk Politur.

Paa $\frac{1}{2}$ Pot Viingeist tage man $\frac{1}{4}$ Unze Copal, $\frac{1}{4}$ Unze arabisk Gummi og 1 Unze Skellak. Efterat disse Gummierter ere ituslaaede og sigtede gjennem et Stykke Muslin, kommer man dem samt Viingeisten i et Fad, der er godt tilproppet, sætter det paa en varm Døn, ryster Indholdet godt om, og i Løbet af 2 eller 3 Dage vil Opløsningen foregaa. Man sigter det derefter gjennem et Stykke Muslin, og opbevarer den lufttæt til Brug.

En forbedret Politur.

Man tager $\frac{1}{2}$ Pot Viingeist, og tilsætter samme, i pulveriseret Tilstand: 1 Unze Kornlak, 2 Drachmer Guajac, 2 Drachmer Drageblod og 2 Drachmer Mastix; i et lufttæt Fad sætter man derpaa denne Blanding i 3 Timer over en svag Ild, indtil Gummierne have opløst sig. Man filtrerer herpaa Opløsningen i en Flaske, sætter $\frac{1}{2}$ Pægel bedste Linolie til, ryster Flasken godt om, og opbevarer Alt til Brug.

Anm. Denne Politur egner sig fortrinlig for mørke Træarter, idet den gjerne giver de lyse, saasom: Alflastræ, Ahorn o. s. v., en Farvegradation, eftersom den i sig selv, paa Grund af Drageblodet spiller i det Rødlige.

Vandtæt Politur.

Man bringe $\frac{1}{2}$ Pot Viingeist, 2 Unzer Benzoe, $\frac{1}{4}$ Unze Sandarak, $\frac{1}{4}$ Unze Gummi Anime i en Flaske, som godt tilproppet sættes i et Sandbad, eller i et Vandbad, indtil Indholdet er bleven opløst. Derefter filtreres Sammensætningen, og man sætter omtrent $\frac{1}{8}$ Pægel af den bedste klare Balmucolie til, ryster det Hele godt, og opbevarer den færdige Politur til Brug.

Glindsende Politur.

Til 2 Unzer Benzoe og $\frac{1}{2}$ Unze Sandarak sættes $\frac{1}{2}$ Pot Viingeist i en Glasflaske, hvilken sættes godt tilproppet i et Sandbad eller Vandbad, indtil al Gummien har opløst sig. Denne Opløsning giver en skøn, vandklar Politur for fine Træarbeider, saasom Theekasser og desl. Fra Tid til anden bør man omryste Glasfens Indhold, filtrere samme gennem fint Muslin, og opbevare det i en Glasflaske til Brug.

Præpareret Spiritus.

Dette Præparat anvendes efterat de efter foranstaaende Recepter tilberedte Politurer ere paasatte, for at give dem den høieste Fuldbendelse, idet denne Spiritus ikke blot bidrager til Glans og Varighed, men ogsaa fjerner enhver Mangel, som kan forekomme i de andre Politurer; den giver derhos Overfladen et glindsende Udseende.

Man hælde 1 Pægel Spiritus rectificatissimus med 2 Drachmer Skellak og 2 Drachmer Benzoe i en

Flaske, sætte samme paa et varmt Sted, indtil al Gummi-
mien er opløst, og ryste flittig om. Den afkjølede Op-
løsning tilsættes 2 Skeer fulde af den bedste vandklare
Balmueolie, hvorefter Alt rystes godt mellem hinanden,
og opbevares. Dette Præparat anvendes ganske paa
samme Maade, som de foran beskrevne Politurer, for
imidlertid at bortfjerne alle matte Steder, kan man
ved Gnidningen forøge Trykket.

Politur, som man anvender i udflaaret Træarbeide.

Man opløse 2 Unzer Raf og 2 Unzer gennem-
sigtig Sarpix i $\frac{1}{2}$ Pot Blingeist.

Denne Raffernis eller Politur maa man paasætte
varm, og kan det paagjældende Arbeide, d. e. Gjen-
standen, der skal poleres, ligeledes varmes, er dette saa-
meget desto bedre; i hvert Fald maa Vædske og Tug-
tighed undgaas.

Sjette Capitel.

Om Paastrygning af Farver.

Almindelige Bemærkninger.

1. Til Paastrygningen betjene man sig hver Gang
af den rette Art Pensler, der inddeles i store, Middel-

og smaa Pensler, samt saakaldte Gistpensler, hvoraf man igjen har forskjellige Størrelser. De første maa være tilsnittede, deels runde, deels flade, men de sidste løbe meget spids ud.

Efter Afbenyttelsen maa Penslerne altid igjen udvaskes, de til Vandfarve med Vand, de til Oliefarve med Olie.

2. De afrevne Farver omrøres i Keersfæde, hvis Størrelse retter sig efter den Mængde Farve, der behøves til den paagjældende Gjenstand. Ved at fortynde Farven gjør man den saa flydende at den, ved at prøves, dækker behørigen; derhos bør man under Paastrygningen jævnlig omrøre den fortyndede Farve i Farvepotten, for at den kan beholde lige Couleur; thi mange Farver sætte sig hastig til Bunden. Denne Omrøren bør imidlertid ikke udføres med Penslen, men man betjener sig dertil af en Træstok.

3. Enhver Gjenstand, som man vil give en Dælfarve, forskjønnest ved først at erholde en hvid Grund. Paa den ene Side blive derved Mellemrummene tilstoppe, Grundfladen er mere beskyttet mod Luftens Indflydelse, og der spares endeel ved de følgende Paastrygninger, paa den anden Side tage Farver paa Hvidt sig smukkere, livligere og friskere ud.

4. Enhver Gjenstand, der skal paastryges med en Farve, maa være ganske reen, tør og fri for alt Fedtagtig. Er et Sted ved en Forseelse bleven fedtet, maa man enten afvaskes det med fortyndet Skedevand eller afrive det med Hvidløg og Malurt.

5. Man bør ikke med for stor Ængstlighed og Sænsomhed paaføre Farven, men udføre saadant med dristige og steds i samme Retning gaaende Paastrøg, for at Paastrøgningen kan blive eens overalt. Desaarjag bør man aldrig tage Penslen for fuld, men hvergang afstryge den behørig paa Gadets Rand. Uden denne Forsigtighedsregel vilde man paa sætte fortykt Farve, saa at den ikke kan tørres hurtig og ligedannet. I Særdeleshed vogte man sig for at oversylde Sculptur- og Listerarbejde; Feil af denne Art maa strax afhjælpes med en lille Pensel, idet man dermed borttager det Overflødige.

6. Endelig stride man aldrig til den næste Paa- lægning, førend den første er fuldkommen tør, da man ellers vilde fordærve Arbejdet, og den sidste Paastrøgning bør gives en saa tynd og ligeartet Fordeling som mulig.

Om Anvendelse af Vandfarver.

1. Man anvende Vandfarverne kun paa Gjenstande, der ikke ere for meget udsatte for Luften. De paa se derfor fornemmelig for Stue- og Theaterdecora- tioner.

2. Gjenstanden bør først tilstrækkelig besugtes med Liim, for at tilstoppe Abningerne. Vil denne Liim- grund ikke rigtig hæfte paa Træ og desl., saa afriver man Fladen med Hvidløg.

3. Efter denne Besugtning med Liim gives Gjen- standen en hvid Grund; Farverne blive derved smukkest

og kraftigst fremhævede; thi den hvide Grund er altid meget fordeelagtig for enhver Farve uden Forffjel, idet de samtlige antage noget af Grunden, og kun ved det Hvide blive selvstændige. Denne hvide Grund bestaaer ved Arbejder af Træ, af Blyhvidt eller flemmet Kridt, blandet med Liimbånd. Paparbejder taale ikke godt denne Grund, eftersom Farverne let springe af og faae Sprækker; derfor overtrække man dem heller med hvidt stærkt Papir, hvilket gjør samme Virkning.

4. Endelig paasættes den Farve, Gjenstanden skal have. I det mindste udfordres to Paastrygninger, og naar den første er foregaaet og er tilstrækkeligt tør, saa poleres Gjenstanden med Skavgræs, for at bortskaffe alle fremragende Steder. Skal Gjenstanden have mere, end to Gange over, saa afgnides Gjenstanden efter hver Paastrygning især. Kun den sidste erholder ingen videre Tilberedning, og det er nødvendigt, at denne paaføres saa tynd som muligt.

Om Anvendelse af Oliefarver.

1. Alle i Olie afrevne og dermed blandede Farver maa paaføres kolde; kun naar de skulle anvendes til et Muurværk, til et nyt eller fugtigt Gibsarbejde, maa de paaføres hede.

2. Enhver Gjenstand, som skal overstryges med Oliefarve, maa have et eller to Underlag. Dette Lag er enten en Overstrygning af Liimhvidt eller af Blyhvidt, der er afrevet i Olie og blandet dermed.

3. Naar udvendige Gjenstande skulde paastryges, saasom Døre, Trappegelændere, Binduesffodder o. s. v., som man ikke vil lakere, saa maa Underlaget tilberedes af reen Nodolie, hvortil man efter Godtbefindende sætter noget Terpentinoslie. Nodolien virker i den fri Luft behageligere, end den blotte Linolie, og bevirker, efter Tørringen, at Farverne blive saa hvide, som om de vare Båndfarver; Terpentinoslien giver Glans, men man bør kun anvende en sparsom Blanding deraf, da Farverne ellers blive sprøde.

4. Ved indvendige Gjenstande, som sædvanligviis lakeres, maa Dækkefarven, som skal give den første Paastrygning, være afreven med Olie og blandet dermed; den sidste bliver derimod tilberedt med Terpentinoslie, for derved at frembringe mere Glans. Overhovedet maa enhver Farve, der skal overtrækkes med Lakfernis, i de første Overstrygninger være blandet med Olie, og i begge de følgende med Terpentinoslie.

5. Farver, der skulle sættes paa polerede Metaller eller andre meget haarde og glindsende Legemer o. s. v., maa, for at de ikke skulle glide af, tilberedes med Terpentinoslie.

Paastrygning af hvid Båndfarve.

For at erholde smukt Hvidt, hvorover der dog ingen Fernis skal komme, afriver man Spanskhvidt meget fint med Vand, og rører det sammen med en klar og reen Pergamentlim. Skal der derimod sættes Lakfernis paa, saa river man engelsk Blyhvidt, endnu be-

dre Skiferhvidt, med Vand, og rører det sammen med Suedkerliim. Skal den hvide Farve være ei alene mere glindsende, men ogsaa varigere, sætter man lidt Indigo eller Sort af Trækul til.

Paastrygning af hvid Oliefarve.

Hvid Farve til Olie- og Kaffernisser maa laves af et Metaloxyd. Man river til den Ende pulveriseret Blyhvidt sammen med Balmueolie og tilsætter $\frac{1}{2}$ Lod Zinksulphat (Svovlsuur Zink, Zinkvitriol) paa hvert Pund Olie. Den anden Paastrygning bereder man uden Zinksulphat, og naar den er tør, overstryger man den med Sandarak-Kaffernis. For at forsøge den hvide Farves Liv, tilsætter man noget Indigo eller Berlinerblaa.

Paastrygning af hvid Oliefarve, der udholder den fri Luft og Veiret.

Man rive engelsk Blyhvidt ret fint af med renset Linolie, tilsætte, under Afrivningen, noget Blysulfer, og røre den afrevne Farve sammen med mere renset Linolie. Den første Paastrygning gives nu kun ganske tynd; den anden og tredje derimod maa være mere consistent af Farve.

Hvid glindsende Oliepaastrygning.

Man tilbereder først et Underlag af Blyhvidt, revet i Rødbolie, og tilsætte noget colcineret og med Terpentinelie blandet Vitriololie. Derpaa river man

fiint Blyhvidt med Terpentinoslie og blande det med smuk hvid Copal-Lakfernis, hvoraf man paafører 7 til 8 Lag efter hinanden. Farvelakken tørres saa hurtigt, at man kan udføre 3 Paastrygninger paa een Dag. Naar den sidste Paastrygning er foregaaet og er bleven tør, saa afflibes og glattes den paa bekjendt Maade. Derefter gives endnu 2 a 3 Paastrygninger af Blyhvidt, afreven med Rødolie og blandet med meget klar Terpentinoslie. Endelig sætter man 6 a 8 Lag hvid Biingeist-Lakfernis paa, hvilken poleres fiint.

Lysgraa eller perlegraa Farvepaastrygning.

Blyhvidt, blandet med meer eller mindre Lampesort, giver en graa Farve, som man efter Lampesortets ²Quantitet, kan forandre fra det lyseste til det mørkeste Graa. Vil man have en Vandfarve, saa blander man den med Limvand; som Oliefarve blandes Stofserne med Rødde- eller Balmucoslie, hvortil endnu kommes nogen Terpentinoslie. Naar man ved Tilberedelsen af den angivne graa Farve, istedetfor den første Tilfætning, tager Blaafarve, saa erholder man Sølv- eller Perlefargve.

Oliegrønt til Gjenstande, der ere udsatte for stærk Friction, saasom Boghjul og desl.

Den første Paastrygning bestaaer af Blyhvidt, som er afrevet med Oliefarnis, og fortyndet dermed. Den anden Paastrygning gives med en Farve, som bestaaer af 2 Dele Blyhvidt og 1 Deel Grønspaan, og er til-

beredt halvt med Koboltie og halvt med Oliefernis. Den tredie Paastrygning er den samme Farve, kun blandet med Copal=Lakfernis eller Rav=Lakfernis.

Hvid Paastrygning paa Bægge i Bærelser.

Man tager et godt Qvantum af den bedste Kalk, filtrerer samme gjennem fint Lærred, ryster den i et Træfad, forsynet med en Tap, gyder klart Brøndvand derpaa, og lader det staa i 24 Timer. Derpaa lader man Vandet, som maa staa to Fingre bred over Kalken, afløbe, og gyder atter frisk derover. Denne Rensning gjentager man nogle Dage efter hinanden. Jo mere man vadsfer Kalken, desto hvidere bliver samme. Tilfids bliver Kalken som en Deig. Naar man nu vil bruge den, saa kommer man et Qvantum deraf i en Leerpotte, blander noget Berlinerblaa eller Indigo derimellem, rører derpaa denne Farve ind med Handske-liim og lidt Alun, og overkalker dermed Væggen 6 Gange, med en stor Pensel, dog hver Gang kun tynd, og efterat den foregaaende Paastrygning er bleven tør.

Endelig tager man en Borste eller en stærk Pensel, og afsnider Væggen dermed, hvorved denne erhoder Glans.

Grøn Paastrygning paa Haveborde, Saloufier, Gelændere o. s. v.

Man tage Mineralgrønt og Blyhvidt, revet i Terpentint, blande et Qvantum efter Behag med et lille Qvantum Terpentinfernis til den første Anstrygning;

til den anden Paastrygning maa man tilføje Farven
saa megen Færnis, at den erholder en god Glans.

En durabel hvid Færnis.

Denne Færnis tjener til at paastryge Gjenstande,
der staa under Tag, og bliver inden 4 Timer tør og
fri for Lust. Til 4 Potter Terpentintager man 2
Pund Virak, lader Blandingen koge over en ild for
stærk Ild, indtil Alt er opløst, filtrerer den, og kommer
den i Glasflasker.

Til 4 Potter lys Linolie sætter man en Pot af
denne Composition, rører Blandingen tilbørlig om mel-
lem hinanden, og fylder den da paa Bouteiller. Nu
river man Blyhvidt af med ganske reen Terpentinspi-
ritus, og sætter af sidste Blanding saameget til, at den
forønskede Farvetone fremkommer. Bliver Færnisfen
for tyk, saa fortynder man den med Terpentinspiritus.

For ovenanførte Compositions gode Egenskaber har
Opfinderen produceret en Mængde troværdige Vid-
nesbyrd.

Sort Paastrygning paa Jern, Messing, Kobber, Zin og ethvert Metal, der kan taale Hede.

Man rive udglødet Rørrøg fint af med en meget
stærk, af 3 Dele tyk Linoliefærnis og 1 Deel Terpen-
tinolie bestaaende Copal-Lakfærnis, fortynde den rene
Masse med mere Copallak, og presse den gjennem et
Sivnetklæde i et reent Fad. Alt hvad der skal bestry-

ges med denne Laffernis maa først opvarmes, derpaa sættes Farven paa med en blød Haarpensel, og astørres ved stærk Hede. Jo stærkere Heden er desto fastere bliver Lakeringen. To Paastrygninger ville være tilstrækkelige. Skal Farven være askegraa, saa blander man den rensede Rønrog med engelsk Blyhvidt og noget Berlinerblaa.

Til Hvidt kan man vælge Kremser Hvidt. Ved sammes Afrivning og Omrøren maa Copallacken dog blandes med lidt rectificeret god Terpentinolie.

Syvende Capitel.

Forgyldning og Forsølving.

Almindelige Bemærkninger.

Forgyldning paa Træ skeer paa 2 Maader, og hedder: Olieforgyldning, naar Guldets Befæstelse bevirkes ved Olie eller Fernis. Denne Art Forgylning egner sig godt for Gjenstande i det Frie, da den kan taale Veirliget, og lader sig afvadse. Den anden Art Forgylning er langt skjønnere og anvendes paa Skilderammer, Meubler og desl., og kaldes Vandforgyldning. Bliver det paasatte Guld poleret, (hvortil udfordres en tjenlig Grund), saa fremkommer Glansforgyldning; hvorimod Arbeidet,

naar Polituren bortfalder, kaldes Matforgylbning. Vel udført foreger denne de Zirater, der anbringes enten paa indre Stuedecorationer eller i udskaaret Arbeide og Lovværk paa Meubler. Da Meubelsnedkere eller Forgylbere maa kjende begge Fremgangsmaader, ffulle Reglerne og Anviisningerne meddeles her saaledes, at Enhver vil være i Stand til, ved egen Omsorg, Ovelse og Overlæg at udføre et Forgyldearbeide, hvor en virkelig Forgylder ikke er ved Haanden.

Nødvendige Requiſiter.

1. Man maa have et tilstrækkeligt Quantum Bladguld. Skjondt det Sidste ikke taaler at sammenlignes med det Første, er det dog ligeledes meget nyttigt; thi da det er af en anden Farve, saa er man derved istand til at anbringe Mangfoldighed; det er tillige billigere, og desaaarsag giver man det Fortrinnet hvor unødvendig Beføjning skal undgaaes.

2. En Forgyldepude, som bestaaer af et langagtigt firkantet Stykke Træ, overtrukket med et Stykke raat Kalvelæder og udstoppet med Flonel, og forsynet med en ca. 4 Tommer høi Rand af Pergament paa den ene smale Side, for at Luften ikke skal bortblæse Guldbladene, naar de lægges paa Puden.

2. En Forgyldekniv med en lige og meget glat Eg, til at skjære Guldet i de fornødne Stykker.

4. Flere Pensler af forskjellig Størrelse og nogle lange Kameelhaar eller Egernhaar, der ere indfattede mellem 2 Kortblade.

5. Endelig en Glittetand d. v. s. et frumt Stykke
Agat, forsynet med et langt Træhaandfang.

**At tilberede Liim til at grunde Skilderi-
rammer med, der skulle forgyldes.**

Tag $\frac{1}{2}$ Pund Pergamentstrimler eller Strimler af
hvidt Lærred, og indfog dette til Halsdelen med 3 Pot-
ter Vand. Derpaa tages Tabet fra Ilden og Indhol-
det flaaet i en Sigte. Ved Rogningen rører man be-
standig godt om, for at Intet skal svides.

**Forelobig Behandling af Rammer og Træ-
værk.**

Først besugtes Rammerne overalt blot med foran-
bestrevne Liim; derpaa laves en tilstrækkelig Blanding
af Liim og flemmet Kridt eller Skiferhvidt af Consi-
stents som tyk Fløde; dermed overtrækker man alle Dele
af Rammen, og faaer denne 6 eller 7 Gange over;
men man maa drage Omsorg for, at hver Paastryg-
ning er tør, forinden man skrider til den næste. Der-
ved erholder man en hvid Grund af omtrent $\frac{1}{16}$ Tom-
mes Tykkelse, som egner sig til Forgyldning.

Kridtgrundens Polering.

Naar de grundede Skilderirammer ere blevne ganske
tørre, saa polere man dem; man besugte et lille Sted,
og gnide det med flint i Vand dyppet Klæde, indtil
alle Ujevnheder ere bortskaffede; og hvad saadanne Dele
angaaer, hvor Tingene ikke kunne trænge ind i Zira-

terne o. s. v., vilke man det vaade Lærred om et Stykke Træ, der passer til Dphøiningerne eller Fordybningerne. Paa denne Maade kan man gjøre hele Overfladen glat og jevn.

Guldgrund eller Poliment.

Man tage et vilkaarligt Quantum bedste Gummi-Ammoniak, der rives fin paa Rivestenen, og rives derefter med noget Dretalg; endelig blandes med en Spadel et lille Quantum Pergamentliim med dobbelt saameget Vand deri.

Fortrinlig Poliment til Glandsforgyldning.

Tag een Unze meget fint revet Blyant, 1 Unze Hjortetalg, 1 Unze Rødfidt og 1 Pund Pibeleer; riv Alt med svag Pergamentliim til en jevn Consistens, og søer det paa, som tidligere anvist.

At sætte Poliment paa Skilderirammer osv.

I en lille Skaal eller Potte kommer man saameget Poliment, som man anseer for tilstrækkelig til det forehavende Arbejde; herpaa sætter man saameget Pergamentliim til, at Blandingen flyder let fra Penslen. Den stærkt opvarmede Skilderiramme overstryger man nu med en ganske blød Pensel, men man maa see til at den første Overstrygning ikke bliver for tyk. Man lader Skilderirammen blive tør, giver den endnu to eller tre Gange over, og naar den endelig er ganske tør, børster man den med en stiv Pensel, for at bortskaffe

alle Knuder o. s. v., som maaskee have været i Limen. Herpaa kan Forgylbningen foretages.

Anm. Den kolde Pergamentliim maa have en Consistents som almindelig Gelee; thi er den for tyk, saa springer den gjerne af, og er den for tynd, saa dækker den ikke tilbørlig.

At paasætte Guldet.

Det er den vanskeligste Deel af Operationen og udfordrer nogen Øvelse. Vi ville imidlertid forsøge at beskrive Fremgangsmaaden saaledes, at den med megen Forsigtighed og Opmærksomhed let kan udføres. Man bringe paa Forgyldepuden eet Blad Guld ad Gangen, og lægge dette paa et bekvemt Sted paa Pudsen, for at skjæres i de fornødne Stykker. Naar man aander ganske let paa Midten af Guldbladet, saa faaer det en ganske jevn Stilling paa Pudsen, hvor man efter Godtbefindende kan tilskjære det, idet man udfører en let, saugende Bevægelse.

Man lægger Rammen 2c., der skal forgylbes, omtrent i horizontal Retning for sig, og med en langhaaret Pensel, som man dypper i Vand, (Mange sætte dertil et ringe Quantum Brændeviin), overstryger man saa meget af Rammen som dette Stykke Guld skal bedække. Derefter tager man Guldet fra Pudsen og fører det omhyggeligen over paa det foreliggende Forgyldearbeide, og idet man aander let paa Guldet, vil man finde, at det hester; kun maa den Deel, hvor det sættes paa, være tilstrækkelig vaad. Guldet maa ligesom

svømme paa samme, ellers faaer det gjerne Nidser. Man vedbliver paa denne Maade bestandig med smaa Portioner, og gjøre ikke Forsøg paa at bedække formæget paa een Gang, forinden man af Erfaring veed, at man er istand til at behandle Guldet med fornøden Færdighed, Kommer der under Arbeidet Nidser eller Abninger tilsyne, saa tillukke man disse strax med et tilsvarende Stykke Guld. Naar Guldet synes ikke at heste fast nok, saa tager man en med Vand fyldt Pensel, og stryger tæt hen ad Randen af Guldet, saaledes at Vandet trænger under Gulvet, hvilket vil afhjælpe Feilen.

Guldets Polering.

Naar Rammen eller desl. er belagt med Guld, saa sætter man den hen for at tørres; efter 8 a 10 Timers Forløb vil man kunne polere den, imidlertid giver Erfaringen den bedste Rettefnor for Tiden at foretage Poleringen paa.

Naar Forgylningen har erhødt den behøvrige Grad af Tørhed, saa pleier man at behandle de Dele, som skulde være glindsende, med en blød Pensel, og derpaa at afgnide dem med et Stykke blødt, ganske tørt Skind. Man polerer kun 1 a 2 Timer i Længden ad Gangen, og maa man stadig vogte sig for at trykke for haardt, men bevæge Skindet med let og hurtig Haand paa den forgylde Flade, indtil man finder at den har lige Glans overalt.

Matforgyldning.

De Dele af Arbeidet, som ere uden Glands, paa Grund af at de ikke blive polerede, maa nu gøres matte, d. e. ganske glandsløse; thi i deres naturlige Tilstand beholde de dog altid en vis Glands, hvilken man bortffaffer paa følgende Maade:

Man rive noget Zinnober eller gul Olfier ganske fiint, og blande en ganske lille Portion enten med Pergamentliim eller med Eggehvide, og sætte denne Blanding med en ganske blød Pensel paa de Steder, der skulle være matte. Vel udført, vil Arbeidet derved forskjønnes overordentligt.

Glandsforgyldning paa Steen.

Fremfor Alt maa man undersøge Stenen, om den ikke er fugtig eller trækker Tugtighed til sig; eftersom Bandet ellers ikke vil falde derpaa. Er Stenen derimod fuldkommen tør, saa gnider man den først med Hvidløgsaft, og giver den en Paastrygning af stærk Pergamentliim, ligesom man pleier ved Bandforgyldning paa Træ. Herpaa giver man den den hvide Grund, glatter samme, og sætter derefter følgende Politur derpaa: 4 Unzer fiin Bolus, 1 Unze bedste Rødkridt og noget Blyant, der rives først smaat hver for sig, bliver derefter blandet og sammenrørt med Pergamentliim til en Consistents som Gelee, og giver man hermed 3 a 4 Paastrygninger. Naar Guldet er kommet paa, saa overtrækker man det med en Blanding af Gummigut og Rødkridt, sammenrørt med Malerfernis eller Liim.

Matforgyldning paa Steen.

Man overstryger Stenen to Gange med Olieguldgrund, paa hvilken man sætter Guldet. Iøvrigt gaaer man tilværks som sædvanlig. Jo mere glindsende Oliegrunden viser sig, desto skønnere falder Matforgyldningen ud. Vil man have Matforgyldningen endnu smukkere, saa tager man Sværdsfeierguld dertil, da det er gulere og varigere, end det andet, og bedre modstaar Veirslaget.

Paa samme Maade bibringer man ogsaa Zern, Kobber, Bly og desl. Matforgyldning; kun behøver Metal een eneste Gang over af Olieguldgrund.

At forgylde eller forsolve Papir eller Pergament.

Man afriver først amerikansk Bølge med Regnvand, for dermed at anstryge Papiret, der skal forgylde eller forsolves. Naar denne Paastrygning er rigtig tør, giver man en anden af en Oplosning af noget Sandis i Eggehvide. Er denne Paastrygning næsten tør, saa belægger man Papiret med Guld- eller Sølblade, som man paatrykker med Bomuld eller med blødt Semslæder, og herefter polerer.

At forgylde Læder.

Forgyldning paa Læder forekommer fornemmelig hos Bogbindere, som trykke gyldne Figurer, Bogstaver o. s. v. paa Læderet. Til den Ende bestrøer man først Læderet med ganske fint pulveriseret gulld Harpiz

eller Mastix, og trykkes derefter Guldbladet derpaa med det hede Jern= eller Messingstempel, Filetten kaldet. Disse med Trækraft forsynede Jern= eller Messingstempler, eller de i et langagtigt Jernrum ordnede og fast indsatte Bogstaver gjøres stærkt, dog ikke gloendeheede paa en Rist. Før Baastrygningen prøver man Stemplet paa den ujevne Side af et Stykke ubrugeligt Rader, om det har den rette Hæde, hvilket man snart lærer at kjende ved Øvelse. Nu trykker man Stemplet eller Bogstaverne paa Guldbladet, som derved faaer en For-
dybning paa de paatrykkede Steder. Denne fremstiller saaledes den forgyldte Figur eller de forgyldte Bogstaver. Nu smelter Harpiren, og forbinder Guldet med Raderet, hvorpaa man kan afvidske det Øvrige med et Alæde, der er noget fedtet, for at det afvidskede Guld kan hefte derpaa.

Den græske Forgyltning paa Metaller.

Man lader Almbrottsalt (af ætsende Sublimat og Salmiak) opløse i Skedevand, og i denne Oplosning bliver igjen Guldet opløst. Naar man nu indløger Guldoplosningen til Oietykkelse, og da dyster det forgyldende Metal deri, saa seer dette, ved Udtagningen, sort ud; men det viser sig smukt forgyldt, saasnart det er udglødet.

Forgyltning paa Jern og Staal.

Naar Figurerne ere indætsede, de forgyldende Steder polerede og rensede fra alt Fedtagtigt, saa over-

stryges disse Steder ved Hjælp af en Pensel af Ra-meelhaar, med en Kobbervitriolopløsning, saaledes, at der dannes sig et tyndt Kobberlag paa Jernet eller Staalet. Dette afgiver et Overgangsmiddel, paa hvilken Guldamalgamaen hester. Man bortdamper herpaa Dvifselvæt, og tilsidst, naar Forgylningen skal være paa blaa Grund, lader man Metallet anløbe blaat ved en passende Varmegrad. Paa dette lader sig kun udsætte, at Jernets eller Staalets Overflade lider derved, eftersom der udfordres en stærk Hede til Dvifselvæts Opløsning. Desaaarsag udføre mange Kunstnere Forgylningen paa Jern og Staal med Bladguld. De ophede nemlig det forud godt poleerte og fra alt Smuds befriele Jern eller Staal, og sætte Guldblade fast derpaa med Poleerstaalet eller — hvad der er endnu bedre — en godt fletten Agat.

Forgylning ved Hjælp af Ravfernis.

Man bestryger de poleerte Sager ganske tyndt og jævnt med Ravfernis. Er denne derefter tørret i et varmt Bærelse, saaledes at den kun klæber lidt ved Fingrene, saa belægges den med ægte Bladguld, paatrykker det med Bomuld eller med Semslæder, og brænder det paa i stærk Varme eller i en særlig dertil bygget Ovn. Dette kan man især ved Staalet drive saavidt, at det anløber blaat. Ved denne Hede hester Guldet ogsaa bedst, og antager da en stærk Farve. Denne Forgylning kan anvendes paa alle saadanne Jern- og Staalvarer, som ikke ere udsatte for voldsom

Arbejttelse. Den bevarer Jernet og Staalet mod Rust, og afgiver, i Særdeleshed paa blaa Grund, en skøn Ziir.

At forgylde lakerede Blifarbejder.

Efterat Stykkerne ere lakerede og afslattede, saa sætter man paa de forgylvende Steder en Beitsse saa hurtig som mulig, for at ikke de sidste paaførte Draaber skulle blive for tykke, saa at sammes fornødne Udbredelse forhindres. Denne Udbredelse skeer med sammenrullet Tast, og derpaa med Fløiel. Derved bortskaffer man tillige det Overslødige af Beitsen. Gjør man ikke dette, saa vil Forgylningens Glans lide derunder.

Beitsen selv laves af lige Dele Guldsfarve og kogt Linolie. Istedetfor dette kan man ogsaa anvende to Dele Bør og een Deel med kogt Linolie tilberedt Mastixfernis, og befordre Udbredelsen af denne Beitsse ved mild Varme, eller ogsaa 1 Deel hvid Ravfernis, blandet med 2 Dele feed Olie. Denne fører man med en Pensel, og tager da det Overslødige bort med Fløiel.

Naar Beitsen er færdig paa, saa venter man nogen Tid inden man sætter Guldets paa ved Hjælp af en Laderpude. Man trykker Bladguldets paa med et Stykke Skind eller reent Fløiel, hvorpaa man lader det tørres ved behørig Varme, og overtrækkes det da med feed Færg, for at det ikke let skal rives af, og derhos kan lade sig vaske.

Ottende Capitel.

Bronzering.

Træbronze, efter Siddons.

Bronzering paa udskaaret Arbeide og Dreierarbeide ved Meubler gjør en særdeles god Effect, og foreøger ikke lidet saadanne Gjenstandes Skjønhed, naar Bronzeringen er god udført. Denne Bronzering iværksættes paa følgende Maade:

Efterat de Dele, der skulle bronzeres, ere beitsede sorte, tager man Maler=Guldgrund, blander samme med et lille Quantum romersk Olier og Berlinerblaa, for dermed svagt at overtrække de sort beitsede Steder. Man lader denne Anstrygning tørres, indtil den vel er klæbende, men dog ikke gaaer af. Man gnider nu med en haard Bold af Bomuld, dyppet i Bronzepulver, de fremragende Steder, og giver dem, om man vil, endnu en Overgang af Malerguldgrund, fortyndet med Serpentineist. Man kan forandre Bronzens Farve, ved at tilfætte mere eller mindre Blaafarve, ligesom ogsaa andre Farver, men man maa ikke paaføre for tyk Farve paa den sorte Beits, men kun danne et tyndt Lag, saa at det Sorte skinner igjennem, og derved gives Farven et end bedre Udseende af Metal.

At bronzere Billedhuggerarbeide af Træ.

Efterat Figurerne ere overtrukne med Liim, og afsløbne, tager man til Grunden, Berlinerblaa, Bjergblaa

og fin gul Olf, river hver især af disse Farver med Vand, Terpentin eller Olie, alt eftersom det gjøres fornødent, og blander dem i saadant Forhold, at den forønskede Farve kommer tilsyne. Derpaa river man uægte Bladguld og kommer det med Smag paa de fremragende Dele af Figuren. Dette vil gjøre stor Effect.

At forfærdige Guldbronzepulver.

Man sonderriver et Quantum Bladguld eller Bogguld med noget Honning og et lille Quantum Vand i en Steenmorter, indtil Guldet synes lige fordeelt ved den seie flydende Substants. Man sætter efterhaanden mere Vand til, indtil den flydende Substants er ganske tynd, og rører derhos bestandig om; derpaa lader man Guldet sætte sig, og helder derpaa den flydende Substants forsigtig af. Ved gjentagen Vasken erholder man Guldet i en Skikkelse af et fint Pulver, hvilket man bringer paa et Stykke Træpapir, bevarer det godt for Støv, og efterat al Fugtighed er bortdunstet, opbevares det i et Glas til Brug.

Anm.: Da dette Bronzepulver er temmeligt kostbart, anvendes det kun paa værdifulde Gjenstande. Iøvrigt afgiver uægte Bogguld et godt Erstatningsmiddel, naar det behandles paa samme Maade. Man maa iøvrigt opbevare det velindsluttet, da det ellers gjerne taber Guldfarven.

Solvbronzepulver.

Man behandler Bladsolv paa samme Maade som

omtalt ved Bogguldet, men man maa opbevare dette Pulver i vel tilproppede og med Papir omviklede Glasflasker, da det ellers ligesaa let taber sin Glans, som det uægte Bogguld.

Kobberbronzepulver.

Man behandler meget fine Kobberfilspaan, i en Zernmorter, paa samme Maade som Bladguldet, kun sætter man, istedetfor Honning, en Portion tør Salmiak til, og vasker Pulveret, som foran. Ogsaa dette Pulver maa bevares for Rusten. Messingfilspaan kan behandles paa samme.

Zinbronzepulver.

Man smelte et Quantum kornet Zin i en Skæ over Ilden; naar det har opnaaet en flydende Tilstand, sætte man efterhaanden Svovlsulv til, og røre det godt om, indtil det er forvandlet til et graaløst Pulver, hvilket man, for at frembringe Mangfoldighed, kan blande med andre Bronzepulvere.

Unm.: Ved at blande disse forskjellige Bronzepulvere med hverandre, kan man frembringe en stor Mangfoldighed, som i høi Grad forøger Bronzerings Skønhed. Der gives ogsaa Bogguld af meget forskjellig Farve, og hver især afgiver saaledes et Bronzepulver af forskjellig Farve.

Jernagtig Bronze paa Gibsgjenstande.

Denne erholdes ved Rivning af fint pulveriseret og flemmet Blyant.

At bronzere Byster og andre Gjenstande af Støbejern.

Man giver dem en Farve, liig Bronze, naar man dypper dem blankt affilede eller skurede i Kobbervitriol-Opløsning, eller bestryger dem med samme, hvorved der sætter sig en meget tynd Bark af Kobber paa Jernet.

At give Bronze, saavel som Kobber en brunn Farve, efter Rutting.

Dette kan meget let skee paa den Maade, at man opløser Svovlsøver i 30 Dele Vand, og sætter flade, med dette Fluidum fyldte Fade i et Bærelse, hvor de bronzerende Arbejder ere opstillede. Det Svovlsvandsstof-Gas, der efterhaanden befrier sig fra Opløsningen, bevirker i dette Tilfælde, at Metallet brunes, idet Overfladen overtrækkes med et Lag Svovlskobber, der bliver desto holdbarere og desto lysere, jo tyndere det er.

Chinesernes Maade at bronzere Kobberfar paa.

Man tager 2 Unzer Grønspaan, 2 Unzer Zinover, 5 Unzer Salmiak og 5 Unzer Alun. Disse Materialer pulveriseres ganske fiint, blandes derpaa med Vand eller Edike til en Bælling, og samme sættes med en Pensel, liig Farve, lige tykt overalt, paa det i Forveien afpuddede Kar. Man holder derpaa Stykket en Tidlang over en Kulild, saa at det bliver ophedet ligemeget overalt. Efter Afkjølingen bliver Karrets Flade vasket reent med

Band og astørret; derpaa kommer man et nyt Lag af Blandingen paa, dette ophedes igjen og gjentager man denne Operation flere Gange efter hinanden, indtil Karret har erholdt den forønskede Farve.

Ved en Tilfætning af Kobbertriol vil Farven komme til at stikke mere i det Kastaniebrune, og ved en Tilfætning af Borax, mere i det Gule.

Efterlignelse af Bronze paa Træ- og støbte Jerngjenstande.

Med en Pensel bedækker man først Gjenstanden med eet eller to Lag offerguul Oliefarve, lader den tørres, og sætter derpaa ligeledes et eller to Lag mørkegrøn Oliefarve. Naar det sidste Lag næsten er tørt, men endnu fedtet, børster man de ophøiede Steder med en haard, med Pulver af Offerguult bestrøet Borste. Pulveret bliver hængende, og der opstaaer en god Efterligning af den naturlige Bronze.

For endmere at forøge Skuffelsen, kan man male de indspringende Kroge og Fordybninger paa Gjenstanden med Grønspaan, revet i Olie. Det Hele tørres og fernetseres.

Ved finere Gjenstande bruge man følgende Fremgangsmaade: Lad ganske flint revet, med Copalfernis sammenrørt Offerguult, paaført med en flad Pensel af Grævlingehaar, danne det første Lag, hvilket man lader tørres og derefter polerer med Pimpsteenspulver. Derefter paaføres efter hinanden flere Lag Grønt, paaførende sammensat af Blaat og Guult, hvilke Lag man

hvergang lader godt tørres. Naar det sidste Dag næsten er tørt, bliver det afsnedet let med en blød Pensel eller Borste af Maar- og Grævlingehaar, dyppet i Bronzepulver (pulveriseret Kobber), idet man trykker noget stærkere paa de Steder, der skulde have meest Glans. Efter fuldkommen Tørring, bliver det Hele fernisferet.

At bronzere Messing-Figurer eller Zirater.

Naar Gjenstanden er bleven laferet paa de Steder, der skulde have Guldfarve, tager man til de Dele, der skulde have Bronzeudseende, et Quantum Umbra, enten brændt eller i sin naturlige Tilstand, hvilket retter sig efter Farven, man forlanger, og river den med et lille Quantum Viingeist. Samme Fremgangsmaade bruger man med Bjergblaa og med den fineste gule Oker. Disse Farver opbevarer man hver for sig, og naar man vil gjøre Brug af dem, tager man bleg Guldsak, og tilsætter samme en Portion af disse Ingredientser, til man faaer den forønskede Farve; man anvender da denne Blanding ganske saaledes som anført ved Lakering af Messinggjenstande.

Man kan ogsaa, efter Behag, tilsætte Bronzepulver af hvilkensomhelst Farve. Efter nogen Erfaring og nogle faa med disse Compositioner anstillede Forsøg, vil man være istand til at efterligne hvilkensomhelst Bronzefarve.

Bruun Anstrygning paa Jagtgeværer.

Først gnides Geværløbet, med Undtagelse af Svandsfruen, med Vand og fintrevet Pimpsteen eller Trippelse, og vades dernæst med Skedevand eller fortyndet Saltshyre, i lige Grad overalt. Efter nogle Timer viser sig et Rustanløb, hvilket, naar det har bedækket det Hele, overstryges med Vinolie. Skulde der her eller der være bleven blanke Pletter tilbage, saa blive disse, forinden Indgnidningen med Olie, atter besugtede, indtil det Hele er lige bedækket med Rust. Olien indgnider man med en ulden Klud, indtil Løbet er varmt og tørt. For at give den brune Farve mere Glans og Liv, overtrækker man det Hele med Vox og afsnider dette først med en skarp Børste, og tilsidst med et Stykke grovt Læder.

Anm.: Man pleier hyppig at brune saaledes, at den brune Farve viser sig i Form af Streger eller Aarer. Dette opnaaer man, naar man kommer Skedevandet og Saltshyren paa med en stiv Børste. Man kan ogsaa forandre Farverne, idet man enten blander begge disse Bestanddele i forskjellige Forhold, eller anvende dem hver for sig. Skedevandet giver en graa Farve, og Saltshyren en mørkebrun eller Rustfarve.

En anden Methode, efter William Greener.

En ganske fortrinlig Recept er følgende:

Tag 1 Unze saltsuur Staaltinctur,

1 " Wiinspiritus,

$\frac{1}{4}$ Unze saltsuur Dvissolv,

$\frac{1}{4}$ " Salpetersyre,

$\frac{1}{8}$ " Galmei,

1 Pot Vand.

Disse Ingredientser blandes godt sammen, og hensesættes derefter en Maanedstid, for tilbørligt at forenes sammen. Naar man har afsnudet Geværløbet godt med Ralspulver, for at bortfjerne al Olie og Fedt, saa paa-sætter man den ovenanførte Blanding ganske let, hveranden Time, med en Svamp, og afbørster den igjen hver Morgen med en Børste af Staaltraad, indtil Geværløbet er blevet tilstrækkelig mørkt. Syren tilintetgøres nu derved, at man gyder kogende Vand paa Geværløbet, og vedbliver at gnide det, indtil det næsten er koldt.

En anden Maad, hvoraſ man i Birmingham betjener sig, for at give Geværlob af ringere Dvalitet Udſeende af de bedſte.

Man opløſer ſaameget ſaltſuurt Dviſſolv, ſom lader ſig opløſe i en Drachme Vliinſpiritue, og ſætter da $\frac{1}{2}$ Pot Vand til, eller fortynder Oploſningen efter Behag. Noget af denne Blanding ſlaaes paa ſlemmet Rridt, og paaſættes ganske let med en Svamp. Efterat denne Paaſætning er bleven tør, bliver den afbørſtet, og erſtattet ved en ny, og ſaa fremdeles, indtil Løbet er mørkt nok, hvilket i Reglen vil være Tilfældet inden to Dage. Ruſten tilintetgøres med hedt

Band, og Geværlobene dyppes derpaa pludselig i koldt
 Vand, hvorved den brune Farves forskjellige Nuancer
 tiltage overordentligt i Glæds.

